

แนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวง

Ministerial Regulations Drafting Guideline

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
Office of the Council of State

Better
for Regulation
Better Life

แนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวง

Ministerial Regulations Drafting Guideline

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
Office of the Council of State

พ.ศ. ๒๕๖๕

คำนำ

กองหลักนิติบัญญัติได้จัดทำ “แนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวง” ฉบับนี้ เพื่อให้เป็นไปตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ระดับหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะวางโครงสร้างการจัดทำร่างกฎกระทรวงของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้มีรูปแบบกลางและแนวทางที่สอดคล้องกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ใช้เป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการยกร่างกฎกระทรวงและตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน โดยกองหลักนิติบัญญัติได้ศึกษาและวิเคราะห์บรรดากฎกระทรวง มติคณะรัฐมนตรี ข้อสั่งการ เอกสารวิชาการ และแนวทางปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และนำมาเรียบเรียงเป็นแนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ขึ้นให้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน ทันสมัย และมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น สำหรับขอบเขตของแนวทางการจัดทำร่างกฎกระทรวง ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการร่างกฎกระทรวง ความจำเป็นในการมีแบบร่างกฎกระทรวง โครงสร้างและส่วนต่าง ๆ ของร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่ ร่างกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง และร่างกฎกระทรวงฉบับยกเลิก รวมถึงแนวทางการยกร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและกำหนดแบบพิมพ์ร่างกฎกระทรวงเพื่อให้การจัดพิมพ์เป็นมาตรฐานเดียวกัน

กองหลักนิติบัญญัตินี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวงนี้จะยังประโยชน์ทางวิชาการและเป็นแนวทางการปฏิบัติงานด้านการร่างกฎหมาย สำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและผู้ปฏิบัติงานร่างกฎหมายทุกท่าน และหากมีข้อเสนอแนะประการใด ผู้จัดทำขอรับไว้ด้วยความขอบพระคุณยิ่ง

กองหลักนิติบัญญัติ

กันยายน ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บททั่วไป	๑
หลักพื้นฐานในการร่างกฎกระทรวง	๕
ความจำเป็นในการมีแบบร่างกฎกระทรวง	๑๒
บทที่ ๒ การร่างกฎกระทรวง	๑๕
ส่วนที่ ๑ บันทึกลักษณะและเหตุผล	๑๙
๑. ความมุ่งหมายของบันทึกลักษณะและเหตุผล	๑๙
ประกอบร่างกฎกระทรวง	
(๑) ความมุ่งหมายของบันทึกลักษณะ	๑๙
(๒) ความมุ่งหมายของบันทึกเหตุผล	๑๙
๒. แนวทางการเขียนและรูปแบบบันทึกลักษณะ	๑๙
(๑) แนวทางการเขียนบันทึกลักษณะ	๑๙
(๒) รูปแบบการเขียนบันทึกลักษณะ	๒๐
(ก) ร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่	๒๐
๑) รูปแบบหลัก	๒๐
๒) รูปแบบยกเว้น	๒๑
(ข) ร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง	๒๒
(ค) ร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม	๒๒
๑) ร่างกฎกระทรวงที่เป็น	๒๒
การแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อย	
๒) ร่างกฎกระทรวงที่เป็น	๒๓
การแก้ไขเพิ่มเติมหลายเรื่อง	
(ง) กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวง	๒๕
๓. แนวทางการเขียนและรูปแบบบันทึกเหตุผล	๒๕
(๑) แนวทางการเขียนบันทึกเหตุผล	๒๕
(๒) รูปแบบการเขียนบันทึกเหตุผล	๒๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ ๒ ชื่อร่างกฎกระทรวง	๒๘
๑. ความมุ่งหมายของชื่อร่างกฎกระทรวง	๒๘
๒. แนวทางการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง	๒๘
๓. รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง	๒๙
(๑) รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง ในร่างกฎกระทรวงฉบับแรก	๒๙
(๒) รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง ในร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม	๓๑
(ก) รูปแบบที่ ๑ การใช้ชื่อกฎกระทรวงที่ระบุ เนื้อหาสาระของกฎกระทรวง	๓๑
(ข) รูปแบบที่ ๒ การใช้ชื่อกฎกระทรวงที่ระบุ ฉบับที่ของกฎกระทรวง	๓๒
(๓) รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง ในร่างกฎกระทรวงยกเลิก	๓๓
(ก) การยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดียว	๓๓
(ข) การยกเลิกกฎกระทรวงมากกว่าหนึ่งฉบับ	๓๔
(ค) กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงที่ไม่เหมาะสมกับ กาลปัจจุบัน	๓๔
ส่วนที่ ๓ บทอาศัยอำนาจ	๓๖
๑. ความมุ่งหมายของบทอาศัยอำนาจ	๓๖
๒. แนวทางการเขียนบทอาศัยอำนาจ	๓๖
๓. รูปแบบการเขียนบทอาศัยอำนาจ	๓๗
(๑) รูปแบบทั่วไป	๓๗
(๒) กรณีมาตราที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวง เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติม	๓๘
(๓) กรณีรัฐมนตรีหลายกระทรวงร่วมกันออกกฎกระทรวง	๓๙
(๔) กรณีบทนิยามของกฎหมายแม่บทเป็นบทอาศัยอำนาจ	๔๐
(๕) กรณีการออกกฎกระทรวงต้องมีคำแนะนำ	๔๑

	หน้า
ส่วนที่ ๔ วันใช้บังคับ	๔๓
๑. ความมุ่งหมายของวันใช้บังคับกฎกระทรวง	๔๓
๒. แนวทางการเขียนวันใช้บังคับกฎกระทรวง	๔๓
๓. รูปแบบการเขียนวันใช้บังคับกฎกระทรวง	๔๔
(๑) การกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับในอนาคต	๔๔
(ก) แบบกำหนดให้ใช้บังคับในวันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	๔๔
(ข) แบบกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับนับแต่ วันใดวันหนึ่งเป็นต้นไป	๔๔
(ค) แบบกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ เมื่อพ้นระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นต้นไป	๔๕
(๒) การกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับย้อนหลัง	๔๖
(๓) การกำหนดให้เนื้อหาบางข้อหรือบางหมวดของ กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับเป็นวันอื่นที่แตกต่างจาก วันใช้บังคับของกฎกระทรวงทั้งฉบับ	๔๖
(๔) กฎกระทรวงที่กำหนดระยะเวลาบังคับใช้	๔๗
ส่วนที่ ๕ บทยกเลิก	๔๘
๑. ความมุ่งหมายของบทยกเลิกกฎกระทรวง	๔๘
๒. แนวทางการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวง	๔๘
๓. รูปแบบการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวง	๕๐
(๑) การยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดียว	๕๐
(๒) การยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับ	๕๑
ส่วนที่ ๖ บทนิยาม	๕๓
๑. ความมุ่งหมายของบทนิยาม	๕๓
๒. แนวทางการเขียนบทนิยาม	๕๔
๓. รูปแบบการเขียนบทนิยาม	๕๘
(๑) บทนิยามทั่วไป	๕๘
(๒) บทนิยามที่มีความหมายกว้างกว่าความหมายทั่วไป	๕๙
(๓) บทนิยามที่มีความหมายแคบกว่าความหมายทั่วไป	๖๐
(๔) บทนิยามเฉพาะหมวด/ ส่วน/ ข้อ	๖๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ ๗ บทเฉพาะกาล	๖๔
๑. ความมุ่งหมายของบทเฉพาะกาล	๖๔
๒. แนวทางการเขียนบทเฉพาะกาล	๖๕
๓. รูปแบบการเขียนบทเฉพาะกาล	๗๒
๓.๑ บทเฉพาะกาลรองรับคณะกรรมการ	๗๒
(๑) กำหนดรองรับกรรมการตามกฎหมายฉบับเดิม	๗๒
ให้อยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะถึงคราวออกตามวาระ	
(๒) กำหนดรองรับคณะกรรมการหรือกรรมการ	๗๓
ตามกฎหมายฉบับเดิมยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป	
จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือกรรมการ	
ตามกฎหมายฉบับใหม่	
๓.๒ บทเฉพาะกาลรองรับให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กร	๗๔
ตามกฎหมายฉบับเดิมคงอยู่ต่อไปจนกว่าจะจัดตั้ง	
หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรตามกฎหมายฉบับใหม่	
๓.๓ บทเฉพาะกาลรองรับคำร้อง คำขอ หรือใบอนุญาต	๗๕
(๑) การรองรับคำร้องหรือคำขอตามกฎหมายฉบับเดิม	๗๕
ที่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา	
(๒) การรองรับใบอนุญาต ใบรับแจ้ง ใบสำคัญ	๗๗
หรือหนังสือสำคัญที่ออกให้ตามกฎหมายฉบับเดิม	
๓.๔ บทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการตามกฎหมายฉบับเดิม	๗๘
และกำหนดการดำเนินการต่อไปให้มีความต่อเนื่อง	
(๑) กำหนดรองรับการใดที่ได้ดำเนินการตามกฎหมาย	๗๘
ฉบับเดิมให้สามารถดำเนินการต่อไปได้	
ตามกฎหมายฉบับใหม่	
(๒) กำหนดรองรับการดำเนินการที่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้ว	๗๙
ก่อนมีกฎหมายฉบับใหม่ โดยให้ถือว่าเป็นการดำเนินการ	
ตามกฎหมายฉบับใหม่ด้วย	
(๓) กำหนดรองรับการใดที่ได้ดำเนินการตามกฎหมาย	๘๐
ฉบับเดิมให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ตามกฎหมาย	
ฉบับใหม่ โดยให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมาย	
ฉบับใหม่และกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติ	

(๔) กำหนดรองรับการดำเนินการตามกฎหมายฉบับเดิม และกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการต่อไป	๘๑
๓.๕ บทเฉพาะกาลรองรับสิทธิประโยชน์ของบุคคล	๘๑
(๑) การรองรับสิทธิของบุคคลตามกฎหมายฉบับเดิม	๘๑
(๒) การรองรับค่าตอบแทนที่เคยได้รับอยู่แล้ว ตามกฎหมายฉบับเดิม	๘๒
๓.๖ บทเฉพาะกาลรองรับกฎหมายลำดับรอง	๘๒
๓.๗ บทเฉพาะกาลที่มีสาระสำคัญเฉพาะเรื่อง	๘๕
(๑) การยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติบางข้อในกฎหมาย ฉบับใหม่มาใช้บังคับ	๘๕
(๒) การยกเว้นมิให้นำกฎหมายฉบับใหม่มาใช้บังคับ กับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง	๘๖
(๓) การกำหนดระยะเวลาการชะลอการใช้บังคับบทบัญญัติใหม่ บางข้อ เมื่อกฎหมายฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ	๘๗
(๔) การกำหนดให้การอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย หรือประกาศฉบับเดิมเป็นการตามกฎหมายฉบับใหม่	๘๘
(๕) การรองรับการดำเนินการตามกฎหมายฉบับเดิม ที่ยังไม่แล้วเสร็จให้ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ	๙๐
(๖) การรองรับการอ้างถึงถ้อยคำใดหรือเรื่องใด ในกฎหมายฉบับเดิมให้เป็นการอ้างถึงถ้อยคำ หรือเรื่องที่บัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับใหม่	๙๐
(๗) การกำหนดรองรับให้หน่วยงานหรือบุคคลดำเนินการ ตามกฎหมายฉบับใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด	๙๑
ส่วนที่ ๘ บัญชีท้ายกฎหมาย	๙๓
๑. ความมุ่งหมายของบัญชีท้ายกฎหมาย	๙๓
๒. แนวทางการเขียนบัญชีท้ายกฎหมาย	๙๓
๓. รูปแบบการเขียนบัญชีท้ายกฎหมาย	๙๔
(๑) กำหนดตารางบัญชีท้ายกฎหมาย ที่ไม่มีการแบ่งข้อย่อย	๙๔
(๒) กำหนดตารางบัญชีท้ายกฎหมาย ที่มีการแบ่งข้อย่อย	๙๕
(๓) กำหนดบัญชีท้ายกฎหมาย เกี่ยวกับรายละเอียดของเนื้อหา	๙๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ ๙ หมวดหมู่กฎกระทรวง	๙๗
๑. ความมุ่งหมายของหมวดหมู่กฎกระทรวง	๙๗
๒. แนวทางการเขียนหมวดหมู่กฎกระทรวง	๙๗
๓. รูปแบบการเขียนหมวดหมู่กฎกระทรวง	๑๐๐
บทที่ ๓ การร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมและกฎกระทรวงยกเลิก	๑๐๗
ส่วนที่ ๑ โครงสร้างของกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม	๑๐๘
๑. ความมุ่งหมายในการออกกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม	๑๐๘
๒. โครงสร้างของกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม	๑๐๘
๓. ข้อพิจารณาทั่วไปของกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม	๑๑๑
ส่วนที่ ๒ บทแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวด	๑๑๒
๑. ความมุ่งหมายในการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวด	๑๑๒
๒. แนวทางการกำหนดบทแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวด	๑๑๒
๓. รูปแบบการเขียนบทแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวด	๑๑๘
๓.๑ แบบการแก้ไข	๑๑๘
(๑) การแก้ไขทั้งข้อ	๑๑๘
(๒) การแก้ไขวรรค	๑๑๙
(๓) การแก้ไขอนุข้อ	๑๒๐
(ก) การแก้ไขอนุข้อของวรรค	๑๒๐
(ข) การแก้ไขอนุข้อของข้อ	๑๒๐
(ค) การแก้ไขอนุข้อย่อยของอนุข้อของข้อ	๑๒๑
(๔) การแก้ไขชื่อหมวด	๑๒๒
(๕) การแก้ไขชื่อหมวดและข้อในหมวด	๑๒๓
(๖) การแก้ไขบทนิยาม	๑๒๔
(ก) การแก้ไขบทนิยามทั้งข้อ	๑๒๔
(ข) การแก้ไขบทนิยามคำเดียว	๑๒๕
(ค) การแก้ไขบทนิยามหลายคำ	๑๒๖
(ง) การแก้ไขอนุข้อย่อยของบทนิยาม	๑๒๗
(๗) การแก้ไขถ้อยคำที่ปรากฏในเนื้อหาของกฎกระทรวง	๑๒๘

(๘) การแก้ไขอัตราค่าธรรมเนียมท้าย/ บัญชีท้าย/ ตารางท้าย/ แบบคำขอ	๑๒๘
(ก) การแก้ไขทั้งหมด	๑๒๘
(ข) การแก้ไขบางส่วน	๑๒๙
๓.๒ แบบการเพิ่ม	๑๓๑
(๑) การเพิ่มข้อ	๑๓๑
(ก) การเพิ่มข้อแทรกระหว่างข้อ	๑๓๑
(ข) การเพิ่มข้อต่อจากข้อสุดท้ายของกฎกระทรวง	๑๓๒
(ค) การเพิ่มข้อแรกหรือข้อสุดท้ายของหมวด	๑๓๓
(๒) การเพิ่มวรรค	๑๓๕
(๓) การเพิ่มอนุข้อ	๑๓๖
(ก) การเพิ่มอนุข้อของข้อ	๑๓๖
(ข) การเพิ่มวรรคของอนุข้อของข้อ	๑๓๗
(ค) การเพิ่มอนุข้อย่อยของอนุข้อของข้อ	๑๓๗
(๔) การเพิ่มหมวด	๑๓๘
(๕) การเพิ่มบทนิยาม	๑๔๐
(ก) การเพิ่มบทนิยามเป็นบทนิยามคำแรก หรือคำลำดับที่หนึ่ง	๑๔๐
(ข) การเพิ่มบทนิยามแทรกระหว่างบทนิยามเดิม	๑๔๐
(ค) การเพิ่มบทนิยามต่อท้ายบทนิยามคำสุดท้าย	๑๔๑
(ง) การเพิ่มอนุข้อย่อยของบทนิยาม	๑๔๒
(จ) การเพิ่มวรรคของบทนิยาม	๑๔๒
(๖) การเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมท้าย/ บัญชีท้าย/ ตารางท้าย/ แบบ (กรณีที่ไม่เคยมีการกำหนดมาก่อน)	๑๔๒
(๗) การเพิ่มรายการในอัตราค่าธรรมเนียมท้าย/ บัญชีท้าย/ ตารางท้าย/ ภาคผนวก (กรณีที่มีการกำหนดไว้แล้ว)	๑๔๓
๓.๓ แบบการยกเลิก	๑๔๔
(๑) การยกเลิกทั้งข้อ	๑๔๔
(๒) การยกเลิกวรรคของข้อ	๑๔๕
(๓) การยกเลิกอนุข้อ	๑๔๕
(๔) การยกเลิกอนุข้อย่อยของอนุข้อ	๑๔๖
(๕) การยกเลิกหมวด	๑๔๖
(๖) การยกเลิกบทนิยาม	๑๔๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
(๗) การยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้าย/ บัญชีท้าย/ ตารางท้าย/ แบบคำขอ	๑๔๗
(ก) การยกเลิกทั้งหมด	๑๔๗
(ข) การยกเลิกบางส่วน	๑๔๗
ส่วนที่ ๓ โครงสร้างของกฎกระทรวงยกเลิก	๑๔๘
๑. ความมุ่งหมายในการออกกฎกระทรวงยกเลิก	๑๔๘
๒. โครงสร้างของกฎกระทรวงยกเลิก	๑๔๘
๓. แนวทางการเขียนและรูปแบบกฎกระทรวงยกเลิก	๑๔๙
บทที่ ๔ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม	๑๕๙
๑. ความมุ่งหมายของกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม	๑๕๙
๒. หลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าธรรมเนียมในกฎกระทรวง	๑๕๙
๓. แนวทางการเขียนกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม	๑๖๑
๔. รูปแบบการเขียนกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม	๑๖๒
๔.๑ กรณีกำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียม	๑๖๒
๔.๒ กรณีแก้ไขค่าธรรมเนียม	๑๖๖
๔.๓ กรณีกำหนดให้ยกเลิกและปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียม	๑๖๙
๔.๔ กรณีให้ยกเว้นการเก็บค่าธรรมเนียม	๑๘๒
บทที่ ๕ แบบการพิมพ์ร่างกฎกระทรวง	๑๘๕
บรรณานุกรม	๑๙๕

บทที่ ๑

บททั่วไป

บทที่ ๑ บททั่วไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งเป็นกฎหมายอันเป็นที่มาของอำนาจรัฐบัญญัติให้พระมหากษัตริย์เป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางรัฐสภา^๑ จึงดูเหมือนว่ารัฐสภาเป็นองค์กรเดียวที่มีอำนาจในการตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับ แต่โดยที่การบริหารราชการแผ่นดินนั้น รัฐธรรมนูญบัญญัติให้พระมหากษัตริย์เป็นผู้ใช้อำนาจอังกล่าวผ่านทางฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารจึงเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติตราขึ้นและอยู่ในฐานะที่ทราบวิธีการที่จะทำให้การบังคับการตามกฎหมายมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งในแง่ความสะดวกในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและการให้บริการประชาชน ฝ่ายนิติบัญญัติจึงมอบอำนาจในการกำหนดวิธีดำเนินการตามกฎหมายในรายละเอียดให้แก่ฝ่ายบริหาร เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้น รัฐสภาจึงมีใช้องค์กรเดียวที่มีอำนาจตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับ แต่รัฐสภาจะทำหน้าที่ตรากฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่กำหนดหลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายว่าจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนในเรื่องใด หน่วยงานใดเป็นผู้บังคับการตามกฎหมาย มีหลักเกณฑ์และกลไกในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการต่าง ๆ ตามกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ฝ่ายนิติบัญญัติมอบให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนดในรูปแบบของพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ หรือที่เรียกโดยรวมว่า “กฎหมายลำดับรอง” (Subordinate or Delegated Legislation)^๒

กฎกระทรวงเป็นกฎหมายลำดับรองประเภทหนึ่งที่ฝ่ายบริหารตราขึ้นใช้บังคับแก่ประชาชนเป็นการทั่วไปตามกรอบที่ฝ่ายนิติบัญญัติมอบให้ดำเนินการได้ เพื่อกำหนดรายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายนั้น เช่น หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาต การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม กฎกระทรวงจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ สามารถปฏิบัติงานและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่อาจบัญญัติถึงรายละเอียดทั้งหมดไว้ในกฎหมายแม่บทได้ เพราะจะทำให้กฎหมายนั้นมีรายละเอียดมากเกินไป ขาดความยืดหยุ่น และไม่สามารถปรับใช้ให้ทันต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างทันที่ จึงกำหนดให้เป็นอำนาจของฝ่ายบริหารในการออกกฎกระทรวง กฎกระทรวงเป็นกฎเกณฑ์ที่มีสถานะต่ำกว่า

^๑ มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ ปกรณ์ นิลประพันธ์, ปฎิรูปกฎหมายลำดับรอง : การปฏิรูปที่จับต้องได้จริง, (๕ มกราคม ๒๕๕๘) <http://lawdrafter.blogspot.com/2015/01/blog-post.html>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ โดยการออกกฎกระทรวงต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายระดับพระราชบัญญัติเท่านั้น และบทบัญญัติของกฎกระทรวงจะขัดหรือแย้งต่อกฎหมายระดับพระราชบัญญัติมิได้ หากเรื่องใดกฎหมายระดับพระราชบัญญัติมิได้บัญญัติไว้แจ้งชัดให้ออกกฎกระทรวงกำหนดรายละเอียดในเรื่องใด ฝ่ายบริหารจะออกกฎกระทรวงกำหนดรายละเอียดในเรื่องนั้นมิได้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังคงมีกฎกระทรวงที่อาศัยอำนาจตามมาตรการรักษาการซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติอยู่ โดยไม่ได้อ้างมาตราเฉพาะที่กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องใด เช่น กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๕๔๔ ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทพันธบัตรออมสิน

ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ได้เริ่มมีการมอบอำนาจให้เสนาบดีออกกฎหมายลำดับรองเป็น “กฎเสนาบดี” ได้ แต่มีกฎเสนาบดีบางฉบับที่พระราชบัญญัติกำหนดให้ต้องถวายให้พระมหากษัตริย์ทรงตรวจสอบก่อน และเมื่อพระมหากษัตริย์ทรงมีพระบรมราชานุญาตและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติด้วย เช่น มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ (ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน) บัญญัติว่า “มาตรา ๕ ให้เสนาบดีผู้บัญชาการปกครองท้องที่มีอำนาจที่จะตั้งกฎข้อบังคับสำหรับจัดการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าและกฎนั้นได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตและประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ก็ให้ถือว่าเป็นเหมือนส่วน ๑ ในพระราชบัญญัตินี้” กฎกระทรวงในลักษณะนี้จึงมีค่าบังคับเสมือนพระราชบัญญัติ ต่อมาเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้ยอมรับว่ากฎกระทรวงเป็นกฎหมายลำดับรอง แต่รัฐบาลในขณะนั้นไม่ยินยอมให้รัฐมนตรีออกกฎกระทรวงของตนเอง แม้ว่าในมาตรการรักษาการตามกฎหมายจะกำหนดว่า “ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้” ก็ตามและมีแนวปฏิบัติให้รัฐมนตรีส่งร่างกฎกระทรวงให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติก่อนเสมอ จนกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติว่ากฎกระทรวงนั้นเป็นกฎหมายลำดับรองที่รัฐมนตรีเป็นผู้ออกโดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีด้วย

กฎกระทรวงแต่เดิมเรียกว่า “กฎเสนาบดี” เพิ่งมาเปลี่ยนเป็นกฎกระทรวงเมื่อภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยพระราชบัญญัติเทียบตำแหน่งรัฐมนตรีกับตำแหน่งเสนาบดีแต่ก่อน พ.ศ. ๒๔๗๕ แต่ยังมีกฎเสนาบดีที่ยังใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ กฎเสนาบดีว่าด้วยกุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. ๒๔๖๔ กฎกระทรวงอาจมีชื่อเรียกอย่างอื่น เช่น กฎทรวง^๓ กฎสำนักนายกรัฐมนตรี กฎ ก.พ. สาเหตุที่ไม่เรียกว่ากฎกระทรวงเนื่องมาจากผู้มีอำนาจออกกฎดังกล่าวไม่ใช่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดกระทรวง แต่เป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งแตกต่างกันเพียงแต่ชื่อ ส่วนหลักเกณฑ์ถือปฏิบัติทุกอย่างเช่นเดียวกับ

^๓ ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ยังคงกำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลางโดยจัดตั้งทบวงได้ แต่ในปัจจุบันยังไม่ปรากฏการจัดตั้งทบวง

กฎกระทรวง นอกจากนี้ กฎกระทรวงยังรวมถึงกฎกระทรวงที่ออกโดยนายกรัฐมนตรี ในฐานะที่บังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีฐานะเป็นกฎกระทรวง เรียกว่า กฎสำนักนายกรัฐมนตรี แต่สำหรับกฎสำนักนายกรัฐมนตรีในระยะหลังนี้แม้กฎหมายนั้น จะมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการก็ไม่ได้เรียกว่ากฎสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะเรียกว่า กฎกระทรวงเหมือนกัน ส่วนกฎหมายลำดับรองที่เป็นการกำหนดตามอำนาจขององค์กร เช่น กฎ ก.พ. หรือกฎ ก.ค. มีลักษณะแตกต่างจากกฎกระทรวงทั่วไปในส่วนของขอบเขต ที่ใช้บังคับ กล่าวคือ ใช้บังคับกับข้าราชการประเภะนั้น ๆ ไม่ได้ใช้บังคับกับประชาชนทั่วไป^๔

กระบวนการออกกฎกระทรวง เป็นการออกกฎซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติมอบอำนาจให้ ฝ่ายบริหาร โดยหลักการทั่วไปแล้ว ฝ่ายบริหารจึงมีอำนาจออกกฎกระทรวงขึ้นใช้บังคับได้ โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการนิติบัญญัติ ผู้เสนอร่างกฎกระทรวง คือ นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงผู้รักษาการตามกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออก กฎกระทรวงนั้น ๆ ส่วนผู้มีอำนาจพิจารณาร่างกฎกระทรวง ได้แก่ คณะรัฐมนตรี แม้พิจารณาตามตัวบทกฎหมายจะไม่ได้มีบทบัญญัติใดบังคับให้ต้องนำร่างกฎกระทรวงเสนอ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา แต่เนื่องจากหลักที่ว่าด้วยความรับผิดชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรี ดังนั้น ในทางปฏิบัติ เมื่อรัฐมนตรีคนใดจะออกกฎกระทรวงก็ต้องให้คณะรัฐมนตรีร่วมกัน พิจารณาเสียก่อน ปัจจุบันมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการออกกฎกระทรวง คือ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งได้กำหนด รายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎกระทรวงไว้ว่า ส่วนราชการผู้รักษาการ ตามกฎหมายจะต้องดำเนินการเสนอกฎกระทรวงเพื่อให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ในหลักการ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๘ เห็นชอบให้ ร่างกฎกระทรวงทุกเรื่องเป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบายสำคัญตามความในมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ สามารถเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาได้ เว้นแต่ร่างกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

- (๑) ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการประเภทต่าง ๆ
- (๒) ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบบัตรประจำตัวข้าราชการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวข้าราชการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (๓) ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการให้ใช้บังคับผังเมืองรวม และร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการขยายเวลาการใช้บังคับผังเมืองรวม ตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง
- (๔) ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทาน ที่เรียกเก็บค่าชลประทาน ตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง

^๔ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, คู่มือการยกร่างกฎหมายและแบบของกฎหมาย, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ๒๕๕๐, หน้า ๙๙.

(๕) ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะของเหรียญกษาปณ์ โดยเฉพาะเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

(๖) ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสนามบินศุลกากร ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(๗) ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดแบบใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับใบอนุญาต การกำหนดค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจกำหนด

(๘) ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการภายในกรมต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ให้เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องพิจารณาและให้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งของนายกรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี^๕

เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้วก็จะส่งร่างกฎกระทรวงนั้นให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป ในการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาความถูกต้องของข้อกฎหมาย กลไกของการปฏิบัติตามกฎหมาย และการใช้ถ้อยคำ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเสร็จก็จะรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา หากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมก็จะดำเนินการให้มีการใช้บังคับต่อไป โดยกรณีที่เป็นร่างกฎกระทรวงก็จะส่งให้ผู้รับผิดชอบของกระทรวงลงนามซึ่งโดยปกติจะเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นเป็นผู้ลงนามแล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป

เนื่องจากกฎกระทรวงบางประเภทมีลักษณะที่ก่อให้เกิดผลกระทบแก่สิทธิและเสรีภาพของประชาชน สมควรกำหนดให้ในการจัดทำร่างกฎกระทรวงที่มีลักษณะดังกล่าว หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย เช่น การจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎ^๖ อย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น

^๕ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๕ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ เรื่อง การกำหนดประเภทร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๔ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึงกระทรวง กรม

^๖ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“กฎ” หมายความว่า กฎตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง บรรดาที่มีผลให้เกิดภาระแก่ประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามจะมีผลให้ต้องได้รับโทษหรือเสียสิทธิ หรือกระทบต่อสถานะของบุคคล

ฯลฯ

ฯลฯ

และการวิเคราะห์นั้นแก่ประชาชน และนำผลนั้นมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการออกกฎทุกขั้นตอน เพื่อให้กฎกระทรวงเหล่านั้นก่อภาระหรืออุปสรรคแก่ประชาชนเท่าที่จำเป็น โดยมาตรา ๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้ความในมาตราดังกล่าวใช้บังคับแก่การจัดทำร่างกฎตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วยโดยอนุโลม จึงได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งกำหนดให้ร่างกฎดังต่อไปนี้ เป็นร่างกฎที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คือ

(๑) ร่างกฎที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการขออนุญาต ขออนุมัติ ขอความเห็นชอบ จดทะเบียน ขึ้นทะเบียน แจ้ง ขอประทานบัตร ขออาชญาบัตร

(๒) ร่างกฎที่กำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่งในการประกอบอาชีพหรือดำรงชีวิตของประชาชน หรือในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ หรือยื่นเอกสารใด ๆ ให้หน่วยงานของรัฐ บรรดาที่มีใช้ร่างกฎตาม (๑)

อย่างไรก็ตาม หากร่างกฎนั้นมีลักษณะตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กล่าวคือ เป็นร่างกฎเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ร่างกฎที่มีได้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชน ร่างกฎที่จำเป็นต้องตราขึ้นโดยรีบด่วนเพื่อประโยชน์สำคัญของประเทศเกี่ยวกับความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือร่างกฎอื่นที่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชน ร่างกฎที่มีลักษณะดังกล่าวไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๕

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๙ และวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ กำหนดแนวทางในการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรีว่า ให้ทุกส่วนราชการเสนอแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรองที่ต้องตราขึ้นตามร่างพระราชบัญญัติและกรอบระยะเวลาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ และเพื่อติดตามความคืบหน้าด้วย รวมถึงการจัดทำกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรอง เว้นแต่เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นเร่งด่วน และได้มีการเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐต้องออกกฎหมายลำดับรองให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อแก้ไขปัญหาการออกกฎกระทรวงที่ล่าช้า

หลักพื้นฐานในการร่างกฎกระทรวง

หลักพื้นฐานในการร่างกฎกระทรวง มีหลักการที่ถือปฏิบัติอยู่ ๓ ประการ คือ

(๑) ฝ่ายบริหารจะมีอำนาจออกกฎกระทรวงได้ต่อเมื่อมีกฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย เนื้อหาสาระในข้อกำหนดของกฎกระทรวงต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ วิธีการออกและวิธีใช้บังคับกฎกระทรวง ต้องเป็นไปตามวิธี

ที่กำหนดไว้ในกฎหมายแม่บท^๗ โดยแนวทางในการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา จะพิจารณาจากเนื้อหาของบทบัญญัติอันเป็นกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจ เมื่อกฎหมายแม่บท มิได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้งก็ไม่สามารถออกกฎกระทรวงในเรื่องนั้นได้เพราะจะเกินอำนาจ กฎหมายแม่บท นอกจากนี้ ยังพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายแม่บทนั้นเองว่า มีวัตถุประสงค์ใด รวมทั้งเป็นกรณีที่กระทบสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่^๘ เช่น

๑) กรณีที่กฎหมายแม่บทไม่มีมาตราใดบัญญัติให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการออก กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ โดยกำหนดให้ผู้ขอจัดตั้ง ต้องมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ใช้จัดตั้งโรงเรียนและให้โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นต้องมีข้อกำหนด ของโรงเรียนตามรายการที่ระบุไว้ในร่างกฎกระทรวง แม้ว่ามาตรารักษาการจะได้กล่าวถึง การให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการ ตราพระราชบัญญัติก็ตาม แต่มาตรารักษาการนี้ก็มิได้หมายความว่ารัฐมนตรีจะออกกฎกระทรวง ในเรื่องใด ๆ ก็ได้ในทุกกรณี แต่มีความหมายเพียงว่ารัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงได้ เฉพาะเมื่อมีบทมาตรารอื่น ๆ ในพระราชบัญญัติได้กำหนดไว้โดยแน่ชัดแล้วทำให้กรณีนั้น กำหนดเป็นกฎกระทรวงได้^๙

๒) กรณีที่กฎหมายแม่บทกำหนดเรื่องค่าธรรมเนียมไว้ในบัญชีท้าย และให้อำนาจฝ่ายบริหารออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมได้ แต่ไม่ได้กำหนดเรื่อง การยกเว้นค่าธรรมเนียมไว้โดยชัดแจ้ง ฝ่ายบริหารก็ไม่สามารถออกกฎกระทรวงเพื่อยกเว้น ค่าธรรมเนียมได้^{๑๐}

๓) กรณีมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๔ ได้บัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณากำหนดค่าแบบพิมพ์ การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะออกกฎกระทรวงกำหนดค่าแบบพิมพ์โดยมิเงื่อนไข เพิ่มเติมให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจพิจารณาออกประกาศยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าแบบพิมพ์

^๗ อมร จันทรสมบูรณ์, กฎหมายปกครอง (ADMINISTRATIVE LAW), กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๖, หน้า ๑๒๙.

^๘ กองหลักนิติบัญญัติ, “ข้อพิจารณาในการออกกฎเพื่อให้กฎสอดคล้องกฎหมายแม่บท”, วารสาร กฎหมายเปรียบเทียบ ปีที่ ๒ (กันยายน ๒๕๖๕), สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, หน้า ๑๖๙ – ๑๘๕.

^๙ ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๙๗ (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๕/๒๕๑๘)

^{๑๐} บันทึก เรื่อง การออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติชื้อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ (เรื่องเสร็จที่ ๓๔๐/๒๕๓๕) และบันทึก เรื่อง การยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษให้แก่บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับ การส่งเสริมการลงทุน (เรื่องเสร็จที่ ๓๘๓/๒๕๒๓)

ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้กำหนดไว้แล้วนั้น ย่อมกระทำไม่ได้ เพราะเป็นการเกินอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว^{๑๑}

๔) กรณีที่จะต้องมีการออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับใบอนุญาต แต่กฎหมายแม่บทไม่ได้กำหนดเรื่องคุณสมบัติ อายุใบอนุญาต หรือการต่ออายุใบอนุญาตไว้ ก็จะออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดเรื่องคุณสมบัติ อายุใบอนุญาต หรือการต่ออายุใบอนุญาตไม่ได้ เพราะเกินกว่าที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ และโดยที่เป็นเรื่องที่กระทบเสรีภาพของประชาชนในการประกอบอาชีพ การจะกำหนดในเรื่องดังกล่าวได้จึงต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น^{๑๒}

๕) กรณีที่กฎหมายแม่บทเดิมให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หากเห็นสมควรผ่อนผันหรือลดอัตราหรือดเว้นไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจเรือสำหรับเรือชนิดใดก็ได้ให้ทำได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ต่อมาเมื่อมีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมไม่มีอำนาจในการดเว้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจเรือ ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมย่อมไม่มีอำนาจยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจเรือที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า^{๑๓}

นอกจากนี้ มีตัวอย่างคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่วินิจฉัยเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงว่าเกินกว่าที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจหรือไม่ โดยพิจารณาจากบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง รวมทั้งพิจารณาว่ากฎกระทรวงนั้นกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้หรือไม่ ในลักษณะทำนองเดียวกับการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา เช่น

๑) ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่าการบังคับใช้ผังเมืองรวมให้กระทำโดยกฎกระทรวง ซึ่งบทบัญญัติในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงได้ การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑๔

^{๑๑} บันทึก เรื่อง การออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ กำหนดค่าแบบพิมพ์โดยกำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจประกาศกำหนดชนิดของแบบพิมพ์ที่ไม่เรียกเก็บค่าแบบพิมพ์ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๒/๒๕๓๖)

^{๑๒} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดให้แพทย์ต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม (เรื่องเสร็จที่ ๔๙/๒๕๔๖)

^{๑๓} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจในการออกอนุบัญญัติเพื่อผ่อนผันลดอัตรา หรือดเว้นไม่เก็บค่าธรรมเนียมการตรวจเรือ สำหรับเรือที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า (เรื่องเสร็จที่ ๘๙๓/๒๕๖๕)

(พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงเป็นการใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยชอบแล้ว ซึ่งหากมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะให้อำนาจรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดในเรื่องนั้นได้ ก็เป็นการใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยชอบแล้ว^{๑๔}

๒) กรณีตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งกำหนดให้เพิ่มความเข้มข้อ ๑๑ ทวิ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้มัคคุเทศก์ต้องเข้ารับการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ตามหลักสูตร ระยะเวลา และในสถานฝึกอบรมที่คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กำหนด เว้นแต่ผู้ซึ่งได้รับวุฒิบัตรการอบรมวิชามัคคุเทศก์มาแล้วไม่เกิน ๒ ปี นั้น เป็นกฎที่ออกมาใช้บังคับโดยขัดต่อพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีถึงแม้ว่าจะเป็นการกำหนดหน้าที่ให้มัคคุเทศก์ต้องปฏิบัติ มิใช่การกำหนดให้มัคคุเทศก์ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามถ้อยคำที่ปรากฏในมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ก็ตาม แต่การกำหนดหน้าที่ของมัคคุเทศก์ดังกล่าวย่อมเกี่ยวเนื่องและมีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ของมัคคุเทศก์ เนื่องจากมัคคุเทศก์ย่อมจะสามารถนำเอาสิ่งที่ได้รับรู้จากการอบรมเพิ่มเติมดังกล่าวไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ดียิ่งขึ้น และส่งผลดีถึงสิ่งที่มัคคุเทศก์จะพึงปฏิบัติในประการอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย มารยาท รวมทั้งความประพฤติของมัคคุเทศก์ด้วย สมดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ที่ต้องการให้การประกอบอาชีพของมัคคุเทศก์เป็นไปอย่างมีระเบียบและได้มาตรฐาน กฎกระทรวงฉบับนี้ จึงเป็นกฎกระทรวงที่มีลักษณะเป็นการจัดระเบียบการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นเรื่องที่มาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยยินยอมให้กระทำได้ และเป็นคนละกรณีกับเรื่องการต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ดังนั้น กฎกระทรวงฉบับนี้จึงออกมาใช้บังคับโดยไม่เกินขอบอำนาจที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจ จึงไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^{๑๕}

กล่าวโดยสรุป ฝ่ายบริหารจะออกกฎกระทรวงที่เกินไปกว่าสิ่งที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ไม่ได้ หรืออีกนัยหนึ่งบทบัญญัติต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎกระทรวงต้องมีได้เฉพาะเรื่องที่อยู่ในกรอบของกฎหมายแม่บท กฎกระทรวงฉบับใดมีบทบัญญัติที่เกินไปกว่าที่กฎหมายแม่บทกำหนดไว้ย่อมเป็นกฎกระทรวงที่มีปัญหาความชอบด้วยกฎหมาย เพราะออกเกินแม่บท ซึ่งขัดต่อหลักการกระทำทางปกครองจะต้องอยู่ภายในขอบเขต

^{๑๔} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ พ.๑๗/๒๕๔๕

^{๑๕} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ พ.๑๕/๒๕๔๕

ของกฎหมาย (ultra vires)^{๑๖} อันนำไปสู่กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎกระทรวงนั้น โดยฝ่ายบริหารเองซึ่งเป็นวิธีการทำนองเดียวกับการออกกฎหมายลำดับรอง หรือกระบวนการฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลปกครองพิพากษาเพิกถอนกฎกระทรวงนั้นตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำบังคับสั่งให้เพิกถอนกฎ ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดว่าจะให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่งได้ หรือจะกำหนดให้มีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามความเป็นธรรมแห่งกรณี และกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนกฎ ให้มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และให้การประกาศดังกล่าวมีผลเป็นการเพิกถอนกฎนั้น ดังนั้น ในการร่างกฎกระทรวงจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาด้วยว่ากฎกระทรวงนั้นเกินกฎหมายแม่บทหรือไม่

(๒) กฎกระทรวงจะบัญญัติมอบอำนาจให้ฝ่ายบริหารไปออก “กฎหมาย” ต่อไปอีกช่วงหนึ่ง (Sub – delegate) ไม่ได้ เว้นแต่จะเป็นการมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่วางระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการในข้อปลีกย่อย ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักกฎหมายที่ว่าผู้รับมอบอำนาจไม่มีสิทธิมอบอำนาจต่อ (delegatus non potest delegare) ซึ่งเป็นหลักกฎหมายเอกชนที่นำมาใช้กับกฎหมายมหาชนด้วย อย่างไรก็ตาม หลักการดังกล่าวมีข้อยกเว้นกรณีที่เกิดในภาวะไม่ปกติ^{๑๗} สำหรับประเทศไทย ถ้าพิจารณาจากวิวัฒนาการที่มีการมอบอำนาจนิติบัญญัติของพระมหากษัตริย์ให้แก่เสนาบดีตั้งแต่สมัยการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จนกระทั่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว ก็เป็นที่ยอมรับมาตลอดว่าการมอบอำนาจให้ฝ่ายปกครองออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายสามารถกระทำได้^{๑๘} คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยวางหลักไว้ว่ากฎกระทรวงนั้นจะมอบอำนาจต่อไปให้กำหนดได้ เฉพาะในส่วนรายละเอียด ซึ่งจะต้องไม่ใช่เรื่องที่เป็นสาระสำคัญที่กฎหมายแม่บทกำหนดให้เขียนในกฎกระทรวง และในการพิจารณากฎหมายนั้นจะต้องพิจารณาทั้งฉบับ ซึ่งผู้ร่างกฎหมายจะพิจารณาแล้วว่า เรื่องใดเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องกำหนดเป็นกฎกระทรวง หรือเรื่องใดที่เป็นรายละเอียดที่สามารถออกเป็นประกาศหรือระเบียบได้ หากกฎหมายแม่บทกำหนดให้เรื่องใดต้องออกเป็นกฎกระทรวง ก็จะต้องเป็นไปตามนั้น จะมอบอำนาจต่อให้ออกเป็นประกาศไม่ได้ เว้นแต่จะเป็นการกำหนดสิ่งซึ่งไม่ใช่สาระสำคัญหรือเป็นรายละเอียดเพิ่มเติมจากสิ่งที่ได้กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว อย่างไรก็ตาม จะต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป

^{๑๖} ประเสริฐ สุขสบาย, การออกกฎของฝ่ายบริหาร, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, พ.ศ. ๒๕๔๙, หน้า ๑๔๘.

^{๑๗} อมร จันทรมบูรณ์, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ ๗*.

^{๑๘} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณในระดับจังหวัด (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๓/๒๕๓๗)

เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เป็นปัญหาพอสมควร โดยอาจจะต้องศึกษาเพิ่มเติมจากบันทึกประกอบร่างกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ได้หลักกว้าง ๆ ว่าแค่นั้นจึงจะมอบอำนาจต่อไป^{๑๙}

การมอบอำนาจให้ฝ่ายบริหารตรากฎหมายได้เป็นสิ่งที่จำเป็น และอำนาจที่รัฐสภาหรือฝ่ายนิติบัญญัติได้มอบให้ฝ่ายบริหารนี้ก็จะเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายบริหารในอันที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับให้ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถมอบอำนาจให้ฝ่ายบริหารตรากฎหมายได้ อย่างไรก็ตามก็ต้องพิจารณาถึงลักษณะ รูปแบบ ขอบเขต และข้อจำกัดในการมอบอำนาจ ตลอดจนมุมมองที่มีต่อกฎหมายที่ตราโดยได้รับมอบอำนาจด้วย สำหรับประเทศไทย ฝ่ายบริหารไม่มีอำนาจอิสระโดยตนเองในการที่จะตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับ ฝ่ายบริหารจะมีอำนาจตรากฎหมายก็ต่อเมื่อได้รับมอบอำนาจจากกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติ และกฎหมายที่ฝ่ายบริหารตราขึ้นโดยได้รับมอบอำนาจนี้มีฐานะเป็นเพียงกฎหมายลำดับรองซึ่งจะขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจไม่ได้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วางแนวทางการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับการมอบอำนาจช่วงไว้ สรุปความได้ว่า “โดยหลักการทั่วไปแล้วร่างกฎกระทรวงควรมีบทบัญญัติเฉพาะเรื่องที่กฎหมายแม่บทได้กำหนดไว้เท่านั้น และบทบัญญัติในกฎกระทรวงก็ต้องไม่มีบทบัญญัติที่มีลักษณะของการมอบอำนาจหรือมอบหมายให้ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองไปดำเนินการตรากฎหมายลำดับรองหรืออนุบัญญัติที่มีลำดับศักดิ์ต่ำลงไปอีก มิฉะนั้น จะมีปัญหว่าร่างกฎกระทรวงนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะขัดกับบทฤษฎี Sub - delegate ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีที่กฎหมายลำดับรองที่มีลำดับศักดิ์ต่ำลงไปจะเพิกถอนเรื่องที่เป็นรายละเอียด แบบเอกสาร หรือสิ่งที่มีสาระสำคัญเท่านั้น” กล่าวอีกนัยหนึ่ง แบบการร่างกฎหมายเกี่ยวกับการมอบอำนาจช่วง (Sub - delegate) นั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถือปฏิบัติตามทฤษฎีว่าด้วยการแบ่งแยกองค์กรผู้ใช้อำนาจอธิปไตย โดยมีหลักว่า การตรากฎกระทรวงที่มีบทบัญญัติมอบอำนาจช่วง (Sub - delegate) นั้น ไม่อาจกระทำได้ โดยมีข้อยกเว้นประการเดียว คือ หากข้อกำหนดที่ประสงค์จะกำหนดนั้นเป็นเรื่องรายละเอียด เรื่องทางเทคนิค แบบเอกสาร หรือสิ่งที่มีสาระสำคัญก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงทั้งหมดและสามารถนำไปบัญญัติไว้ในกฎหมายลำดับรองหรืออนุบัญญัติที่มีลำดับศักดิ์ต่ำลงไปได้^{๒๐} เช่น ในกรณีที่กฎหมายแม่บทกำหนดให้การออกกฎหมายลำดับรองต้องออกเป็นกฎกระทรวง และหากมีการฝ่าฝืนกฎกระทรวงได้มีการกำหนดโทษในทางอาญาไว้ด้วย ดังนั้น แม้เนื้อหาของเรื่องดังกล่าวจะเป็นการกำหนดรายละเอียดในทางเทคนิค ก็จะต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนในกฎกระทรวง ไม่สามารถออกเป็นกฎหมายลำดับรองประเภทอื่นได้ ส่วนเรื่องที่จะสามารถออกเป็นประกาศได้นั้น ต้องเป็น

^{๑๙} คุณหญิงพรทิพย์ จาละ ได้ให้ความเห็นไว้ในการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย รายละเอียดปรากฏตามบันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒๙/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๙

^{๒๐} สุกิจ สัมฤทธิ์ผ่อง, อัญชลี พูลเต็ม และสายทิพย์ จาละ, บันทึก เรื่อง การมอบอำนาจช่วง (Sub Delegation), <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act13699.pdf>, หน้า ๓๐ - ๓๒., สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่องที่ไม่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการหรือประชาชนทั่วไป^{๒๑} หรือการมอบอำนาจช่วง (Sub Delegation) โดยในกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการที่จะออกประกาศกำหนดในรายละเอียดได้นั้น แม้จะทำให้เกิดความสะดวกในการแก้ไขรายละเอียดของกฎหมาย แต่เมื่อการกำหนดรายละเอียดดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบความรับผิดชอบในทางอาญา จึงเป็นการไม่สมควรที่จะกำหนดให้มีการออกประกาศในลักษณะดังกล่าวได้ และหากยอมรับให้มีการมอบอำนาจช่วงดังกล่าวได้แล้ว ย่อมทำให้มีการมอบอำนาจช่วงต่อไปได้ไม่มีที่สิ้นสุด^{๒๒}

อย่างไรก็ตาม ยังไม่พบว่าศาลยุติธรรมและศาลปกครองได้มีคำวินิจฉัยโดยตรงว่า อนุบัญญัติที่ตราขึ้นตามกฎกระทรวงที่มีบทบัญญัติลักษณะเป็นการมอบอำนาจช่วง (Sub Delegation) นั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจเพราะไม่มีการยกเป็นประเด็นสำหรับศาลยุติธรรม หรืออาจด้วยเหตุผลข้อจำกัดในเรื่องการเป็นผู้เสียหาย ซึ่งมีสิทธิฟ้องเพิกถอนกฎกระทรวงหรืออนุบัญญัติอื่นต่อศาลปกครอง อนึ่ง โดยที่มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับนิยามคำว่า “กฎ” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้กำหนดให้ศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายและนำไปสู่การยกเลิกเพิกถอนกฎที่สงสัยว่าตราขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเหตุที่ทำให้กฎไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะไม่ถูกต้องตามรูปแบบหรือวิธีการนั้น จะต้องเป็นรูปแบบหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญด้วย นอกจากนี้ การตรากฎกระทรวงที่มีบทบัญญัติลักษณะมอบหมายให้ฝ่ายปกครองหรือฝ่ายบริหารดำเนินการตราอนุบัญญัติต่ำกว่าลงไปถือว่าเป็นสาระสำคัญในการตรากฎกระทรวงและอนุบัญญัติ กล่าวคือ กฎกระทรวงที่มีบทบัญญัติลักษณะเป็นการมอบอำนาจช่วง (Sub Delegation) ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับเงื่อนไขอันเป็นสาระสำคัญประการหนึ่ง คือ อนุบัญญัติลำดับถัดไปที่ออกตามกฎกระทรวงจะต้องกำหนดเฉพาะรายละเอียดปลีกย่อยเพื่อขยายความหรือเติมเต็มสิ่งที่กฎกระทรวงกำหนดไว้เท่านั้น^{๒๓}

(๓) กฎกระทรวงจะมีบทกำหนดโทษโดยตนเองไม่ได้ ผู้ฝ่าฝืนข้อกำหนดของกฎกระทรวงจะถูกลงโทษตามบทบัญญัติของกฎหมายแม่บท เว้นแต่ในกรณีของกฎกระทรวงที่ออกในระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะไม่ปกติ เช่น เกิดสงครามหรือภาวะวิกฤต โดยอาจมีการออกกฎกระทรวงที่มีบทกำหนดโทษได้ แต่จะต้องมีกฎหมายแม่บทมอบอำนาจในการออกกฎกระทรวงนั้นแก่ฝ่ายบริหารโดยชัดแจ้ง และโทษที่กำหนดโดยกฎกระทรวงจะต้องไม่เกินกว่าโทษขั้นสูงที่กฎหมายแม่บทกำหนด^{๒๔}

^{๒๑} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบร่างกฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๔๔/๒๕๕๑)

^{๒๒} บันทึกประกอบร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๘/๒๕๒๖)

^{๒๓} สุกิจ สัมฤทธิ์ผ่อง, อัญชลี พูลเต็ม และสายทิพย์ จาละ, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ ๒๐*, หน้า ๓๕.

^{๒๔} อมร จันทรสุมบุรณ์, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ ๗*.

ความจำเป็นในการมีแบบร่างกฎกระทรวง

ในการร่างกฎกระทรวงนั้น ผู้ร่างกฎหมายจะต้องมีการตรวจสอบและเลือกใช้แบบกฎกระทรวงที่ถูกต้องกับเรื่องหรือหัวข้อในร่างกฎกระทรวง ซึ่งโดยทั่วไปผู้ร่างกฎหมายจะถูกผูกมัดอยู่กับแบบของกฎกระทรวงที่ได้ประกาศใช้แล้วและได้ถือปฏิบัติมาช้านาน จนเรียกได้ว่าเป็นจารีตประเพณี^{๒๕} ในการร่างกฎกระทรวงจึงมักใช้ถ้อยคำหรือข้อความหรือวิธีการเขียนในเรื่องเดียวกันหรือประเด็นเดียวกันในกฎกระทรวงที่ได้รับการยอมรับและถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งเรียกกันว่าเป็น “แบบกฎกระทรวง”^{๒๖} ส่วนจะเป็นแบบที่ดีหรือเหมาะสมหรือไม่อย่างไรนั้น จะต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ แล้วจึงกำหนดให้แบบกฎกระทรวงนั้น ๆ ถือปฏิบัติต่อไป ซึ่งหากมีการใช้ไประยะหนึ่งก็อาจมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันได้

เมื่อนำกฎกระทรวงที่ใช้บังคับในปัจจุบันมาพิจารณาจะพบว่า ในเรื่องหรือหัวข้อเดียวกัน กฎกระทรวงอาจบัญญัติไว้ต่างกันหรือใช้แบบกฎหมายแตกต่างกัน เนื่องจากเป็นเรื่องที่ผู้ร่างกฎหมายได้พิจารณากำหนดแบบกฎหมายใช้กับสถานการณ์ในขณะนั้น และเมื่อกฎกระทรวงใช้บังคับผ่านไปเป็นเวลานาน ผู้ร่างกฎหมายหรือผู้พิจารณาร่างกฎกระทรวงอาจเปลี่ยนทัศนคติหรือมุมมองใหม่ เพราะการกำหนดใช้แบบร่างกฎกระทรวงในยุคสมัยหนึ่ง อาจจะไม่เป็นที่นิยมในอีกยุคสมัยหนึ่ง จึงได้มีการกำหนดแบบร่างกฎกระทรวงขึ้นใหม่ที่แตกต่างกันได้ ดังนั้น การกำหนดรายละเอียดในโครงสร้างของกฎกระทรวงในบางเรื่องก็ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานที่ร่างกฎกระทรวงทุกฉบับจะต้องบัญญัติไว้ จึงต้องมีการกำหนดแนวทางไว้ซึ่งโดยทั่วไปแบบร่างกฎกระทรวงอาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) แบบร่างกฎกระทรวงที่แน่นอนตายตัว ซึ่งถือได้ว่าเป็นแบบกฎหมายในเรื่องที่กฎหมายทุกฉบับจะต้องมี เช่น ชื่อกฎหมาย บทอาศัยอำนาจ และวันใช้บังคับ
- (๒) แบบร่างกฎกระทรวงที่เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม ซึ่งผู้ร่างกฎหมายสามารถเลือกนำมาใช้ โดยการให้เหตุผลในขณะที่ยกร่างหรือในชั้นการตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงว่าเป็นแบบที่เหมาะสมที่สุด กล่าวคือ มีความหมายชัดเจนและตรงตามความต้องการหรือเจตนารมณ์มากที่สุด^{๒๗}

^{๒๕} หยุด แสงอุทัย, “การร่างกฎหมาย”, ในอนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย, บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๒๓, หน้า ๙๙.

^{๒๖} ผู้เขียนบางท่านใช้คำว่า “แบบของกฎหมาย” โดยให้หมายความว่า คือ “การใช้ถ้อยคำหรือวิธีการในการเขียนเรื่องเดียวกันหรือในประเด็นเดียวกันในหลาย ๆ ที่”

โปรดดู กาญจนรัตน์ สิริโรจน์, “การร่างกฎหมาย : แบบของกฎหมาย”, ในวารสารกฎหมาย, ๒๕๓๖, หน้า ๑๐๓ - ๑๓๗.

^{๒๗} กาญจนรัตน์ สิริโรจน์, อ้างแล้ว, หน้า ๑๐๘.

เมื่อเวลาผ่านไป แนวทางการเขียนกฎกระทรวงที่มีใช้อยู่ในกฎกระทรวงต่าง ๆ ในแต่ละเรื่อง แต่ละประเด็นมีความหลากหลายมากขึ้น ประกอบกับจำนวนกฎกระทรวงที่ใช้บังคับมีจำนวนมากขึ้นเช่นกัน ทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้ร่างกฎหมายและผู้ตรวจพิจารณา ร่างกฎกระทรวงในการกำหนดแบบกฎหมายในร่างกฎกระทรวง และในบางครั้งการเลือกใช้แบบร่างกฎกระทรวงด้วยความผิดพลาด จะทำให้การใช้บังคับกฎกระทรวงไม่สมบูรณ์ หรือเกิดปัญหาการตีความหรือการบังคับใช้กฎหมาย

เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะต้องมีการกำหนดแนวทางการร่างกฎกระทรวงในเรื่องที่เป็นพื้นฐานขึ้นมา ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างของกฎกระทรวงให้เป็นเอกภาพ เมื่อมีการกำหนดแนวทางการร่างกฎกระทรวงแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการร่างกฎกระทรวงจะทราบว่าพื้นฐานในการเขียนร่างกฎกระทรวงมีรายละเอียดและแนวทางเช่นไร และใช้ถ้อยคำอย่างไรจึงถูกต้องและครบถ้วน และแนวทางที่เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมนั้น จะนำไปใช้ในสถานการณ์เช่นไรได้บ้าง

บทที่ ๒

การร่างกฎกระทรวง

บทที่ ๒ การร่างกฎกระทรวง

ในบทนี้มีเนื้อหาเป็นการอธิบายเกี่ยวกับโครงสร้างและรูปแบบของกฎหมายระดับกฎกระทรวงใน ๓ ลักษณะ คือ

(๑) กฎกระทรวงฉบับแรก โดยอาจเป็นการออกกฎกระทรวงขึ้นใช้บังคับใหม่ หรืออาจเป็นการปรับปรุงกฎกระทรวงด้วยการนำกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่เดิมมาปรับปรุงใหม่ โดยยกเลิกกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่เดิมนั้นด้วย

(๒) กฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ กฎกระทรวงที่ออกเพื่อแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกข้อกำหนดต่าง ๆ หรือความในข้อต่าง ๆ ของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่

(๓) กฎกระทรวงยกเลิก ได้แก่ กฎกระทรวงที่ออกมาใช้บังคับเพื่อยกเลิก กฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ฉบับหนึ่งฉบับใดหรือหลายฉบับ โดยไม่มีการออกข้อกำหนดใหม่ ขึ้นใช้บังคับแทนกฎกระทรวงดังกล่าว

ในการร่างกฎกระทรวงในลักษณะดังที่กล่าวมา ไม่ว่าจะเป็นกฎกระทรวงฉบับแรก กฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม หรือกฎกระทรวงยกเลิก มีหลักสำคัญในตัวกฎกระทรวง ที่ผู้ร่างกฎหมายต้องพิจารณาหรืออาจจะต้องพิจารณากำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงที่จัดทำขึ้น รวม ๙ เรื่อง กล่าวคือ

(๑) บันทึกลักษณะและเหตุผล เพื่อเป็นการแสดงขอบเขตและเจตนารมณ์ ของกฎกระทรวง

(๒) ชื่อร่างกฎกระทรวง จะปรากฏอยู่ส่วนบนสุด เพื่อให้ทราบว่ากฎกระทรวง มีเนื้อหาหรือสาระที่จะใช้บังคับแก่เรื่องใด โดยกฎกระทรวงจะไม่มีข้อกำหนดชื่อดังเช่น ร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชกฤษฎีกาที่มีมาตรการกำหนดชื่อไว้ด้วย

(๓) บทอาศัยอำนาจ เพื่อให้ทราบว่ากฎหมายใดให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง

(๔) วันใช้บังคับกฎกระทรวง สำหรับกรณีที่ผู้ร่างกฎกระทรวงประสงค์จะกำหนด วันใช้บังคับไว้ เช่น “ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ..... พ.ศ. .... เป็นต้นไป” “ให้ใช้บังคับเมื่อพ้น กำหนด.....วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” แต่โดยทั่วไปกฎหมาย แม่บทจะบัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และในวรรคสองของ มาตรารักษาการจะบัญญัติไว้ด้วยว่า “เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้” ทั้งนี้ หากผู้ร่างกฎกระทรวงไม่มีความประสงค์ให้มีวันใช้บังคับที่แตกต่างออกไป ก็ไม่ต้อง มีข้อที่เป็นการกำหนดวันใช้บังคับเป็นพิเศษ ซึ่งที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๙ ได้มีมติกำหนดแนวทางไว้ว่า หากกฎหมายแม่บทมีบทบัญญัติ ที่กำหนดวันใช้บังคับไว้แล้ว และกฎกระทรวงไม่ได้มีความมุ่งหมายพิเศษที่จะกำหนด วันใช้บังคับให้แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายแม่บท กฎกระทรวงนั้นก็ไม่ต้องมีข้อที่ กำหนดวันใช้บังคับ

- (๕) บทยกเลิกกฎกระทรวง เพื่อระบุว่ากฎกระทรวงฉบับใดจะไม่ให้มีผลใช้บังคับต่อไป
- (๖) บทนิยาม เพื่อกำหนดความหมายของถ้อยคำหรือข้อความในกฎกระทรวง
- (๗) บทเฉพาะกาล เพื่อรองรับการดำเนินการใด ๆ หรือผลกระทบบางประการที่เกิดขึ้นก่อนที่กฎกระทรวงจะมีผลใช้บังคับ
- (๘) บัญชีท้ายกฎกระทรวง เพื่อกำหนดรายละเอียดบางประการแทนการกำหนดในเนื้อหาของกฎกระทรวง
- (๙) หมายเหตุกฎกระทรวง เพื่อจัดแยกเนื้อหาของกฎกระทรวงตามลำดับความสำคัญเป็นกลุ่ม ๆ โดยมุ่งหมายให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ
- ทั้งนี้ โดยมีการจัดเรียงลำดับบทบัญญัติหลักดังกล่าวในโครงสร้างทั่วไปของร่างกฎกระทรวงที่จัดทำในรูปแบบ ดังต่อไปนี้

โครงสร้างทั่วไปของร่างกฎกระทรวงฉบับแรก

- บันทึกหลักการและเหตุผล

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวง.....
พ.ศ. ....
_____
หลักการ
.....
.....
เหตุผล
.....
.....
.....

บันทึกหลักการ
และเหตุผล

- ตัวร่างกฎกระทรวง

ร่าง กฎกระทรวง ..... พ.ศ. 	ชื่อร่างกฎกระทรวง
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. .... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้	บทอาศัยอำนาจ
ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับ.....	วันใช้บังคับกฎกระทรวง
ข้อ ๒ ให้ยกเลิก (๑) กฎกระทรวง..... พ.ศ. .... (๒) กฎกระทรวง..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	บทยกเลิกกฎกระทรวง
ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้ “.....” หมายความว่า ..... “.....” หมายความว่า ..... “.....” หมายความว่า	บทนิยาม
ข้อ ๔	สาระหรือเนื้อหา ที่กำหนดใช้บังคับ
ข้อ ๕	
ข้อ ๖	บทเฉพาะกาล
ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ.	
นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....	

- บัญชีท้ายกฎกระทรวง

.....	
๑.	....
๒.	....
๓.	....
๔.	....
๕.	....

บัญชีท้าย
กฎกระทรวง

ดังนั้น แบบกฎหมายทั่วไปของกฎกระทรวงฉบับแรก จึงแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๙ ส่วน เพื่อให้ทราบถึงความมุ่งหมาย แนวทางการเขียน และรูปแบบการเขียน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑ บันทึกหลักการและเหตุผล

๑. ความมุ่งหมายของบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวง

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวงจะเป็นเอกสารที่จัดทำแยกออกจากร่างกฎกระทรวง โดยสามารถแยกความมุ่งหมายของการจัดทำในแต่ละส่วน ดังต่อไปนี้

(๑) ความมุ่งหมายของบันทึกหลักการ

บันทึกหลักการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้พิจารณาร่างกฎกระทรวงทราบถึงขอบเขตในกรณีมี ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกกฎกระทรวงนั้น ๆ

(๒) ความมุ่งหมายของบันทึกเหตุผล

บันทึกเหตุผลมีความมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นสาธนาชนทราบถึงเหตุผลหรือความจำเป็นที่จะต้องมี ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกกฎกระทรวงนั้น ซึ่งเมื่อมีการนำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เหตุผลจะปรากฏอยู่ท้ายกฎกระทรวง และเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ศาลใช้ในการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงหรือใช้ประกอบในการใช้บังคับหรือตีความกฎกระทรวงด้วย

๒. แนวทางการเขียนและรูปแบบบันทึกหลักการ

(๑) แนวทางการเขียนบันทึกหลักการ

(ก) ร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่ มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

๑) โดยทั่วไปการขึ้นต้นประโยคให้ใช้คำว่า “กำหนด” เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นการกำหนดให้มีกฎกระทรวงขึ้นใหม่เป็นฉบับแรกของเรื่องนั้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่กฎหมายแม่บทอันเป็นบทอาศัยอำนาจมีการกำหนดกลไกในทางกฎหมายที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไป อาจมีการใช้คำขึ้นต้นอื่น เช่น “ยกเว้น...(ค่าธรรมเนียม)...” “เพิกถอน...(พื้นที่)...”

๒) ใช้ถ้อยคำที่สั้นและกระชับให้มีสาระและความชัดเจนเพียงพอที่จะสื่อให้เห็นถึงขอบเขตและสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงฉบับนั้น

(ข) ร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

๑) การขึ้นต้นประโยคให้ใช้คำว่า “ปรับปรุง” เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นการยกเลิกกฎกระทรวงที่มีอยู่แล้วและกำหนดลักษณะในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

๒) ใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ และครอบคลุม

(ค) ร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

๑) การขึ้นต้นประโยคให้ใช้คำว่า “แก้ไขเพิ่มเติม” แล้วตามด้วยชื่อกฎกระทรวงฉบับปัจจุบัน

๒) การเขียนเนื้อหาหลักการหรือสาระสำคัญที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมจะใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ และครอบคลุม รูปแบบการเขียนอาจเขียนต่อเนื่องกันไป

ในย่อหน้าเดียวกันหรือเขียนแยกประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นรายข้อก็ได้ หากการแก้ไขเพิ่มเติมมีหลายประเด็น นอกจากนี้ หากไม่มีเหตุผลพิเศษหรือจำเป็นอื่นใดไม่จำเป็นต้องมีการระบุเลขข้อที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมในวงเล็บท้ายประโยค

๓) ไม่ต้องเขียนบทเฉพาะกาลในบันทึกหลักการ เนื่องจากเนื้อหาของร่างกฎกระทรวงจะเป็นเรื่องชี้ว่าจำเป็นต้องมีบทเฉพาะกาลหรือไม่

(ง) ร่างกฎกระทรวงยกเลิก มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

๑) การขึ้นต้นประโยคให้ใช้คำว่า “ยกเลิก” เพื่อให้ทราบว่ายกเลิกกฎกระทรวงฉบับใด

๒) การระบุกฎกระทรวงที่จะยกเลิก หากกฎกระทรวงไม่เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติม จะระบุด้วยการใช้ชื่อเต็มของกฎกระทรวง แต่หากกฎกระทรวงเคยมีการแก้ไขเพิ่มเติม จะใช้รูปแบบการระบุว่า “กฎกระทรวงว่าด้วย...” โดยไม่มีการระบุเลข พ.ศ. ของกฎกระทรวงฉบับนั้น เพื่อให้หลักการยกเลิกกฎกระทรวงดังกล่าวหมายความครอบคลุมไปถึงการยกเลิกกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมด้วย

(๒) รูปแบบการเขียนบันทึกหลักการ

(ก) ร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่

๑) รูปแบบหลัก

หลักการ
กำหนด.....
.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการกำหนดราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง การจัดทำบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และแผนที่ประกอบการประเมินราคาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๓

“กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง การจัดทำบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และแผนที่ประกอบการประเมินราคาที่ดิน รวมทั้งการแก้ไขราคาประเมินที่ดินในบัญชีราคาประเมินที่ดิน”

- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทางนิวเคลียร์และรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“กำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทางนิวเคลียร์และรังสี”

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับนั่งร้านและค้ำยัน พ.ศ. ๒๕๖๔

“กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับนั่งร้านและค้ำยัน”

๒) รูปแบบยกเว้น

หลักการ   ยกเว้น/เพิกถอน.....   .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับผู้ประกอบการตรวจสอบและรับรอง พ.ศ. ๒๕๖๓

“ยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับผู้ประกอบการตรวจสอบและรับรอง โดยให้มีผลใช้บังคับถึงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔”

- กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการใช้นายกย่นตรับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ภายในระยะเวลาที่กำหนด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

“ยกเว้นค่าธรรมเนียมการใช้นายกย่นตรับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ตั้งแต่วันที่ ๐๐.๐๑ นาฬิกา ของวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ของวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓”

- กฎกระทรวงเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำน่านฝั่งขวา บางส่วน ในท้องที่ตำบลจริม ตำบลท่าปลา ตำบลร่วมจิต อำเภอท่าปลา และตำบลขุนฝาง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

“เพิกถอนพื้นที่บางส่วนของป่าน้ำน่านฝั่งขวา ซึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลจริม ตำบลท่าปลา ตำบลร่วมจิต อำเภอท่าปลา และตำบลขุนฝาง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ออกจากการเป็นป่าสงวนแห่งชาติ”

(ข) ร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง

หลักการ

ปรับปรุง.....
.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตู้เย็นและตู้เย็นแบบมีช่องแช่เยือกแข็งสำหรับใช้ในที่อยู่อาศัยต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔
“ปรับปรุงการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตู้เย็นและตู้เย็นแบบมีช่องแช่เยือกแข็งสำหรับใช้ในที่อยู่อาศัยต้องเป็นไปตามมาตรฐาน”
- กฎกระทรวงกำหนดข้อความโฆษณาสินค้าหรือบริการที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม พ.ศ. ๒๕๖๔
“ปรับปรุงการกำหนดข้อความโฆษณาสินค้าหรือบริการที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม”
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๕
“ปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง”

(ค) ร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม

๑) ร่างกฎกระทรวงที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อย

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง..... เพื่อ.....
.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔
“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อเพิ่มประเภทและลักษณะ

อาคารที่ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการติดตั้งขนาด จำนวน และมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา”

- กฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดระยะของเขตทะเลชายฝั่งจังหวัดตราดใหม่”

- กฎกระทรวงกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓

“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของศิลปินแห่งชาติ และกำหนดให้คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ยกเลิกการยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติได้”

๒) ร่างกฎกระทรวงที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหลายเรื่อง

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง..... ดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) .....

(๓) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๕๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในประมวล
รัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร

“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙) ออกตามความใน
ประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้เงินหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับเนื่องจากการขาย
หน่วยลงทุนคืนให้แก่กองทุนรวมหุ้นระยะยาว สำหรับหน่วยลงทุนที่ได้ซื้อตั้งแต่วันที่
๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป เป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณ
เพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

(๒) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การยกเว้นเงินได้พึงประเมินที่ไม่ต้อง
รวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้เท่าที่จ่ายเป็นค่าซื้อหน่วยลงทุน
ในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ

(๓) กำหนดให้เงินได้เท่าที่จ่ายเป็นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการออมและเงินหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับเนื่องจากการขายหน่วยลงทุนดังกล่าวคืนให้แก่กองทุนรวมเพื่อการออม เป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา”

- กฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๖๓

“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มประเภทใบอนุญาตและผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ แบบ จ และใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการจัดการกองทุนส่วนบุคคล

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ที่เป็นธนาคารพาณิชย์ บริษัทประกันชีวิต หรือสถาบันการเงินอื่นตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตทางอิเล็กทรอนิกส์และการตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาต

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์การคืนใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์เดิมเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทอื่น

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗

“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมเครื่องแบบปกติเสื้อนอกคอแบะสีากิ

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมเครื่องแบบปกติเสื้อคอพับสีขาว แขนยาวหรือแขนสั้นสำหรับผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดนชาย

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมหมวดทรงอ่อนสีน้ำเงินเข้ม เข้มขัดด้ายสีน้ำเงินเข้มประกอบเครื่องแบบปกติเสื้อคอพับ”

(ง) กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวง

หลักการ

ยกเลิกกฎกระทรวง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๗ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๗”

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๕๑

“ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔ ทุกฉบับ”

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๐

“ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่ตำบลคูใต้ ตำบลกองควาย อำเภอเมืองน่าน และตำบลท่าข้าว ตำบลนาบึง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๕๖”

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕

“ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๔ (พ.ศ. ๒๕๑๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓”

๓. แนวทางการเขียนและรูปแบบบันทึกเหตุผล

(๑) แนวทางการเขียนบันทึกเหตุผล

(ก) บันทึกเหตุผลเป็นส่วนที่แสดงให้เห็นถึงต้นเหตุ ความเป็นมา หรือเหตุจำเป็นในการออกกฎกระทรวงแต่ละฉบับ เนื้อหาของบันทึกเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวงนั้น ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ เนื้อหาในส่วนเหตุและเนื้อหาส่วนผล รูปแบบการเขียนมักจะใช้สันธานเชื่อมใจความของความสัมพันธ์ของเนื้อหาทั้งสองส่วนด้วยคำว่า “โดยที่...” หรือ “เนื่องจาก...” วางไว้หน้าประโยค เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาส่วนเหตุเชื่อมกับ

ประโยชน์ที่เป็นเนื้อหาส่วนผล และตามด้วยส่วนท้ายของบันทึกเหตุผล คือ “... จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

(ข) การเขียนเนื้อหาในส่วนเหตุที่จะต้องออกกฎกระทรวงอาจมีการอ้างเหตุผลต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง เช่น การอ้างเหตุว่าการออกกฎในเรื่องนั้น ๆ กฎหมายแม่บทอันเป็นบทอาศัยอำนาจกำหนดให้ออกเป็นกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวง การอ้างถึงการเกิดข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องหรือข้อเท็จจริงอันเป็นเงื่อนไขของการออกกฎกระทรวง การอ้างถึงนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง หรือการอ้างเหตุจำเป็นที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างอำนาจหน้าที่ หรือกระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ที่เป็นเหตุให้ต้องออกกฎกระทรวง

(ค) การเขียนบันทึกเหตุผล หากจะมีการอ้างถึงบทบัญญัติที่เป็นบทอาศัยอำนาจของการออกกฎกระทรวง อาจนำข้อความของบทบัญญัติมาตรานั้นมาทั้งหมดหรือสรุปใจความสำคัญของบทบัญญัติแห่งมาตรานั้นก็ได้ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาหรือข้อความของบทบัญญัติมาตรานั้น ๆ โดยใช้คำว่า “มาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ... บัญญัติว่า/บัญญัติให้...” ตามความเหมาะสมของการใช้ถ้อยคำ

(ง) ต้องมีเนื้อความกระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย ใช้ถ้อยคำสละสลวย และไม่เยิ่นเย้อ เช่น ไม่ใช้ว่า “สมควร” “นั้น” “ก็” “จะ” “หรือ” “และ” ซ้ำมากเกินไปโดยไม่จำเป็น

(๒) รูปแบบการเขียนบันทึกเหตุผล

เหตุผล
โดยที่/เนื่องจาก.....
..... จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดการนำเงินค่าทดแทนไปวางต่อสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๕๖๔

“โดยที่มาตรา ๔๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน และการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการนำเงินค่าทดแทนไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๔

“เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ยังคงส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวและสายการบินอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้น

เศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวภายในประเทศ และบรรเทาผลกระทบจากการขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและสายการบิน สมควรลดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบินไอพ่นที่นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับอากาศยานภายในประเทศต่อไปอีกระยะหนึ่ง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับโรงงานจำพวกที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๔

“โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การขออนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับโรงงานจำพวกที่ ๓ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ยกเลิกการกำหนดอายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานและการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตให้ออนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ตลอดจนสมควรกำหนดให้การขออนุญาตและการอนุญาตดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้เป็นไปเพียงเท่าที่จำเป็น เกิดความรวดเร็ว ทันสมัย ประหยัด และลดภาระแก่ผู้ประกอบการโรงงาน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

ส่วนที่ ๒ ชื่อร่างกฎกระทรวง

๑. ความมุ่งหมายของชื่อร่างกฎกระทรวง

ร่างกฎกระทรวงทุกฉบับต้องมีชื่อ เพื่อแสดงให้เห็นทราบถึงสถานะของกฎหมายนั้น สำคัญ และขอบเขตในการใช้บังคับของร่างกฎกระทรวงนั้น โดยแบบกฎหมาย ของไทยนั้น ชื่อของร่างกฎกระทรวงจะปรากฏอยู่ในส่วนหัวเรื่อง มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่าน กฎหมายเพียงแค่ส่วนหัวเรื่องก็สามารถเข้าใจหรือทราบได้ทันทีว่าเป็นกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องใด และมีขอบเขตการใช้บังคับเพียงใด เพื่อจะได้ทราบว่ากฎหมายฉบับนั้น ๆ นำมาปรับใช้ กับข้อเท็จจริงหรือปัญหาในเรื่องใด มิฉะนั้นแล้วผู้ใช้กฎหมายจะต้องใช้เวลาในการอ่านเนื้อหา ของกฎหมายทั้งฉบับทำให้เกิดความล่าช้าของผู้ใช้กฎหมาย

๒. แนวทางการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง

แนวทางการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง มีดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อร่างกฎกระทรวงต้องสื่อให้เห็นถึงเรื่องและสาระสำคัญของกฎกระทรวง โดยนำเรื่องหรือสาระสำคัญนั้นมาสรุปหรือย่อไว้เป็นชื่อกฎกระทรวง^๑ เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ ให้ทราบว่ากฎหมายมุ่งหมายที่จะควบคุมหรือคุ้มครองหรือดำเนินการในเรื่องใดหรือสิ่งใด หรือกำหนดกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด และเมื่ออ่านชื่อร่างกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว ควรทราบได้ว่าเป็นกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องอะไร หากผู้ร่างกฎหมายสามารถหาชื่อของกฎกระทรวง ที่สามารถสื่อความหมายได้มากเท่าใดก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้กฎกระทรวงมากเท่านั้น

(๒) ชื่อกฎกระทรวงควรสั้น เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับเนื้อหาของกฎกระทรวง

(๓) ชื่อกฎกระทรวงที่มีลักษณะเนื้อหาสาระเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ควรใช้ถ้อยคำในแนวทางเดียวกัน

(๔) หลีกเลี่ยงการใช้ชื่อกฎกระทรวงที่ซ้ำกันหรือคล้ายคลึงกันกับกฎกระทรวงฉบับอื่น เพราะจะทำให้เกิดความสับสน

(๕) หลีกเลี่ยงการกำหนดชื่อที่มีการใช้คำว่า “หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข” และคำว่า “ว่าด้วย” นำหน้าชื่อร่างกฎกระทรวง^๒ เพื่อให้สามารถค้นหากฎกระทรวงได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเนื้อหาของกฎกระทรวงอยู่หลังคำดังกล่าว

(๖) ไม่ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นชื่อร่างกฎกระทรวง เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็น^๓

^๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๓ เรื่อง การวางแบบกฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ ๔๘๔/๒๕๔๓)

^๒ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๗/๒๕๕๔ วันศุกร์ ที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔

^๓ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๗/๒๕๕๔ วันพุธ ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔

(๗) ถ้อยคำหรือภาษาในการร่างกฎกระทรวงใช้คำที่เป็น “ภาษาเขียน” การสะกดคำ และมีความหมายถูกต้องตามหลักของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อให้บุคคลทั่วไป สามารถรู้และเข้าใจตรงกัน เนื่องจากตรวจสอบได้จากแหล่งเดียวกัน เว้นแต่บางกรณีที่มีความหมาย ของคำบางคำในพจนานุกรมไม่ได้มีความหมายตรงตามที่อยู่ร่างกฎหมายประสงค์ เช่น อาจมี ความหมายกว้างหรือแคบกว่าที่ต้องการ ผู้ร่างกฎหมายก็สามารถเลือกใช้คำที่มีความหมาย ตรงตามความประสงค์ได้โดยนำวิธีการเขียนบทนิยามมาใช้ในการร่างกฎหมาย ซึ่งจะได้ กล่าวถึงต่อไปในส่วนของบทนิยาม

(๘) การจัดวางลำดับชื่อร่างกฎกระทรวง มีดังต่อไปนี้

(ก) บรรทัดแรกเป็นคำว่า “ร่าง”

(ข) บรรทัดที่สองเป็นคำว่า “กฎกระทรวง”

(ค) บรรทัดที่สามเป็นชื่อของกฎกระทรวง ในกรณีที่ชื่อของกฎกระทรวง ยาวกว่าหนึ่งบรรทัดก็สามารถจัดเรียงในบรรทัดถัดไปได้ตามสภาพ โดยบรรทัดที่สี่ และบรรทัดที่ห้าให้รันไปเป็นบรรทัดถัดไปตามลำดับ และหากเป็นร่างกฎกระทรวง ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมก็จะมีคำว่า “(ฉบับที่ ..)” อยู่ในบรรทัดที่สามนี้

(ง) บรรทัดที่สี่หรือบรรทัดสุดท้ายแล้วแต่กรณี จะเป็นคำว่า “พ.ศ. ....” สำหรับ ปีที่ประกาศใช้กฎหมายนั้น ให้ใช้สี่จุดเสมอและให้ละการระบุเลขปีไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิมพ์เพิ่มเติมตามความเป็นจริงเมื่อจะประกาศในราชกิจจานุเบกษา และลงเป็นเลขไทยเสมอ^๔

(จ) บรรทัดที่ห้าจะเป็นการขีดเส้นแบ่งระหว่างส่วนหัวเรื่องกับส่วนของบทอาศัยอำนาจ

(๙) ชื่อร่างกฎกระทรวงรูปแบบเก่า ที่ต้องใส่ชื่อกฎหมายแม่บทให้อำนาจออกกฎกระทรวง ด้วยนั้น ในการระบุ พ.ศ. ของกฎหมายแม่บท จะไม่กำหนดไว้ในบรรทัดสุดท้าย แต่ให้อยู่ใน บรรทัดเดียวกับชื่อกฎหมายแม่บท เพื่อมิให้เกิดความสับสน^๕ เนื่องจากคำว่า พ.ศ. .... นี้ เป็นส่วนหนึ่งของชื่อกฎหมายแม่บท

๓. รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง

(๑) รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวงในร่างกฎกระทรวงฉบับแรก

ร่าง กฎกระทรวง ..... พ.ศ. ....

^๔ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓/๒๕๔๕ วันพุธ ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๕

^๕ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๔๔/๒๕๔๗ วันพุธ ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๗

ตัวอย่าง^๖

- กฎกระทรวงกำหนดเตาอบไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพสูง พ.ศ. ๒๕๖๔

ร่าง

กฎกระทรวง

กฎกระทรวงกำหนดเตาอบไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพสูง

พ.ศ. ....

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ขายวัตถุออกฤทธิ์
ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ พ.ศ. ๒๕๖๒

ร่าง

กฎกระทรวง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้ขาย

วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔

พ.ศ. ....

- กฎสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเครื่องแบบพิเศษสำหรับข้าราชการ
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๖

ร่าง

กฎสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยเครื่องแบบพิเศษสำหรับข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน

และปราบปรามยาเสพติด

พ.ศ. ....

^๖ เดิมชื่อร่างกฎกระทรวงอาจมีการระบุชื่อของกระทรวงไว้ด้วย เช่น กฎเสนาบดีเกษตราธิการ
กฎกระทรวงการคลัง กฎสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ในปัจจุบันในกรณีที่ออกกฎกระทรวงฉบับใหม่
จะกำหนดรูปแบบของการใช้ชื่อร่างกฎกระทรวงเพียง “กฎกระทรวง” และ “กฎสำนักนายกรัฐมนตรี”
เท่านั้น

(๒) รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวงในร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม

(ก) รูปแบบที่ ๑ การใช้ชื่อกฎกระทรวงที่ระบุเนื้อหาสาระของกฎกระทรวง

ร่าง กฎกระทรวง ..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ร่าง
กฎกระทรวง
กำหนดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ร่าง
กฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

- กฎสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเครื่องแบบพิเศษสำหรับข้าราชการ
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ร่าง
กฎสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยเครื่องแบบพิเศษสำหรับข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

(ข) รูปแบบที่ ๒ การใช้ชื่อกฎกระทรวงที่ระบุฉบับที่ของกฎกระทรวง

ร่าง กฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติยา
พ.ศ. ๒๕๑๐

ร่าง
กฎกระทรวง
ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....)
ออกตามความในพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
อุตสาหกรรมน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๐๔

ร่าง
กฎกระทรวง
ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....)
ออกตามความในพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๐๔

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ร่าง
กฎกระทรวง
ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

(๓) รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวงในร่างกฎกระทรวงยกเลิก
(ก) การยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดียว

ร่าง กฎกระทรวง ยกเลิก...(ชื่อกฎกระทรวงที่จะยกเลิก).. พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๗ พ.ศ. ๒๕๖๔

ร่าง
กฎกระทรวง
ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์
และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๗
พ.ศ. ....

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์
บนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ในช่วงเทศกาลสงกรานต์
และปีใหม่เป็นประจำทุกปี พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ศ. ๒๕๖๔

ร่าง
กฎกระทรวง
ยกเลิกกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗
และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ในช่วงเทศกาลสงกรานต์และปีใหม่เป็นประจำทุกปี พ.ศ. ๒๕๕๐
พ.ศ. ....

(ข) การยกเลิกกฎกระทรวงมากกว่าหนึ่งฉบับ

ร่าง
กฎกระทรวง
ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วย...(ชื่อกฎหมายแม่บท)...
พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม
แร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๕๑

ร่าง
กฎกระทรวง
ยกเลิกกฎกระทรวง
ซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมแร่ดีบุก
พ.ศ. ....

(ค) กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน

ร่าง
กฎกระทรวง
ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วย...(ชื่อกฎหมายแม่บท)...
บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน
พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๐

ร่าง
กฎกระทรวง
ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน
พ.ศ. ....

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์
และตลาดหลักทรัพย์บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๔

ร่าง

กฎกระทรวง

ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน

พ.ศ. ....

ส่วนที่ ๓ บทอาศัยอำนาจ

๑. ความมุ่งหมายของบทอาศัยอำนาจ

บทอาศัยอำนาจของกฎกระทรวงมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นส่วนที่แสดงและอ้างถึงบทบัญญัติมาตราของกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด ในการออกกฎกระทรวงจึงไม่อาจกำหนดเนื้อหาเกินขอบเขตของกฎหมายแม่บทได้ นอกจากนี้ บทอาศัยอำนาจดังกล่าวยังเป็นส่วนที่สามารถใช้ตรวจสอบย้อนกลับไปยังกฎหมายแม่บทตามมาตราที่อ้างได้ว่ามีเนื้อหาสาระเป็นไปตามที่กฎหมายแม่บทกำหนดหรือไม่

๒. แนวทางการเขียนบทอาศัยอำนาจ

แนวทางการเขียนบทอาศัยอำนาจของกฎกระทรวง มีดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งของบทอาศัยอำนาจจะเขียนไว้ต่อจากชื่อของกฎกระทรวง มีสาระเป็นการอ้างอิงบทบัญญัติมาตราของกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและการใช้อำนาจของรัฐมนตรี (กระทรวงเดียวหรือหลายกระทรวง) ในการออกกฎกระทรวงฉบับนั้น โดยขึ้นต้นประโยคว่า “อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ..” และลงท้ายประโยคว่า “... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้” หรือ “... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(๒) มาตราที่อ้างถึงในบทอาศัยอำนาจโดยทั่วไปจะอ้างมาตรารักษาการซึ่งเป็นมาตราที่กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการออกกฎกระทรวง และมาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะประกอบกันทุกมาตรา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขอบเขตเนื้อหาของร่างกฎกระทรวงฉบับนั้น แต่หากเป็นร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม ในบทอาศัยอำนาจจะอ้างมาตรารักษาการและมาตราบางมาตราที่เกี่ยวข้องกับสาระของกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเท่านั้น

(๓) กรณีมาตราซึ่งเป็นบทอาศัยอำนาจมีหลายวรรคหรือหลายอนุมาตรา ให้ระบุวรรคหรืออนุมาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงนั้น^๗ และในกรณีที่มาตราดังกล่าวมีการเขียนไว้เป็นอนุมาตราในวรรคหนึ่ง การระบุมาตราในบทอาศัยอำนาจไม่ต้องใช้คำว่า “วรรคหนึ่ง” แต่ให้ระบุเพียงว่า “อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. (..)” ก็มีความชัดเจนเพียงพอแล้วและไม่ทำให้เกิดความสับสน^๘

^๗ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๙ วันพุธ ที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๓๗/๒๕๕๙ วันศุกร์ ที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๙

^๘ ข้อเสนอของเลขาธิการฯ ในบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดราคาประเมิน การจัดทำบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และแผนที่ประกอบ การประเมินราคาที่ดิน พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๗๔/๒๕๖๓)

(๔) กฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติมากกว่าหนึ่งมาตรา ให้เรียงตามลำดับเลขมาตราของพระราชบัญญัติจากน้อยไปมาก และมีคำว่า “และ” เป็นคำเชื่อมหน้ามาตราสุดท้าย

(๕) กรณีมาตราของพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวงมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาก่อน ให้ระบุพระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายไว้ด้วย โดยใช้ถ้อยคำว่า “ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

(๖) กฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทนิยามของพระราชบัญญัติ มีแนวทางการเขียน ๓ กรณี ได้แก่^๙

(ก) กรณีที่บทนิยามไม่ได้ลำดับเป็นอนุมาตรา โดยบัญญัติเฉพาะคำนิยาม ดังต่อไปนี้
“อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “.....” ในมาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(ข) กรณีที่บทนิยามบัญญัติลำดับเป็นอนุมาตรา ดังต่อไปนี้
“อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “.....” ในมาตรา .. (..) และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(ค) กรณีที่บทนิยามบัญญัติความหมายเป็นหลายอนุมาตรา โดยความหมายในบางอนุมาตราให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

“อาศัยอำนาจตามความใน (..) ของบทนิยามคำว่า “.....” ในมาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(๗) กรณีที่มาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขการออกกฎกระทรวงอย่างชัดเจนว่าต้องมีคำแนะนำหรือโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการหรือองค์กรเจ้าหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งก่อนออกกฎกระทรวงนั้น การเขียนบทอาศัยอำนาจในส่วนของการใช้อำนาจของรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงต้องระบุถึงการดำเนินการตามเงื่อนไขดังกล่าวตามที่บทอาศัยอำนาจนั้น ๆ กำหนดด้วย^{๑๐}

๓. รูปแบบการเขียนบทอาศัยอำนาจ

(๑) รูปแบบทั่วไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ
..... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้
ดังต่อไปนี้

^๙ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๙ วันพุธ ที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๙

^{๑๐} บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๒

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการหักเงินงบประมาณรายได้ประจำปีสมทบเข้าเป็นกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงการอนุญาตจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ วรรคสาม มาตรา ๒๓ วรรคสาม มาตรา ๓๕ วรรคสอง และมาตรา ๖๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานเครื่องมือหรืออุปกรณ์และมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานบนเรือ พ.ศ. ๒๕๖๑

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(๒) กรณีมาตราที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวงเคยมีการแก้ไขเพิ่มเติม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ.....
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย..... และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดย..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองเชียงรากใหม่ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ๒๕๖๔

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง

(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ๗๒ ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๖

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ และมาตรา ๑๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(๓) กรณีรัฐมนตรีหลายกระทรวงร่วมกันออกกฎกระทรวง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ .. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง .....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายยานพาหนะ และค่าดูแลรักษายานพาหนะ พ.ศ. ๒๕๖๔

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๔๒/๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงยกเลิกการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมค่าขออนุญาต เพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีกตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติ กัมพูชา ลาว และเมียนมา ซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจ ว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ ชนิดใช้ได้ครั้งเดียว เป็นการชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๑

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ หน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงการมีและใช้อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ และการมอบให้ประชาชนมีและใช้เพื่อช่วยเหลือราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(๔) กรณีบทนิยามของกฎหมายแม่บทเป็นบทอาศัยอำนาจ แบ่งได้ ๓ กรณี ดังต่อไปนี้

(ก) กรณีที่บทนิยามไม่ได้บัญญัติลำดับเป็นอนุมาตรา โดยบัญญัติเฉพาะคำนิยาม มีรูปแบบการเขียนดังต่อไปนี้

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “.....” ในมาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง..... ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดประเภท ชนิด และขนาดของโรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๓

“อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “โรงงาน” ในมาตรา ๕ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(ข) กรณีที่บทนิยามบัญญัติลำดับเป็นอนุมาตรา มีรูปแบบการเขียนดังต่อไปนี้

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “.....” ในมาตรา .. (..) และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง..... ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดทำหรือที่ สนามบินสุลการ ทางอนุมัติ ด้านพรมแดน
และด้านสุลการ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสุลการ
พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุลการ (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๐
มาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสุลการ พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติสุลการ (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๓ บทนิยามคำว่า “ทางอนุมัติ”
“ด้านพรมแดน” และ “ด้านสุลการ” ในมาตรา ๓ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง
แห่งพระราชบัญญัติสุลการ (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๐ และบทนิยามคำว่า “สนามบิน
สุลการ” ในมาตรา ๓ (๒) วรรคสอง และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสุลการ (ฉบับที่ ๘)
พุทธศักราช ๒๔๘๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(ค) กรณีที่บทนิยามบัญญัติความหมายเป็นหลายอนุมาตรา โดยความหมาย
ในบางอนุมาตราให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง มีรูปแบบการเขียนดังต่อไปนี้

อาศัยอำนาจตามความใน (.) ของบทนิยามคำว่า “.....” ในมาตรา ..
และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....
ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดวัตถุอื่นเป็นเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๖๔

“อาศัยอำนาจตามความใน (๓) ของบทนิยามคำว่า “เครื่องสำอาง”
ในมาตรา ๔ และมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๕๘
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(๕) กรณีการออกกฎกระทรวงต้องมีคำแนะนำ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ
..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....โดยคำแนะนำของ
.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๖๓

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๘ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง มาตรา ๔ (๑๘/๑) และมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันต้ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

ส่วนที่ ๔ วันใช้บังคับ

๑. ความมุ่งหมายของวันใช้บังคับกฎกระทรวง

การกำหนดวันใช้บังคับของกฎกระทรวงเพื่อให้ทราบถึงสภาพบังคับของกฎกระทรวงแต่ละฉบับมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ใด การประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นเพียงการแสดงถึงการมีสภาพเป็นกฎหมายของกฎกระทรวง โดยกฎกระทรวงที่มีการประกาศนั้นอาจมีผลใช้บังคับในทันที หรือมีผลใช้บังคับแก่ผู้อยู่ภายใต้บังคับกฎกระทรวงเมื่อถึงกำหนดเวลาตามวันใช้บังคับที่ได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งการกำหนดวันเริ่มใช้บังคับของกฎกระทรวงเป็นวันใดหรือเมื่อใด ต้องพิจารณาจากเหตุผลและความจำเป็นในทางนโยบาย สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ และสังคม หรือสถานการณ์ในปัจจุบัน และความจำเป็นอื่นเป็นรายกรณี

๒. แนวทางการเขียนวันใช้บังคับกฎกระทรวง

แนวทางการเขียนวันใช้บังคับกฎกระทรวง มีดังต่อไปนี้

(๑) โดยทั่วไปกฎกระทรวงจะไม่กำหนดวันใช้บังคับ เนื่องจากกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับตามกฎหมายแม่บท (มาตราวิชาการ) ซึ่งกำหนดให้กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ อย่างไรก็ตาม หากมีเหตุผลหรือความจำเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะกำหนดวันใช้บังคับกฎกระทรวงนั้นให้มีผลใช้บังคับวันใดเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ย่อมสามารถกำหนดวันใช้บังคับในกฎกระทรวงฉบับนั้นได้

(๒) การกำหนดวันใช้บังคับของกฎกระทรวงขึ้นอยู่กับเหตุผลและความจำเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นเหตุผลหรือความจำเป็นทางนโยบาย สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม ความเป็นธรรม ความต่อเนื่องของการบังคับใช้กฎหมาย หรือกรณีอื่น ๆ เป็นต้น การกำหนดวันใช้บังคับของกฎกระทรวงมี ๒ ลักษณะ คือ

(ก) กำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับในอนาคต มีวิธีการกำหนด ๓ รูปแบบ ได้แก่ การกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป การกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันใดวันหนึ่งเป็นต้นไป หรือการกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับเพื่อพ้นระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นต้นไป

(ข) กำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับย้อนหลัง (ก่อนวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา) โดยจะกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ใดวันหนึ่งเป็นต้นไป

(๓) กรณีหากมีความจำเป็น สามารถกำหนดให้เนื้อหาบางข้อหรือบางหมวดของกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับเป็นวันอื่นที่แตกต่างจากวันใช้บังคับของกฎกระทรวงทั้งฉบับได้

(๔) กฎกระทรวงอาจกำหนดระยะเวลาการบังคับใช้ด้วยก็ได้ โดยเฉพาะกรณีกฎกระทรวงซึ่งกฎหมายแม่บทกำหนดให้ต้องมีระยะเวลา หรือเป็นกฎกระทรวงที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพียงชั่วคราวในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น โดยอาจกำหนดให้เป็นระยะเวลาการบังคับใช้หรือวันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดการบังคับใช้กฎกระทรวงในส่วนวันใช้บังคับได้

(๕) วันใช้บังคับจะกำหนดไว้เป็นข้อแรกของกฎกระทรวงนั้นเสมอ^{๑๑}

๓. รูปแบบการเขียนวันใช้บังคับกฎกระทรวง

(๑) การกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับในอนาคต

(ก) แบบกำหนดให้ใช้บังคับในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการดำรงเงินกองทุน และการดำรงเงินสดสำรองและสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจอดรถในที่จอดรถ ค่าใช้จ่ายในการใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายรถ ค่าเคลื่อนย้ายในกรณีมีการเคลื่อนย้ายและค่าดูแลรักษาในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

(ข) แบบกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับนับแต่วันใดวันหนึ่งเป็นต้นไป

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป”

^{๑๑} บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙

- กฎกระทรวงการหักเงินจากประมาณการรายรับในงบประมาณรายจ่ายประจำปี สมทบเข้าเป็นกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมในการดำเนินพิธีการทางศุลกากร พ.ศ. ๒๕๕๒

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป”

(ค) แบบกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง เป็นต้นไป

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด.....วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องเสียง วิทยุทัศน์ และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการด้านความปลอดภัย ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขาย ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการหอพัก พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

(๒) การกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับย้อนหลัง

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๕๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒) ออกตามความในประมวล
รัษฎากร ว่าด้วยภาษีเงินได้^{๑๒}

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่ารักษาพยาบาลที่ให้นายจ้างจ่าย (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๐^{๑๓}

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙
เป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ
เป็นข้าราชการทหารและการให้ได้รับเงินเดือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗^{๑๔}

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖
เป็นต้นไป”

(๓) การกำหนดให้เนื้อหาบางข้อหรือบางหมวดของกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ เป็นวันอื่นที่แตกต่างจากวันใช้บังคับของกฎกระทรวงทั้งฉบับ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นต้นไป เว้นแต่ข้อ ๔ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน
ในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๒ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่ข้อ ๑๘ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕
เป็นต้นไป”

^{๑๒} ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

^{๑๓} ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐

^{๑๔} ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๑ (พ.ศ. ๒๕๓๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑

“ข้อ ๔ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นต้นไป เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับตำแหน่งหัวหน้านายตำรวจราชสำนักประจำให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นต้นไป”

(๔) กฎกระทรวงที่กำหนดระยะเวลาบังคับใช้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการสำรวจตัวอย่างหรือสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้มีอายุสิบปี”

- กฎกระทรวงยกเลิกการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราตามมาตรา ๑๒ (๑) ประเภทรถยนต์มือสอง ชนิดใช้ได้ครั้งเดียว เป็นการชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓”

- กฎกระทรวงยกเลิกการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมค่าขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีกตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ชนิดใช้ได้ครั้งเดียว เป็นการชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑”

ส่วนที่ ๕

บทยกเลิก

๑. ความมุ่งหมายของบทยกเลิกกฎกระทรวง

การกำหนดให้มีบทยกเลิกไว้ในกฎกระทรวงนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อบอกให้ทราบว่ากฎกระทรวงใดถูกยกเลิกไม่ใช้บังคับอีกต่อไป ซึ่งในกรณีการปรับปรุงกฎกระทรวงฉบับใดฉบับหนึ่งหรือหลายฉบับอันเป็นการให้มีกฎกระทรวงใหม่แทนที่กฎกระทรวงเดิมก็จะต้องบัญญัติบทยกเลิกกฎกระทรวงไว้เสมอว่าประสงค์จะยกเลิกกฎกระทรวงใดบ้าง หรือในกรณีที่มีการตรากฎกระทรวงขึ้นใหม่ แม้ว่าเนื้อหาสาระของบทบัญญัติของกฎกระทรวงใหม่นั้นเป็นการกำหนดเรื่องใหม่หรือหลักเกณฑ์ใหม่ที่ยังไม่เคยมีกฎกระทรวงใดบัญญัติรองรับมาก่อน แต่ถ้าหากประสงค์จะยกเลิกกฎกระทรวงฉบับหนึ่งฉบับใดพร้อมในคราวเดียวกันก็อาจกำหนดให้มีบทยกเลิกได้เช่นกัน

๒. แนวทางการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวง

แนวทางการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวง มีดังต่อไปนี้

(๑) การเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวง จะกำหนดตำแหน่งของบทยกเลิกใน ๓ รูปแบบ คือ รูปแบบที่หนึ่ง กรณีไม่มีกำหนดวันใช้บังคับจะกำหนดบทยกเลิกไว้ในข้อ ๑ รูปแบบที่สอง กรณีกำหนดวันใช้บังคับจะกำหนดบทยกเลิกไว้ในข้อ ๒ และรูปแบบที่สาม กรณีมีการกำหนดวันใช้บังคับและกำหนดเวลาการใช้บังคับไว้จะกำหนดบทยกเลิกไว้ในข้อ ๓ เช่น กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา และค่าธรรมเนียมคำขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไป สำหรับคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๙ การกำหนดบทยกเลิกที่กล่าวมาข้างต้นเพื่อให้ผู้ใช้กฎกระทรวงจะได้ทราบเป็นลำดับเบื้องต้นก่อนว่ากฎกระทรวงใดถูกยกเลิกไปบ้างก่อนที่จะเข้าถึงเนื้อหาสาระหรือรายละเอียดของกฎกระทรวงนั้น ๆ

(๒) การยกเลิกกฎกระทรวงต้องระบุชื่อกฎกระทรวงที่จะยกเลิกให้ชัดเจนและครบถ้วนทุกฉบับ แต่ในบางกรณีกฎกระทรวงอาจมีการยกเลิกกฎหมายในระดับเดียวกับกฎกระทรวง คือ กฎทบทวน เช่น กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์การให้อนุสัญญาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ยกเลิกกฎทบทวน ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒

(๓) ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับใดถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม หากมีบทเฉพาะกาลรองรับกฎกระทรวงเดิมให้ใช้บังคับไปพลางก่อนจนกว่าจะมีกฎกระทรวงฉบับใหม่ออกมาใช้บังคับแทน ในกฎกระทรวงฉบับใหม่ต้องมีการระบุบทยกเลิกกฎกระทรวงเดิมนั้นด้วย เนื่องจากในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหรือมีหน้าที่ตามกฎกระทรวงเดิมนั้นหรือประชาชนทั่วไปไม่ทราบว่ากฎกระทรวงเดิมได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

โดยผลของบทเฉพาะกาลตามกฎหมายแม่บทฉบับใหม่หรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ในการยกร่างกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม จึงต้องระบุบทยกเลิกกฎกระทรวงเดิมให้ชัดเจนด้วย^{๑๕} เช่น กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งออกตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการทำงานของของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

(๔) การเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) การยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดียว จะเขียนชื่อกฎกระทรวงที่ประสงค์จะยกเลิกต่อเนื่องกันไปในบรรทัดเดียวกันกับคำว่า “ให้ยกเลิก” เป็น “ให้ยกเลิกกฎกระทรวง.....”

(ข) การยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับ จะเขียนชื่อกฎกระทรวงที่ประสงค์จะยกเลิกเรียงลำดับเป็นรายอนุข้อ ในการใช้ถ้อยคำจะขึ้นต้นบรรทัดแรกด้วยคำว่า “ให้ยกเลิก” จากนั้นในบรรทัดต่อมาจะเป็นรายชื่อกฎกระทรวงที่ประสงค์จะยกเลิกเรียงลำดับเป็นรายอนุข้อ

(๕) การเรียงลำดับกฎกระทรวงที่จะยกเลิก

(ก) กรณีการยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับซึ่งเป็นกฎกระทรวงในกลุ่มกฎกระทรวงเดียวกัน กล่าวคือ เป็นกรณีที่กฎกระทรวงที่จะถูกยกเลิกได้มีการแก้ไขตามมาอีกหลายฉบับ การเรียงลำดับจะเริ่มต้นจากกฎกระทรวงที่ประกาศใช้เป็นฉบับแรกก่อน แล้วตามด้วยกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเรียงตามลำดับของการแก้ไขเพิ่มเติม

(ข) กรณีการยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับซึ่งมีทั้งกฎกระทรวงในกลุ่มเดียวกันและต่างกลุ่มกัน กล่าวคือ เป็นการยกเลิกกฎกระทรวงที่มีเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกันหรือใกล้เคียงกัน การเรียงลำดับจะเริ่มต้นจากกฎกระทรวงที่มีชื่ออย่างเดียวกันก่อน สำหรับกฎกระทรวงอื่นซึ่งเป็นกฎกระทรวงคนละฉบับกันก็จะจัดเรียงในลำดับต่อไป โดยถือตามเวลา ก่อนหรือหลังของการประกาศใช้เป็นกฎกระทรวง และหากกฎกระทรวงในกลุ่มเดียวกันมีฉบับแก้ไขเพิ่มเติมก็ต้องนำมารวมไว้ในกฎกระทรวงที่เป็นกลุ่มเดียวกันก่อนที่จะไปถึงกฎกระทรวงต่างกลุ่มซึ่งเป็นคนละฉบับกัน

^{๑๕} ข้อสั่งการของเลขาธิการ ที่ ๑๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๓ “ในการตรวจร่างกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม “ให้ระบุบทยกเลิกกฎกระทรวงเก่าที่เกี่ยวข้องด้วย” แม้ว่าพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติมจะมีบทเฉพาะกาลรองรับไว้แล้วว่า กฎกระทรวงเก่าให้ใช้บังคับได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม หรือจนกว่าจะมีกฎกระทรวงใหม่ตามพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เหตุผล คือ เพื่อความชัดเจนว่ากฎกระทรวงเก่าถูกยกเลิกไปแล้ว ไม่ใช่แล้ว หากไม่มีบทยกเลิกจะเกิดปัญหาความสับสนในการบังคับใช้และปฏิบัติตามกฎกระทรวงได้ ทั้งนี้ เนื่องจากกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการปฏิบัติที่ประชาชนต้องปฏิบัติตาม จึงต้อง “เขียนให้ผู้ปฏิบัติและประชาชนเข้าใจ” ดังนั้น จึงควรต้องระบุให้ชัดเจนโดยตรวจสอบให้ได้ว่าประสงค์จะยกเลิกกฎหมายใดบ้าง จากนั้นจึงระบุชื่อกฎหมายที่จะยกเลิกโดยชัดแจ้ง”

(๖) การระบุชื่อกฎกระทรวงที่ประสงค์จะยกเลิกจะต้องระบุชื่อกฎกระทรวงให้ตรงตามที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไม่ว่าชื่อดังกล่าวจะใช้ถ้อยคำภาษาโบราณซึ่งปัจจุบันไม่ใช่แล้วก็ให้ระบุไปตามนั้นโดยไม่ต้องแก้ไข ทั้งนี้ เพื่อให้มีความชัดเจนว่ายกเลิกกฎกระทรวงฉบับใด

๓. รูปแบบการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวง

รูปแบบการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวง มีดังต่อไปนี้

(๑) การยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดียว

ข้อ .. ให้ยกเลิกกฎกระทรวง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา และค่าธรรมเนียมคำขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไป สำหรับคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๙

“ข้อ ๓ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา และค่าธรรมเนียมคำขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไป สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๕”

- กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๒”

- กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์การให้อนุปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒”

- กฎกระทรวงการดำรงเงินกองทุนของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๖”

(๒) การยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับ

ข้อ .. ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง.....

(๒) กฎกระทรวง.....

(๓) กฎกระทรวง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงกำหนดพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน และกำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีคัดเลือกและวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) กฎกระทรวงกำหนดพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน และกำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีคัดเลือกและวิธีเฉพาะเจาะจง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑”

- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการประกอบการค้าข้าว พ.ศ. ๒๕๕๙

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙

(๒) กฎกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙

(๓) กฎกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙

(๔) กฎกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙

(๕) กฎกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙

(๖) กฎกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙”

- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๕๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔”

- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๘

(๒) กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๙

(๓) กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์หรือพยานในความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๔) กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙”

- กฎกระทรวงว่าด้วยการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๓

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕

(๔) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕

(๕) กฎกระทรวงว่าด้วยการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๕”

- กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. ๒๕๕๖

(๒) กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๓) กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำสำหรับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๙”

ส่วนที่ ๒ บทนิยาม

๑. ความมุ่งหมายของบทนิยาม

“บทนิยาม” ได้แก่ ข้อความที่กำหนดหรือจำกัดความหมายที่แน่นอนเป็นลายลักษณ์อักษรในกฎหมาย การกำหนดให้มีบทนิยามนั้น มีความมุ่งหมาย ๒ ประการ คือ อธิบายความหมายของถ้อยคำในกฎกระทรวง หรืออธิบายคำศัพท์ทางเทคนิคหรือใช้แทนข้อความในกฎกระทรวงนั้นหรือย่อคำหรือข้อความในกฎกระทรวง นั้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง อธิบายความหมายของถ้อยคำในการร่างกฎกระทรวงในกรณีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดขอบเขตและความหมายของถ้อยคำให้ชัดเจนแน่นอน อาจเป็นเพราะถ้อยคำนั้นมีความหมายยังไม่เป็นที่ยุติ หรือผู้ร่างกฎหมายมีความประสงค์ที่จะใช้ถ้อยคำนั้นในลักษณะพิเศษ เช่น กฎกระทรวงระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดบทนิยามคำว่า “ท่อส่งน้ำมัน” หมายความว่า ท่อที่ใช้สำหรับการขนส่งน้ำมัน รวมถึงส่วนประกอบของท่อและอุปกรณ์ ซึ่งไม่ว่าจะวางอยู่เหนือพื้นดิน ใต้พื้นดิน ในน้ำ หรือวางอยู่บนสิ่งปลูกสร้างใดหรือเป็นถ้อยคำในทางวิชาการ เช่น กฎกระทรวงกำหนดที่ตั้ง สภาพแวดล้อม ลักษณะของสถานที่ดำเนินการ เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นของสถานที่ดำเนินการต่อสู้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดบทนิยามคำว่า “สัตว์ทดลอง” หมายความว่า สัตว์ที่มีการนำมาสืบสายพันธุ์และเพาะขยายพันธุ์ เพื่อให้มีพันธุ์กรรมคงที่ มีคุณภาพและสุขภาพตามที่คุณผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์กำหนด โดยมีระบบการเลี้ยงที่ต้องควบคุมสภาพแวดล้อมและป้องกันการติดเชื้ออย่างเข้มงวด เพื่อนำมาใช้สำหรับงานทางวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะ

(๒) การกำหนดถ้อยคำให้มีความหมายหรือขอบเขตกว้างกว่าปกติธรรมดาที่เข้าใจกัน เช่น กฎกระทรวงกำหนดค่ารักษาพยาบาล ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพ และค่าทำศพของผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดบทนิยามคำว่า “ค่ารักษาพยาบาล” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการตรวจ การวินิจฉัย การรักษา การพยาบาล และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นเพื่อให้ผลของการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยบรรเทาหรือหมดสิ้นไป และหมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องใช้ หรือวัตถุที่ใช้แทนหรือทำหน้าที่แทนหรือช่วยอวัยวะที่ประสบอันตรายด้วย

(๓) การจำกัดความหมายของถ้อยคำที่กว้างเกินไปให้มีขอบเขตให้แคบลง เช่น กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดบทนิยามคำว่า “รถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า ยานพาหนะขนส่งน้ำมันทางบกที่มีถังขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงตรึงไว้ด้านบน แต่ไม่รวมถึงรถไฟขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง การที่กำหนดว่า “แต่ไม่หมายความรวมถึง” ก็เพื่อให้ความหมายของรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงไม่รวมรถไฟขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย

ประการที่สอง อธิบายศัพท์ทางเทคนิคหรือใช้แทนข้อความในกฎกระทรวงหรือย่อคำหรือข้อความในกฎกระทรวงนั้นเพื่อความกระชับ เช่น กฎกระทรวงการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามเงื่อนไขที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดบทนิยามคำว่า “อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์พร้อมกับชุดอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการติดตามตัว รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวหรือตำแหน่งของผู้ถูกคุมความประพฤติ และกฎกระทรวงการอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรรักษาโรคหรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรรักษาโรคเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดบทนิยามคำว่า “ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ศึกษาวิจัยสมุนไพรรักษาโรค หรือใบอนุญาตให้จำหน่าย ส่งออก หรือแปรรูปสมุนไพรรักษาโรคเพื่อการค้า แล้วแต่กรณี

๒. แนวทางการเขียนบทนิยาม

บทนิยามมิใช่สิ่งที่จำเป็นต้องมีในกฎกระทรวงทุกฉบับ ถ้อยคำธรรมดาใดที่มีความชัดเจนอยู่ในตัวเองแล้วก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นบทนิยาม เพราะการกำหนดบทนิยามทำให้ต้องตีความอยู่ในกรอบที่กำหนดไว้ตามบทนิยามนั้น ไม่อาจตีความให้เปลี่ยนแปลงไปตามทางศีลธรรม วัฒนธรรมของประชาชนหรือตามความก้าวหน้าในทางเทคโนโลยี ซึ่งกฎกระทรวงหลายฉบับก็มีการกำหนดบทนิยามไว้เพียงคำเดียวหรือหลายคำ และกฎกระทรวงบางฉบับไม่กำหนดบทนิยามไว้ ทั้งนี้ กฎกระทรวงที่ไม่ได้กำหนดบทนิยามไว้ การตีความจะต้องพิจารณาความหมายทั่วไปตามพจนานุกรม หรือตามถ้อยคำในกฎหมายอื่นที่ใกล้เคียงและเป็นกฎหมายที่ไม่มีวัตถุประสงค์ที่ขัดหรือแย้งกัน

แนวทางการเขียนบทนิยาม มีดังต่อไปนี้

(๑) เขียนเพื่อให้เกิดความชัดเจนของถ้อยคำที่ใช้ในร่างกฎกระทรวงนั้น เพื่อจะได้ไม่เกิดข้อสงสัยหรือเปิดโอกาสให้มีการตีความ และต้องไม่เขียนกว้างเกินไปจนไม่ทราบขอบเขตของบทนิยามนั้น ใช้ภาษาที่เรียบง่าย ไม่ฟุ่มเฟือย มีความชัดเจนที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจได้ง่าย และหลีกเลี่ยงการเขียนบทนิยามที่มีลักษณะวกวนจนทำให้ไม่อาจทราบความหมายที่แน่นอนได้

(๒) เขียนเฉพาะที่มีความหมายไม่ชัดเจนหรือไม่ตรงตามความมุ่งหมายเท่านั้น บทนิยามมิใช่เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมีในกฎกระทรวงทุกฉบับ หากถ้อยคำนั้นมีความหมายชัดเจนอยู่แล้วหรือถือตามความหมายทั่วไปตามที่ปรากฏอยู่ในพจนานุกรมก็ไม่ต้องกำหนดบทนิยามให้สับสน เมื่อมีบทนิยามทำให้การแปลความหมายของคำ ต้องอยู่ในกรอบที่กำหนดไว้ตามบทนิยามนั้นไม่อาจแปลความตามทางศีลธรรม วัฒนธรรมของประชาชน หรือตามความก้าวหน้าในทางเทคโนโลยี เพื่อขยายความหรือจำกัดความได้

(๓) หลีกเลี่ยงการกำหนดบทนิยามโดยให้ขึ้นอยู่กับกรอกกฎหมายลำดับรองอื่น เพราะผู้ใช้กฎหมายจะไม่ทราบหลักเกณฑ์ว่าจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนั้นเมื่อใด

(๔) เมื่อใช้ถ้อยคำใดเป็นบทนิยามแล้วต้องแปลความและใช้ให้เหมือนกันทุกข้อ และผู้ใช้กฎหมายอ่านแล้วไม่สับสน และไม่ควรถูกกำหนดบทนิยามให้เป็นบทบังคับ ในกฎกระทรวง เพราะการกำหนดบทนิยามเป็นการอธิบายความหมายของถ้อยคำ ในกฎกระทรวง จึงไม่ควรกำหนดเนื้อหาในส่วนที่เป็นสาระของกฎกระทรวง

(๕) หลีกเลี่ยงการกำหนดบทนิยามที่ขัดแย้งกับคำที่มีความหมายธรรมดา เช่น สัตว์น้ำ ก็ไม่ควรให้ความหมายถึงพันธุ์ไม้ น้ำ เพราะขัดแย้งกับความเข้าใจของบุคคลโดยทั่วไป แต่หากจำเป็นต้องการกำหนดให้กว้างกว่าความหมายปกติ ก็ควรต้องแยกเป็นความหมาย ที่เป็นความหมายปกติไว้ในส่วนต้นเพื่อจะได้เป็นความหมายหลัก แล้วจึงกำหนดให้ความหมาย ที่อยู่นอกเหนือจากความหมายปกติไว้ตอนท้าย

(๖) การกำหนดบทนิยามที่เป็นศัพท์ทางเทคนิค เช่น จุดวาบไฟ ดิสคริเมเนชัน สามารถกำหนดได้ แต่เมื่อกำหนดแล้วจะต้องจำกัดขอบเขตของบทนิยามนั้นไว้เฉพาะ ตามที่ให้ความหมายไว้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในกฎกระทรวงบางฉบับก็มีการใช้เป็นคำธรรมดา โดยไม่กำหนดเป็นบทนิยาม แต่ถ้าในกฎกระทรวงนั้นจำเป็นต้องจำกัดขอบเขตไว้ เนื่องจาก เป็นกรณีที่มีผลกระทบต่อสิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิดชอบของประชาชน และมีการกำหนด บทลงโทษไว้ด้วย ก็ควรกำหนดบทนิยามไว้ เพราะจะทำให้ประชาชนได้รับรู้ว่าจะต้องอยู่ ภายใต้อำนาจบังคับของกฎกระทรวงนั้น

(๗) ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงและต้องการกำหนดบทนิยาม ต้องตรวจสอบว่ามีการใช้ถ้อยคำนั้นเป็นบทนิยามอยู่แล้วหรือไม่ ถ้ามีต้องใช้ถ้อยคำ ตามบทนิยามนั้น และถ้าบทนิยามนั้นไม่มีการใช้ในที่อื่นแล้วเนื่องจากการแก้ไขครั้งนั้น ก็ต้องยกเลิกบทนิยามคำนั้นเพื่อไม่ให้เกิดข้อสงสัย

(๘) การกำหนดบทนิยามเพื่อให้ครอบคลุมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากถ้อยคำบางคำที่ใช้ในกฎกระทรวงนั้นอาจมีความชัดเจนแล้ว แต่ในขณะเดียวกัน ก็อาจจะไม่ครอบคลุมถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต หรือถ้อยคำบางคำที่มีความหมายกว้าง เกินจะนำมาบัญญัติเพื่อใช้บังคับกฎหมายในขณะนั้น และนโยบายจึงได้กำหนดให้ศาลลง แต่ผู้ร่างกฎหมายก็อาจจะไม่แน่ใจว่าผู้ใช้กฎหมายจะขยายความหมายของบทนิยามนั้น ครอบคลุมไปถึงสิ่งหรือเหตุที่จะเกิดในอนาคตหรือไม่ กรณีเช่นนี้ การกำหนดคำนิยาม ก็อาจเปิดช่องให้ผู้มีอำนาจในการใช้กฎหมายนั้นสามารถประกาศกำหนดเพิ่มเติมได้ เช่น กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นและการพิจารณาคำร้อง ขอใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดบทนิยามคำว่า “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคุ้มครองพยาน และให้ความหมายรวมถึงหน่วยงานอื่นที่รัฐมนตรี ผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ให้ทำหน้าที่รับคำร้อง ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง

(๙) การกำหนดบทนิยามโดยการอ้างบทนิยามในกฎหมายอื่นนั้นสามารถกระทำได้ เช่น กฎกระทรวงกำหนดยาและเครื่องมือแพทย์ที่ผู้ให้บริการสาธารณสุขได้ผลิตเพื่อนำมาใช้ กับผู้ป่วยหรือสัตว์เฉพาะรายที่ผ่านการตรวจรักษาหรือได้ผลิตตามคำสั่งของผู้ให้บริการ

สาธารณสุขผู้ตรวจรักษาเป็นสินค้าที่ได้รับยกเว้นตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบ ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดบทนิยามคำว่า “ยา” หมายความว่า ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา วัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ ต่อจิตและประสาท และยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ แต่ผู้ร่างกฎหมายจะต้องคำนึงถึงว่า หากกฎหมายนั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามนั้น ในภายหลัง ก็ต้องมีความหมายตามบทนิยามดังกล่าวด้วย ดังนั้น ถ้าหากต้องการให้ บทนิยามในกฎกระทรวงมีความยืดหยุ่นและสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ในภายหลัง ก็ควรใช้วิธีลอกความหมายของนิยามตามกฎหมายอื่นนั้นมากำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(๑๐) การใช้ถ้อยคำในการกำหนดขอบเขตความหมายของบทนิยาม โดยทั่วไป การกำหนดขอบเขตความหมายคำนิยามจะมีการใช้อยู่สามลักษณะ กล่าวคือ

(ก) ใช้คำว่า “หมายความว่า” เมื่อต้องการอธิบายความหมายของคำนิยามนั้น เพราะความมุ่งหมายในการกำหนดบทนิยามนั้นเป็นการกำหนดความหมายของถ้อยคำ ที่จะใช้ในกฎหมายให้เกิดความชัดเจน อย่างไรก็ตาม ถ้าหากได้อ่านกฎหมายฉบับเก่า ๆ จะมีการใช้ ถ้อยคำที่แตกต่างกัน เช่น หมายความว่า หมายถึง คือ ได้แก่ รวมความว่า ซึ่งตามระบบ การร่างกฎหมายในปัจจุบันไม่มีการกำหนดความหมายของคำนิยามโดยใช้ถ้อยคำดังกล่าวแล้ว

(ข) ใช้คำว่า “ให้หมายความรวมถึง” เมื่อต้องการขยายความหมาย ของคำนิยามนั้น ให้มีความหมายมากกว่าความหมายตามปกติ

(ค) ใช้คำว่า “แต่ไม่หมายความรวมถึง” เมื่อต้องการจำกัดขอบเขตความหมาย ของคำนิยามนั้น ให้มีความหมายแคบกว่าปกติ

(๑๑) กรณีที่เป็นกฎกระทรวงฉบับแรก รูปแบบการเขียนบทนิยามจะขึ้นต้นด้วย “ในกฎกระทรวงนี้” เพื่ออธิบายว่าความหมายของคำนิยามต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ใน กฎกระทรวงนั้นมีความหมายเฉพาะ อย่างไรก็ตาม การเขียนบทนิยามในบางครั้ง ผู้ร่างกฎหมาย ไม่ประสงค์จะกำหนดบทนิยามเพื่อใช้กับกฎกระทรวงทั้งฉบับ แต่อาจต้องการให้ใช้เฉพาะ หมวด ส่วน หรือใช้เฉพาะบางข้อก็ได้ ซึ่งตำแหน่งของการเขียนบทนิยามก็จะอยู่ตรงหมวด ส่วน หรือข้อนั้น ไม่ควรกำหนดเป็นข้อที่เป็นบททั่วไป แต่สมควรนำไปกำหนดไว้เป็นบทนิยาม ที่ใช้เฉพาะข้อนั้น เพื่อความสะดวกในการใช้กฎหมายและง่ายต่อการทำความเข้าใจในกรณี ที่ต้องการกำหนดให้มีการใช้เฉพาะในบางหมวดหรือบางข้อ ก็สมควรนำไปกำหนดไว้ใช้เฉพาะ ในหมวดหรือข้อนั้น และรูปแบบการใช้ถ้อยคำก็แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ ของผู้ร่างกฎหมาย กล่าวคือ ถ้าประสงค์จะใช้เฉพาะหมวด ส่วน หรือข้อ ก็จะขึ้นต้นว่า “ในหมวดนี้” “ในส่วนนี้” หรือ “ในข้อนี้” แล้วแต่กรณี สำหรับการเขียนบทนิยามที่กำหนด อยู่ในข้อ การกำหนดบทนิยามจะอยู่ในวรรคท้ายต่อจากสาระของข้อนั้น ทั้งนี้ โดยมีความมุ่งหมาย จะใช้บทนิยามนั้นเฉพาะบางข้อ หมวด หรือส่วน

(๑๒) การเรียงลำดับบทนิยามในกฎกระทรวง

โดยปกติให้เรียงลำดับจากคำที่เป็นสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงก่อน เพื่อให้ผู้ใช้กฎหมายจะได้เข้าใจในสาระของกฎกระทรวงฉบับนั้น เมื่อกำหนดคำที่เป็นสาระของกฎกระทรวงนั้นแล้วจึงไล่ลำดับคำนิยามที่มีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ จนในที่สุดก็จะเป็นคณะกรรมการ เลขาธิการ สำนักงาน และรัฐมนตรี

แนวทางการเรียงลำดับบทนิยาม มีหลักเกณฑ์ทั่วไป ดังต่อไปนี้

(ก) ให้เรียงลำดับจากคำที่มีการอธิบายความหมายและเป็นสาระสำคัญของกฎกระทรวงฉบับนั้น เพื่อให้ผู้ใช้กฎหมายจะได้เข้าใจในสาระของกฎกระทรวงฉบับนั้น เมื่อกำหนดคำนิยามที่เป็นสาระสำคัญของกฎกระทรวงนั้นได้แล้วจึงไล่ลำดับบทนิยามที่เป็นการอธิบายความหมายแต่มีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ ซึ่งโดยทั่วไปจะพบว่าเป็นการเรียงลำดับคำที่ใช้มากที่สุดไปจนถึงใช้น้อยที่สุดพร้อมกันด้วย

(ข) จากนั้นจึงเป็นส่วนของคำนิยามที่มีขึ้นเพื่อเป็นคำย่อในกฎกระทรวง ให้เรียงลำดับจากคำนิยามที่มีความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย เช่น คณะกรรมการ เลขาธิการ สำนักงาน

(ค) เมื่อเรียงลำดับคำนิยามตาม (ก) และ (ข) แล้ว จึงเรียงคำนิยามในเรื่องตัวบุคคล โดยให้ยึดถือหลักการเรียงบุคคลตามความสำคัญ จากบุคคลที่มีความสำคัญน้อยมาก่อนบุคคลที่มีความสำคัญมากกว่าตามลำดับ เช่น “พนักงานเจ้าหน้าที่” เรียงอยู่ในลำดับก่อนคำว่า “นายทะเบียน” “อธิบดี” และคำนิยามสุดท้าย คือ คำว่า “รัฐมนตรี”

อย่างไรก็ดี ในการเรียงลำดับคำนิยามในบทนิยามนั้น ในบางครั้งผู้ร่างกฎหมายอาจมีการกำหนดคำนิยามที่เป็นลักษณะของกลุ่มคำที่มีลักษณะใกล้เคียงไว้ เช่น กฎกระทรวง การขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชง (Hemp) พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดบทนิยามคำว่า “กัญชง” “เมล็ดพันธุ์” และ “เมล็ดพันธุ์รับรอง” การกำหนดคำนิยามในลักษณะดังกล่าว ผู้ร่างกฎหมายจะต้องจัดเป็นกลุ่มคำนิยามในลักษณะเดียวกันไว้กลุ่มเดียวกันด้วย ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการอ่านกฎหมายและผู้ใช้กฎหมายจะได้ทราบว่าถ้อยคำนั้นในกฎกระทรวงมีการกำหนดความหมายไว้เป็นพิเศษหรือไม่

(๑๓) ในกรณีที่กฎหมายแม่บทของกฎกระทรวงได้กำหนดบทนิยามไว้แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดบทนิยามคำนั้นซ้ำในกฎกระทรวงแต่อย่างใด และต้องตีความถ้อยคำตามบทนิยามที่กำหนดในกฎหมายแม่บทนั้น เนื่องจากการบังคับใช้กฎกระทรวงต้องอยู่ภายใต้กฎหมายแม่บท เช่น ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการผลิตเพื่อขายหรือนำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุม พ.ศ. .... มีการกล่าวถึงเลขาธิการ คณะกรรมการอาหารและยาโดยใช้คำว่า “เลขาธิการ” เนื่องจากกฎกระทรวงนี้เป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดนิยามคำว่า “เลขาธิการ” ไว้แล้ว ย่อมสามารถใช้นิยามดังกล่าวในร่างกฎกระทรวงได้

(๑๔) การเขียนอธิบายความหมายของบทนิยามควรใช้คำเต็ม โดยเทียบเคียงจากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ว่า นิยามคือการให้ความหมายของคำ ฉะนั้น การเขียนอธิบายความหมายของคำ ๆ นั้น จึงควรใช้คำเต็มจะเหมาะสมและชัดเจนกว่า การใช้นิยามซ้อนนิยาม สืบเนื่องจากการตรวจสอบพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย (องค์การมหาชน) พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๖๑๖/๒๕๖๔) มีประเด็นการเขียนบทนิยาม ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานฯ มีแนวทางการเขียน ๒ รูปแบบ กล่าวคือ แบบที่ ๑ การเขียนบทนิยามแบบเต็ม เช่น สถาบัน หมายความว่า สถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย (องค์การมหาชน) ผู้อำนวยการ หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย และแบบที่ ๒ การเขียนบทนิยามซ้อนนิยาม เช่น สถาบัน หมายความว่า สถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย (องค์การมหาชน) ผู้อำนวยการ หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบัน ดังนั้น การกำหนดบทนิยามให้ใช้แบบการเขียนบทนิยามแบบเต็มตามแบบที่ ๑^{๑๖}

(๑๕) การกำหนดคำนิยามต้องทำเท่าที่จำเป็น ในการกำหนดบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” และ “กรรมการ” นั้น เมื่อกำหนดบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ไว้แล้ว ย่อมเข้าใจได้ว่ากรรมการก็คือกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าว จึงไม่ต้องกำหนดบทนิยามของกรรมการไว้อีก^{๑๗}

๓. รูปแบบการเขียนบทนิยาม

รูปแบบการเขียนบทนิยาม มีดังต่อไปนี้

(๑) บทนิยามทั่วไป

ข้อ .. ในกฎกระทรวงนี้

“.....” หมายความว่า .....

^{๑๖} เลขาธิการฯ กำหนดแนวทางการเขียนบทนิยามซ้อนนิยาม ในการพิจารณาผลการตรวจสอบร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย (องค์การมหาชน) พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๖๑๖/๒๕๖๔) ตามบันทึกข้อความของกองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่อง การเขียนนิยามแบบเต็ม ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔

^{๑๗} เลขาธิการฯ กำหนดแนวทางการเขียนนิยาม “คณะกรรมการ” และ “กรรมการ” ในบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จของร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๙๔๙/๒๕๖๔) ตามบันทึกข้อความของกองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่อง การเขียนนิยาม “คณะกรรมการ” และ “กรรมการ” ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการ
ตรวจสอบมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า เลขธิการหรือผู้ซึ่งเลขธิการมอบหมาย

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน

“ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาต
ให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน”

- กฎกระทรวงการขออนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาต
และการขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต สั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต
หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“กรมการอุตสาหกรรมทหาร” หมายความว่า กรมการอุตสาหกรรมทหาร
ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร กระทรวงกลาโหม”

- กฎกระทรวงการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์
ตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“ผู้อุทธรณ์” ให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะซึ่งได้รับ
มอบหมายให้อุทธรณ์แทนผู้มีสิทธิอุทธรณ์

“คณะกรรมการผู้มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์” หมายความว่า
คณะกรรมการอุทธรณ์ คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด หรือคณะกรรมการบริหารการผังเมือง
ส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี”

(๒) บทนิยามที่มีความหมายกว้างกว่าความหมายทั่วไป

ข้อ .. ในกฎกระทรวงนี้

“.....” หมายความว่า ..... และให้หมายความรวมถึง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการดำเนินการจัดการมูลฝอยติดเชื้อร่วมกันระหว่างราชการ
ส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“แหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ” หมายความว่า สถานบริการ
การสาธารณสุขและห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย และให้หมายความรวมถึงแหล่งกำเนิดอื่น

ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ฯลฯ

ฯลฯ”

- กฎกระทรวงควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๐

“ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ไอน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า ไอน้ำมันเบนซิน และให้หมายความรวมถึงไอน้ำมันเชื้อเพลิงอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ”

(๓) บทนิยามที่มีความหมายแคบกว่าความหมายทั่วไป

ข้อ .. ในกฎกระทรวงนี้

“.....” หมายความว่า ..... แต่ไม่หมายความรวมถึง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงระบบไฟฟ้าและระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่าของสถานที่ประกอบกิจการก๊าซปิโตรเลียมเหลว พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“เครื่องใช้ไฟฟ้า” หมายความว่า เครื่องใช้ที่ทำงานโดยใช้พลังงานไฟฟ้าโดยมีรูปแบบและขนาดตามมาตรฐาน ซึ่งประกอบเข้าเป็นหน่วยเดียวเพื่อทำงานหน้าที่เดียวหรือหลายหน้าที่ เช่น ตู้จ่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว เครื่องเติมลมไฟฟ้า ถังบรรจุแก๊สอัดเครื่องควบคุมการจ่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว ไฟฉาย อุปกรณ์สื่อสาร แต่ไม่หมายความรวมถึงเครื่องจักรในทางอุตสาหกรรม

ฯลฯ

ฯลฯ”

(๔) บทนิยามเฉพาะหมวด/ ส่วน/ ข้อ

ข้อ .. ในหมวดนี้/ในส่วนนี้

“.....” หมายความว่า .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนการประกาศโฆษณา การคัดค้านและการโต้แย้งคำคัดค้าน การขึ้นทะเบียน การอุทธรณ์ และการแก้ไขหรือเพิกถอนทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๒ ในหมวดนี้

“คำขอ” หมายความว่า คำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และคำขออื่น และให้หมายความรวมถึงคำคัดค้าน คำโต้แย้ง คำอุทธรณ์และคำร้องอื่นด้วย”

- กฎกระทรวงกำหนดเครื่องวัดที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติมาตรา ชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ ชนิด ลักษณะ รายละเอียดของวัสดุที่ใช้ผลิต อัตราเมื่อเหลือเมื่อขาด และคำรับรองของเครื่องชั่งตวงวัด และหลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียนเครื่องหมายเฉพาะตัว พ.ศ. ๒๕๔๖

“ข้อ ๑๘ ในส่วนนี้

“ส่วนรับน้ำหนัก” หมายความว่า ส่วนของเครื่องชั่งที่ใช้รองรับสิ่งของที่ชั่ง

“ส่วนส่งผ่านน้ำหนัก” หมายความว่า ส่วนของเครื่องชั่งที่ส่งผ่านแรงที่เกิดจากน้ำหนักของสิ่งของที่กระทำบนส่วนรับน้ำหนักไปยังส่วนชั่งน้ำหนัก

“ส่วนชั่งน้ำหนัก” หมายความว่า ส่วนของเครื่องชั่งที่ใช้ชั่งน้ำหนักของสิ่งของ โดยใช้ส่วนที่ทำให้เกิดสมดุลเพื่อถ่วงกับแรงที่มาจากส่วนส่งผ่านน้ำหนัก และอาจมีส่วนประกอบของส่วนแสดงค่าหรือส่วนพิมพ์ค่าน้ำหนัก

“ส่วนทดน้ำหนัก” หมายความว่า ส่วนที่ทำให้เครื่องชั่งแสดงค่าน้ำหนักเป็นศูนย์ ขณะที่ยังมีสิ่งของอยู่บนส่วนรับน้ำหนัก โดยเมื่อทำการทดน้ำหนักแล้วอาจทำให้ช่วงการชั่งของเครื่องชั่งก่อนการทดน้ำหนักเปลี่ยนแปลงหรือไม่ก็ได้

“พิสัยกำลังสูงสุด” หมายความว่า ความสามารถของเครื่องชั่งที่สามารถชั่งน้ำหนักได้มากที่สุด โดยไม่รวมกับความสามารถในการทดน้ำหนัก

“พิสัยกำลังต่ำสุด” หมายความว่า ความสามารถของเครื่องชั่งที่สามารถชั่งน้ำหนักได้น้อยที่สุดโดยไม่ทำให้ผลการชั่งมีความคลาดเคลื่อนสัมพัทธ์มากเกินไปกว่าที่ควรจะนำเครื่องชั่งไปใช้

“ช่วงการชั่ง” หมายความว่า ช่วงระหว่างพิสัยกำลังต่ำสุดและพิสัยกำลังสูงสุด

“ช่องว่างระหว่างชั้นหมายเลข” หมายความว่า ช่องว่างระหว่างชั้นหมายเลข ๒ ชั้นของเครื่องชั่งที่แสดงค่าแบบแอนะล็อก ที่ต่อเนื่องกันโดยวัดจากขอบของชั้นหมายเลขหนึ่งถึงขอบของชั้นหมายเลขอีกชั้นหนึ่ง ตามแนวกึ่งกลางความยาวของเส้นชั้นหมายเลขที่สั้นที่สุด

“ค่าชั้นหมายเลขของเครื่องชั่ง” หมายความว่า ค่าที่แสดงเป็นหน่วยของน้ำหนักของความแตกต่างระหว่างค่าของชั้นหมายเลข ๒ ชั้น ที่ต่อเนื่องกันในกรณีนี้

เป็นการแสดงค่าแบบแอนะล็อก หรือของความแตกต่างระหว่างค่าที่แสดง ๒ ค่าที่ต่อเนื่องกัน
ในกรณีที่เป็นการแสดงค่าแบบดิจิทัล

“ค่าขึ้นหมายมาตรাত্রวจรับรอง” หมายความว่า ค่าที่ใช้สำหรับแบ่งชั้น
ความเที่ยงของเครื่องชั่งและสำหรับการคำนวณค่าอัตราเมื่อเหลือเมื่อขาดในการตรวจสอบ
ให้คำรับรองเครื่องชั่ง ค่านี้แสดงเป็นหน่วยของน้ำหนัก

“จำนวนชั้นหมายมาตรাত্রวจรับรอง” หมายความว่า อัตราส่วนระหว่าง
ค่าพิกัดกำลังสูงสุดกับค่าขึ้นหมายมาตรাত্রวจรับรอง

“เครื่องชั่งที่เปลี่ยนค่าขึ้นหมายมาตราได้” หมายความว่า เครื่องชั่ง
ที่มีช่วงการชั่ง ๑ ช่วง และช่วงการชั่งนี้ถูกแบ่งออกเป็นช่วงการชั่งย่อย ๆ หลายช่วง
โดยที่ช่วงการชั่งย่อยแต่ละช่วงจะมีค่าขึ้นหมายมาตราที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ช่วงการชั่ง
จะเปลี่ยนค่าขึ้นหมายมาตราต่ำสุดได้เมื่อทำการชั่งน้ำหนักที่อยู่ในช่วงน้ำหนักนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็
การชั่งแบบเพิ่มน้ำหนักหรือทอนน้ำหนัก

“เครื่องชั่งที่มีช่วงการชั่งหลายช่วง” หมายความว่า เครื่องชั่งที่มีช่วงการชั่ง
ตั้งแต่ ๒ ช่วงขึ้นไป แต่ละช่วงมีค่าพิกัดกำลังสูงสุดและมีค่าขึ้นหมายมาตราที่แตกต่างกัน
โดยมีส่วนรับน้ำหนักอันเดียวกันและในแต่ละช่วงการชั่งจะต้องเริ่มจากน้ำหนักศูนย์ถึงพิกัด
กำลังสูงสุดของช่วงการชั่งนั้น

“ความรู้สึกของเครื่องชั่ง” หมายความว่า อัตราส่วนของการเปลี่ยนแปลง
การแสดงผลหรือสมดุลใด ๆ ของเครื่องชั่งต่อการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักที่ชั่ง”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๒๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในประมวล
รัษฎากร ว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้

“ข้อ ๖ ทวิ การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ของเจ้าหนี้ซึ่งเป็น
สถาบันการเงิน ในส่วนของหนี้ที่เจ้าหนีดังกล่าวได้ปลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่ได้กระทำตั้งแต่วันที่
๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป อันเนื่องมาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์
การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด
ให้กระทำได้โดยไม่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๔ ข้อ ๕ หรือข้อ ๖

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

(๑) สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(๒) บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์

(๓) นิติบุคคลอื่นที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

“ลูกหนี้ของสถาบันการเงิน” ให้หมายความรวมถึงผู้ค้าประกันของลูกหนี้ด้วย”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และอัตราในการจ่ายเงินสงเคราะห์
และกำหนดลักษณะของความพิการทุพพลภาพขนาดหนักจนเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่ง
ในการประกอบอาชีพหรือในการดำรงชีพ พ.ศ. ๒๕๔๔

“ข้อ ๑ ในการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้ประสพภัย ให้คำนวณดังนี้

(๑) เสียชีวิตหรือทุพพลภาพขนาดหนัก

ตามข้อ ๒ (๑) ถึง (๗)

ได้ ๓๐ เท่าของอัตราเงินเดือน

ฯลฯ

ฯลฯ

เพื่อประโยชน์ในการคำนวณ คำว่า “อัตราเงินเดือน” หมายความว่า
อัตราเงินเดือนระดับ ๓ ขั้นต้นของบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ขณะ
ประสพภัย

ฯลฯ

ฯลฯ”

ส่วนที่ ๗

บทเฉพาะกาล

๑. ความมุ่งหมายของบทเฉพาะกาล

การกำหนดบทเฉพาะกาลในกฎกระทรวงมีความมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง เพื่อให้การดำเนินการของรัฐหรือองค์กรที่เคยมีกฎกระทรวงรองรับสามารถดำเนินการต่อเนื่องไปโดยไม่หยุดชะงักจนกว่ากลไกของกฎกระทรวงที่กำหนดขึ้นใหม่มีความพร้อมหรือสามารถดำเนินการได้ เช่น กฎกระทรวงการอนุญาตให้ผู้ผลิตหรือผู้ซ่อมเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องชั่งตวงวัดที่ตนผลิตหรือซ่อม พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้รองรับประกาศและระเบียบที่ออกตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้จนกว่าจะมีประกาศหรือระเบียบตามกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ประการที่สอง เพื่รองรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหรือข้อขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ จากการใช้บังคับกฎกระทรวง เช่น กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้รองรับอาคารที่ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตให้เป็นการขัดต่อกฎกระทรวงนี้ไม่ได้

ประการที่สาม เพื่รองรับการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของเอกชนที่มีขึ้นก่อนที่กฎกระทรวงใช้บังคับ ให้เป็นการดำเนินการที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎกระทรวงต่อไปหรือให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องต่อไปในช่วงที่มีการเริ่มใช้บังคับกฎกระทรวง เช่น กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตนำเข้าอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้รองรับบรรดาคำขอที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังอยู่ระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ยื่นตามกฎกระทรวงนี้

ประการที่สี่ เพื่อกำหนดกลไกหรือมาตรการทางกฎหมายใช้บังคับเป็นการชั่วคราวในวาระแรกหรือในระยะแรกของการใช้บังคับกฎกระทรวง เช่น กฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้รองรับกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ขนาดใหญ่ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนกว่าจะครบวาระหรือครบกำหนดตามสัญญาจ้าง

ประการที่ห้า เพื่อบรรองสิทธิประโยชน์ที่บุคคลได้รับมาโดยผลของกฎกระทรวงฉบับเดิมที่ถูกยกเลิก ให้คงมีอยู่ต่อไป เช่น กฎกระทรวงการอนุญาตจัดตั้งและเลิกการดำเนินการคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๐

กำหนดให้รองรับคลังสินค้าทัณฑ์บน คลังสินค้า โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และทำเนียบท่าเรือ ที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินการต่อไปได้ และให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้แล้ว โดยให้ยื่นขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ

๒. แนวทางการเขียนบทเฉพาะกาล

แนวทางในการเขียนบทเฉพาะกาลในกฎกระทรวงแต่ละฉบับอาจแตกต่างกัน ตามเหตุผลและความจำเป็นในการบังคับใช้กฎกระทรวงเรื่องนั้น ๆ ประกอบกับข้อเท็จจริง ที่จะนำมาเขียนเป็นบทเฉพาะกาลมีค่อนข้างมากและแตกต่างกันออกไป จึงทำให้ไม่สามารถ กำหนดแนวทางในการกำหนดบทเฉพาะกาลที่แน่นอนตายตัวได้ ดังนั้น การพิจารณาว่า บทบัญญัติของกฎกระทรวงฉบับใดจำเป็นต้องมีบทเฉพาะกาลหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับเนื้อหา สารของกฎกระทรวงและผลการใช้บังคับของกฎกระทรวงแต่ละฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง กลไก หรือมาตรการทางกฎหมายที่ได้กำหนดในกฎกระทรวง ที่จะถูกยกเลิกและที่จะกำหนดขึ้นในร่างกฎกระทรวงที่จะจัดทำขึ้น อย่างไรก็ตาม สามารถสรุป แนวทางในการเขียนบทเฉพาะกาลที่ผู้ร่างกฎหมายต้องพิจารณาหรือควรคำนึงถึงได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องพิจารณาก่อนว่าเมื่อร่างกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับแล้วจะมีผลทำให้สิทธิ หน้าที่ หรือประโยชน์ของบุคคล การปฏิบัติการหรือการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งสิ้นสุดลง หรือไม่ และหากเห็นว่าสิ่งเหล่านี้จะต้องสิ้นสุดลง แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงมีความจำเป็น ที่จะต้องให้สิ่งเหล่านี้คงมีอยู่ต่อไปเมื่อร่างกฎกระทรวงใช้บังคับหรือมีอยู่ต่อไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง จนกว่ากลไกหรือมาตรการที่กำหนดขึ้นตามร่างกฎกระทรวงจะเกิดหรือมีขึ้น ย่อมเป็นกรณีที่ จะต้องเขียนบทเฉพาะกาลรองรับไว้ และอาจกำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับใหม่ กฎกระทรวงฉบับปรับปรุง หรือกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี โดยมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

(ก) กรณีที่เป็นกฎกระทรวงฉบับใหม่เพื่อใช้บังคับกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ไม่เคยมี กฎกระทรวงในเรื่องนั้นมาก่อน หากสาระของกฎกระทรวงฉบับใหม่จำเป็นต้องกำหนด บทเฉพาะกาลเพื่อรองรับเรื่องดังกล่าว เช่น กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งรัฐเห็นว่าควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้ง แผนผัง รูปแบบ และลักษณะของสถานที่เก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ การเก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ การกำหนด ลักษณะของถังหรือภาชนะที่ใช้ในการบรรจุ วิธีการปฏิบัติงาน การจัดให้มีและบำรุงรักษา อุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดภายในสถานที่ดังกล่าว รวมทั้งกำหนดการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญ ความเสียหาย หรืออันตราย ที่จะเกิดผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม จากการประกอบกิจการสถานที่ เก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ จึงได้ออกกฎกระทรวงดังกล่าวขึ้นพร้อมกับกำหนดบทเฉพาะกาล ไว้ว่า สถานที่เก็บรักษาก๊าซธรรมชาติที่ได้ใบรับแจ้งให้ประกอบกิจการอยู่ก่อนวันที่

กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎกระทรวงนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ซึ่งหากไม่กำหนดบทเฉพาะกาลดังกล่าวไว้ เมื่อกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ผู้ประกอบกิจการควบคุมซึ่งไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้ได้ทัน ต้องตกเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายในทันที จึงจำเป็นต้องกำหนดบทเฉพาะกาลดังกล่าวข้างต้นไว้เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ประกอบกิจการควบคุมที่จะแก้ไขให้ถูกต้องตามกฎหมายภายในกำหนดเวลา

(ข) กรณีที่เป็นกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง ซึ่งเป็นการยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดิมแล้วออกกฎกระทรวงฉบับใหม่ขึ้นใช้บังคับแทนนั้น หากการปรับปรุงกฎกระทรวงในลักษณะนี้ก่อให้เกิดผลกระทบกับสิทธิใด ๆ ของบุคคลที่เกิดขึ้นตามกฎกระทรวงที่ถูกยกเลิกแล้ว ก็จำเป็นที่จะต้องกำหนดบทเฉพาะกาลไว้ด้วย เช่น กฎกระทรวงกำหนดประเภท ชนิด และขนาดของโรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งกำหนดให้ยกเลิกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๔๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๔๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๕๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับให้โรงงานที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และโดยผลของกฎกระทรวงนี้ ทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงจากโรงงานจำพวกที่ ๓ เป็นโรงงานจำพวกที่ ๒ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องแจ้งเริ่มประกอบกิจการโรงงานและให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานดังกล่าวเป็นใบรับแจ้งตามกฎหมายนี้

(ค) กรณีที่เป็นกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมนี้อาจมีผลทำให้การใด ๆ ที่ได้เคยกำหนดไว้สิ้นสุดลง จึงจำเป็นต้องกำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรับรองให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ เช่น กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการสภาการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีเนื้อหาเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการสภาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการสภาการศึกษา ซึ่งทำให้องค์ประกอบคณะกรรมการสภาการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการสภาการศึกษาชุดเดิมจึงต้องสิ้นสภาพลงทันทีที่กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ

ในคณะกรรมการสภาการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ แต่เนื่องจากการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ต้องใช้เวลา หากไม่มีคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อควบคุมและดูแลการดำเนินงานของสภาการศึกษาโดยทั่วไป อาจเกิดความเสียหายกับการดำเนินงานของสภาการศึกษาได้ ดังนั้น กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการสภาการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงได้กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับให้กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ พระภิกษุซึ่งเป็นผู้แทนคณะสงฆ์ ผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาการศึกษาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามกฎกระทรวงดังกล่าว

(๒) การพิจารณาเพิ่มบทเฉพาะกาลในร่างกฎกระทรวงต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญของร่างกฎกระทรวงฉบับที่จัดทำขึ้นเสมอ เพื่อมิให้การร่างกฎกระทรวงมีเนื้อหาสาระขัดแย้งกันเองและอาจมีผลทำให้การใช้บังคับกฎกระทรวงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงได้

(๓) บทเฉพาะกาลจะกำหนดไว้ในส่วนท้ายของกฎกระทรวง หากโครงสร้างของกฎกระทรวงมีการแบ่งเป็นหมวดหมู่ บทเฉพาะกาลจะกำหนดไว้สุดท้ายโดยใช้คำว่า “บทเฉพาะกาล” และไม่ระบุเลขหมวด การที่บทเฉพาะกาลในระบบการร่างกฎหมายไม่กำหนดเป็นเลขหมวดหรือชื่อหมวด เนื่องจากเป็นบทที่ใช้เฉพาะชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายมีความต่อเนื่องกัน ในกรณีที่โครงสร้างของกฎกระทรวงมิได้มีการกำหนดหมวดหมู่ไว้และหากต้องกำหนดบทเฉพาะกาล เนื้อหาของบทเฉพาะกาลจะถูกกำหนดไว้ในข้อท้าย ๆ ของกฎกระทรวงโดยจัดเรียงลำดับไปตามความสำคัญของเรื่องด้วย

(๔) ต้องกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาสำหรับการใช้บังคับบทเฉพาะกาลด้วย เพราะบทเฉพาะกาลดังกล่าวมีผลใช้บังคับเพียงในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น การที่ไม่กำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาในบทเฉพาะกาลไว้ อาจทำให้บทเฉพาะกาลนั้นใช้บังคับได้ตลอดไป ในฐานะเป็นบทบังคับเป็นการถาวร สำหรับการกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาในบทเฉพาะกาลนั้น ควรใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว จะมีผลทำให้บทเฉพาะกาลนั้นสิ้นสุดลง เช่น “...จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามกฎกระทรวงนี้” “ภายใน...วันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ” “แต่ต้องไม่เกิน...วันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

(๕) ในกรณีที่มีการกำหนดบทเฉพาะกาลในกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เนื้อหาของบทเฉพาะกาลจะต้องปรากฏอยู่ในกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมนั้นในลักษณะเป็นบทเอกเทศ มิใช่เป็นการเพิ่มเป็นข้อใหม่ในกฎกระทรวงฉบับแรก

(๖) ในกรณีที่กฎกระทรวงมีการกำหนดชื่อย่อหรือบทนิยามเพื่อให้ถ้อยคำในเนื้อหาของกฎกระทรวงสั้นและกระชับ เช่น คำว่า “คณะกรรมการ” “สำนักงาน” หากเนื้อหาของบทเฉพาะกาลจำเป็นต้องกล่าวถึงชื่อย่อหรือบทนิยามดังกล่าว สมควรต้องใช้คำเต็มเนื่องจากบทเฉพาะกาลเป็นบทเพื่อรองรับการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามบทหลักเท่านั้น และเมื่อกฎกระทรวงฉบับใหม่มีผลเป็นการยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดิมแล้ว ชื่อย่อหรือบทนิยามตามกฎกระทรวงฉบับเดิมน่าจะยกเลิกไปด้วย ดังนั้น การเขียนอ้างอิงถึงถ้อยคำในกฎกระทรวงฉบับเดิมจึงต้องเขียนคำเต็มเพื่อให้เนื้อหาของบทเฉพาะกาลชัดเจนยิ่งขึ้น

(๗) ในกรณีของกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม หากในเนื้อหาของบทเฉพาะกาลมีการอ้างอิงถึงเลขข้อที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม ควรระบุถ้อยคำว่า “...ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้” ด้วยเสมอ เช่น กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๘ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดว่า “ข้อ ๕ อาคารตามข้อ ๕๑ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ ที่มีอยู่แล้วในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ หรือที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และยังก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อ ๕๑ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้”

(๘) การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทเฉพาะกาลนั้นสามารถกระทำได้เช่นเดียวกันกับกรณีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนอื่นของกฎกระทรวง ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาลมีขึ้นได้ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลได้ หรือมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายละเอียดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้หรือขยายระยะเวลาที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาล ส่วนการยกเลิกบทเฉพาะกาลนั้นอาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากหมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทเฉพาะกาลอีกต่อไป

(๙) กำหนดเวลาในบทเฉพาะกาลเป็นบทบัญญัติเด็ดขาดที่ส่งผลให้บทบัญญัติเดิมสิ้นสุดไปเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดไว้เท่านั้น

(๑๐) การใช้ถ้อยคำว่า “ในวันใช้บังคับ” “ก่อนวันใช้บังคับ” และ “ก่อนหรือในวันใช้บังคับ” ในบทเฉพาะกาล เนื่องจากการออกกฎกระทรวงซึ่งเป็นการยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดิมทั้งฉบับหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฉบับเดิมบางข้อ โดยปกติแล้วหากกฎกระทรวงฉบับเดิมที่ถูกยกเลิกหรือถูกแก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดให้มีการกระทำการใดหรือให้มีการออกกฎหมายลำดับรอง และกฎกระทรวงฉบับใหม่ประสงค์จะให้การกระทำหรือกฎหมายลำดับรองซึ่งโดยปกติต้องสิ้นสุดไปนั้นยังคงใช้บังคับได้ต่อไป ก็จะมีการกำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับไว้ โดยจะกำหนดในลักษณะที่ว่าบรรดาการกระทำหรือกฎหมายลำดับรองใดที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป และจะสิ้นสุดลงตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาอย่างใดตามที่กฎกระทรวงฉบับใหม่ได้กำหนด

โดยการกำหนดในลักษณะดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับวันใช้บังคับของกฎกระทรวง การยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดิม (กรณีกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง) หรือเนื้อหาในแต่ละข้อที่จะไปแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ การพิจารณาใช้ถ้อยคำเพื่อให้กฎกระทรวงมีผลไปถึงช่วงระยะเวลาใดย่อมขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ว่าประสงค์จะให้ครอบคลุมเพียงใดบ้าง โดยการใช้ถ้อยคำในบทเฉพาะกาลจะมีผลให้การนับช่วงระยะเวลาแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ

(ก) การใช้ถ้อยคำว่า “ในวันที่...ใช้บังคับ” ย่อมมีผลเป็นการรับรองเรื่องหนึ่ง เรื่องใดซึ่งมีผลอยู่ในวันที่กฎกระทรวงใหม่มีผลใช้บังคับ เช่น

- กฎกระทรวงกำหนดลักษณะเลื่อยโซยนต์และส่วนประกอบของเลื่อยโซยนต์

พ.ศ. ๒๕๕๕

“ข้อ ๓ ผู้ใดมี ผลิต หรือนำเข้าเลื่อยโซยนต์ตามข้อ ๒ อยู่แล้วในวันที่ กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตให้มี ผลิต หรือนำเข้าเลื่อยโซยนต์ และการเปลี่ยนแปลงเลื่อยโซยนต์ให้มีกำลังเครื่องจักรกลเพิ่มขึ้น รวมทั้งคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑

“ข้อ ๒๘ ภายใต้บังคับข้อ ๒ ข้อ ๗ วรรคสอง และข้อ ๘ วรรคสอง ให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดอยู่ในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ดำเนินการแก้ไข หรือปรับปรุงตลาดให้ถูกต้องตามกฎหมายกำหนด ภายในกำหนดเวลาไม่เกินสามปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดประชุมชี้แจงผู้ประกอบการตลาด ในเขตท้องถิ่นนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ เพื่อให้ทราบถึง แนวทางปฏิบัติและการบังคับใช้กฎหมายของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

เมื่อได้ประชุมชี้แจงแล้ว ภายในหกสิบวันให้ราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจสภาพสุขลักษณะของตลาดของเอกชนในเขตรับผิดชอบให้แล้วเสร็จ หากพบว่าตลาดใดมีสภาพไม่ถูกสุขลักษณะตามกฎหมายหรือข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดจัดทำแผนการพัฒนา ปรับปรุงตลาดให้เป็นไปตามกฎหมายหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้จัดทำแผนการพัฒนาปรับปรุงตลาด หากผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดไม่ให้ความร่วมมือและไม่มีการจัดทำแผนดังกล่าว ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๙ แล้วแต่กรณี”

(ข) การใช้ถ้อยคำว่า “ก่อนวันที่...ใช้บังคับ” ย่อมมีผลเป็นการรับรองเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่มีอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงใหม่มีผลใช้บังคับ เช่น

- กฎกระทรวงการขอและการออกใบอนุญาตขับรถ และการต่ออายุใบอนุญาตขับรถ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๔ บรรดาคำขอรับใบอนุญาตขับรถหรือต่ออายุใบอนุญาตขับรถที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตขับรถ และการขอต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตขับรถ พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ เว้นแต่คำขอรับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว คำขอรับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล และคำขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล ที่ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีความประสงค์จะขับรถจักรยานยนต์ที่มีกำลังเครื่องยนต์ตั้งแต่สามสิบกิโลวัตต์ขึ้นไปหรือมีขนาดความจุของกระบอกสูบรวมกันตั้งแต่สี่ร้อยลูกบาศก์เซนติเมตรขึ้นไป ให้ดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบสุขภาพลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๒ การดำเนินการของนายจ้างตามกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบสุขภาพของลูกจ้างและส่งผลการตรวจแก่พนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๗ อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงนี้ และการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามกฎหมายนี้”

(ค) การใช้ถ้อยคำว่า “ก่อนหรือในวันที่...ใช้บังคับ” ย่อมมีผลเป็นการรับรองเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่มีอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงใหม่มีผลใช้บังคับหรือกระทั่งมีอยู่ในวันที่กฎกระทรวงใหม่มีผลใช้บังคับด้วย เช่น

- กฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๖ อาคารที่มีอยู่แล้วในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้ แต่ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงอาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ ๓ และข้อ ๔”

- กฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่จังหวัดหนองคาย พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๗ อาคารที่มีอยู่แล้วในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้ แต่ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงอาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕”

(๑๑) การใช้ถ้อยคำในบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับระเบียบหรือประกาศที่ออกตามกฎกระทรวง สำนักงานฯ ได้มีมติในการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ วันศุกร์ ที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๔ และครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ วันศุกร์ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๔ ให้ใช้ถ้อยคำว่า “อยู่ในวันก่อนวันที่...ใช้บังคับ” เนื่องจากการใช้โดยเทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าเนื่องจากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับใหม่และการออกกฎหมายลำดับรองที่อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติฉบับที่ถูกยกเลิกในวันเดียวกันนั้น เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติใหม่มีผลบังคับใช้ในวันใด พระราชบัญญัติฉบับเดิมที่เป็นฐานในการตรากฎหมายลำดับรองจะสิ้นผลลงในวันเดียวกัน การจะอ้างกฎหมายเก่าจึงต้องอ้างอิงถึงวันก่อนวันที่กฎหมายดังกล่าวถูกยกเลิก เช่น

- กฎกระทรวงการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๕๓ บรรดาระเบียบที่ออกตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแลบำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมีระเบียบที่ออกตามกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชง (Hemp) พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๔๖ ประกาศที่ออกตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะเฮมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมีประกาศที่ออกตามกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกประกาศตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

(๑๒) การเขียนบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับใบอนุญาตในร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุงนั้น ต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไปและต้องพิจารณาเนื้อหาของกฎหมายแม่บทและกฎกระทรวงประกอบกัน และในบางกรณีก็มีความจำเป็นในการเขียนรองรับใบอนุญาตที่ได้ออกไปแล้ว เช่น การออกใบอนุญาตที่ไม่มีการกำหนดอายุของใบอนุญาตไว้ และในภายหลังได้กำหนดอายุใบอนุญาต จึงต้องมีการเขียนรองรับใบอนุญาตเดิมว่าต้องดำเนินการอย่างไรซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป^{๑๔}

^{๑๔} บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๓. รูปแบบการเขียนบทเฉพาะกาล

เนื่องจากการกำหนดบทเฉพาะกาลในกฎกระทรวงแต่ละฉบับมีความหลากหลายของข้อเท็จจริงค่อนข้างมาก รูปแบบการเขียนบทเฉพาะกาลจึงไม่สามารถกำหนดแนวทางในการเขียนบทเฉพาะกาลที่แน่นอนตายตัวได้ แต่จากการศึกษาบทเฉพาะกาลของกฎกระทรวงต่าง ๆ ที่ประกาศใช้บังคับ ประกอบกับการวางแผนทางการร่างกฎหมายของสำนักงานฯ แนวทางในการบัญญัติบทเฉพาะกาลอาจแบ่งได้เป็น ๗ กลุ่ม ดังต่อไปนี้

๓.๑ บทเฉพาะกาลรองรับคณะกรรมการ

๓.๒ บทเฉพาะกาลรองรับให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรตามกฎหมายฉบับเดิมคงอยู่ต่อไปจนกว่าจะจัดตั้งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรตามกฎหมายฉบับใหม่

๓.๓ บทเฉพาะกาลรองรับคำร้อง คำขอ หรือใบอนุญาต

๓.๔ บทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการตามกฎหมายฉบับเดิมและกำหนดการดำเนินการต่อไปให้มีความต่อเนื่อง

๓.๕ บทเฉพาะกาลรองรับสิทธิประโยชน์ของบุคคล

๓.๖ บทเฉพาะกาลรองรับกฎหมายลำดับรอง

๓.๗ บทเฉพาะกาลที่มีสาระสำคัญเฉพาะเรื่อง

ทั้งนี้ ในแต่ละกลุ่ม มีรูปแบบการเขียนบทเฉพาะกาลและตัวอย่างประกอบดังต่อไปนี้

๓.๑ บทเฉพาะกาลรองรับคณะกรรมการ

(๑) กำหนดรองรับกรรมการตามกฎหมายฉบับเดิมให้อยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะถึงคราวออกตามวาระ

ข้อ .. ..(กรรมการตามกฎหมายฉบับเดิม)... ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนกว่าจะครบวาระ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๒๗ กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ขนาดใหญ่ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๙ (๔) หรือ (๕) ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนกว่าจะครบวาระหรือครบกำหนดตามสัญญาจ้าง”

หมายเหตุ

การเขียนบทเฉพาะกาลในรูปแบบนี้เป็นบทบัญญัติที่รองรับให้กรรมการชุดเดิมที่เคยดำรงตำแหน่งอยู่ยังคงเป็นกรรมการต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระที่กรรมการผู้นั้นมีอยู่เดิม เนื่องจากในระหว่างที่ไม่มีการแต่งตั้งกรรมการย่อมส่งผลต่อการบริหารงานได้เพราะจะขาดความต่อเนื่อง

(๒) กำหนดรองรับคณะกรรมการหรือกรรมการตามกฎกระทรวงฉบับเดิม ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือกรรมการตามกฎกระทรวงฉบับใหม่

ข้อ .. ให้...(ชื่อคณะกรรมการ/ชื่อตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการตามกฎกระทรวงฉบับเดิม)... ซึ่งปฏิบัติหน้าที่/ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่/คงอยู่ในตำแหน่งต่อไป...(ชื่อคณะกรรมการตามกฎกระทรวงฉบับใหม่)...ต่อไปจนกว่าจะมี...(การแต่งตั้งคณะกรรมการ/กรรมการตามที่กฎกระทรวงกำหนด)... ตามกฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดจำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา การเลือก วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการ และกรรมการในคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนด จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ในคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่ กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไปจนกว่าจะได้มี คณะกรรมการการอาชีวศึกษาขึ้นใหม่ตามกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการ สรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจาก ตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑๒ ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนด จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการ การอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาต่อไปจนกว่าจะได้มีคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ขึ้นใหม่ตามกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการ
สรรหา การเลือกกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ
ในคณะกรรมการสภาการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๔ ให้กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ พระภิกษุซึ่งเป็นผู้แทนคณะสงฆ์ ผู้แทนคณะกรรมการกลาง
อิสลามแห่งประเทศไทย ผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ
สภาการศึกษาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่ง
ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามข้อ ๒ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙)
แห่งกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา
การเลือกกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ
ในคณะกรรมการสภาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ ทั้งนี้
ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงกำหนดค่าชดเชยราคาสัตว์ที่ถูกทำลายอันเนื่องจาก
เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะ
ของโรคระบาด พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการประเมินตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๙)
ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อน
วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน
ตามกฎกระทรวงนี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

**๓.๒ บทเฉพาะกาลรองรับให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรตามกฎกระทรวงฉบับเดิม
คงอยู่ต่อไปจนกว่าจะจัดตั้งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรตามกฎกระทรวงฉบับใหม่**

ข้อ .. ให้...(ชื่อของส่วนราชการหรือองค์กรตามกฎกระทรวงฉบับเดิม)...
ตาม...(ชื่อกฎกระทรวงฉบับเดิม)... ยังคงมีอยู่จนกว่าจะมีประกาศ...(เพื่อจัดตั้งส่วนราชการ
หรือองค์กรตามกฎกระทรวงฉบับใหม่หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด)...ตามข้อ ..
แห่งกฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๒๙ ให้สำนักงานคลังเขต ๑ - ๙ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๕๙ ยังคงมีอยู่จนกว่าจะมีประกาศรัฐมนตรีตามข้อ ๓ ก. ราชการบริหารส่วนกลาง (๒๑) - (๒๙) แห่งกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

“ข้อ ๒๒ ให้ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงานตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ยังคงมีอยู่จนกว่าจะมีประกาศรัฐมนตรีตามข้อ ๓ ก. (๘) - (๑๒) แห่งกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

“ข้อ ๑๘ ให้สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๑ - ๙ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๕ ยังคงมีอยู่ จนกว่าจะมีประกาศรัฐมนตรีตามข้อ ๓ (๔) (๕) และ (๖) - (๑๕) แห่งกฎกระทรวงนี้ แล้วแต่กรณี”

๓.๓ บทเฉพาะกาลรองรับคำร้อง คำขอ หรือใบอนุญาต

(๑) การรองรับคำร้องหรือคำขอตามกฎกระทรวงฉบับเดิมที่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา

ข้อ.. บรรดาคำขอ/คำขอตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ตาม...(ชื่อกฎกระทรวงฉบับเดิม)... ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขอตามกฎกระทรวงนี้โดยอนุโลม ในกรณีที่คำขอดังกล่าวแตกต่างไปจากคำขอตามกฎกระทรวงนี้...(ผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายฉบับใหม่)...มีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น เพื่อให้การเป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๘๒ บรรดาคำขอรับหนังสือสำคัญและคำขอรับใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการอนุญาต ตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๔ หรือในประเภท ๕ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกัญชาที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังอยู่

ในระหว่างการพิจารณาของผู้อนุญาต ให้ถือว่าเป็นคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอรับใบแทนใบอนุญาตตามกฎหมายฉบับนี้ด้วยโดยอัตโนมัติ

ในกรณีที่คำขอดังกล่าวมีข้อความแตกต่างไปจากคำขอตามกฎหมายฉบับนี้ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมและให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น เพื่อให้การเป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตนำเข้าอาหารสัตว์
ควบคุมเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๑๒ บรรดาคำขอที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามกฎหมายฉบับนี้ ในกรณีที่คำขอดังกล่าวมีข้อความแตกต่างไปจากคำขอตามกฎหมายฉบับนี้ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น เพื่อให้การเป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์
ควบคุมเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑๑ บรรดาคำขอที่ได้ยื่นไว้ตามกฎหมายฉบับนี้ว่าด้วยการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตผลิตหรือนำเข้า ซึ่งอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้อนุญาต ให้ถือว่าเป็นคำขอตามกฎหมายฉบับนี้โดยอัตโนมัติ ในกรณีที่คำขอดังกล่าวแตกต่างไปจากคำขอตามกฎหมายฉบับนี้ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้”

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนผู้นำเที่ยว พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๘ คำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ตามกฎหมายฉบับนี้ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนผู้นำเที่ยว พ.ศ. ๒๕๕๕ ก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับและยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของนายทะเบียน ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามกฎหมายฉบับนี้โดยอัตโนมัติ

ในกรณีที่คำขอตามวรรคหนึ่งและเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอดังกล่าวแตกต่างไปจากกฎหมายฉบับนี้ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำขอและส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้”

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑๕ คำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้แล้วก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับ และยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของนายทะเบียน ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามกฎหมายฉบับนี้โดยอัตโนมัติ

ในกรณีที่คำขอตามวรรคหนึ่งและเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอดังกล่าวแตกต่างไปจากกฎหมายฉบับนี้ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำขอและส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้”

- กฎกระทรวงการสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย และการยุบเลิกวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๙

“ข้อ ๒๗ คำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้อนุญาต ให้ถือว่าเป็นคำขอตามกฎกระทรวงนี้โดยอนุโลม ในกรณีที่คำขอดังกล่าวมีข้อแตกต่างไปจากคำขอตามกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้”

(๒) การรองรับใบอนุญาต ใบรับแจ้ง ใบสำคัญ หรือหนังสือสำคัญที่ออกให้ตามกฎกระทรวงฉบับเดิม

ข้อ .. ใบอนุญาต/ใบรับแจ้ง/ใบสำคัญ/หนังสือสำคัญ ที่ออกให้ตาม...(ชื่อกฎกระทรวงฉบับเดิม)...ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่า...(ใบอนุญาต/ใบสำคัญ/หนังสือสำคัญ)...จะสิ้นอายุ/จนกว่าจะเลิกประกอบกิจการ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๘๑ หนังสือสำคัญแสดงการอนุญาตผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ เฉพาะกัญชา ที่ออกตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๔ หรือในประเภท ๕ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกัญชา ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตตามกฎกระทรวงนี้และให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าหนังสือสำคัญนั้นสิ้นอายุ”

- กฎกระทรวงการขอขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับและการขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับที่มีวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๓ ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับที่มีวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ที่ออกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๒๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ ใช้บังคับจนถึงในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับนั้นจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขาย
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๕ ใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขายยาหรืออาหารซึ่งเป็น
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ที่ออกให้ตามกฎหมายว่าด้วยยาหรือกฎหมายว่าด้วยอาหารก่อนวันที่
กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังไม่สิ้นอายุ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้น ๆ จะสิ้นอายุ”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต ขาย นำเข้า ส่งออก
หรือมีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๒๓ ใบอนุญาตที่ออกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๒๐)
ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘
และใบอนุญาตที่ออกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๐) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์
ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิต
และประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ ใช้บังคับจนถึงวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้
ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้นจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์
ควบคุมเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑๒ ใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ที่ออกให้ตามกฎกระทรวงว่าด้วย
การขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต
ผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไป
จนกว่าจะสิ้นอายุ”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๕ บรรดาใบอนุญาตทำไม้ที่ออกให้ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔
(พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าด้วยการทำ
ไม้หวงห้าม ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้นจะสิ้นอายุ”

**๓.๔ บทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการตามกฎกระทรวงฉบับเดิม
และกำหนดการดำเนินการต่อไปให้มีความต่อเนื่อง**

**(๑) กำหนดรองรับการใดที่ได้ดำเนินการตามกฎกระทรวงฉบับเดิม
ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ตามกฎกระทรวงฉบับใหม่**

ข้อ .. ..(การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎกระทรวงฉบับเดิม)...
ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตาม
...(กำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติ)...

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๕๔ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ที่มีใช้กรณีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ จนกว่าจะได้ลงนามในสัญญา จึงให้ดำเนินการต่อไปตามกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๓ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรที่อยู่ระหว่างการพิจารณาหรือดำเนินการของกรมธนารักษ์ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๐ เรื่อง การพิจารณาวางระเบียบหลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาลไทยที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ จนกว่าจะแล้วเสร็จ”

**(๒) กำหนดรองรับการดำเนินการที่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้ว
ก่อนมีกฎกระทรวงฉบับใหม่ โดยให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ด้วย**

ข้อ .. ..(การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎกระทรวงฉบับเดิม)...
ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้จะมีผลใช้บังคับ ให้ถือว่า...(การดำเนินการตามกฎกระทรวงฉบับใหม่)...

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ. ๒๕๕๙

“ข้อ ๑๘ กรณีที่นายจ้างทำการตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับระดับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียงภายในสถานประกอบกิจการตามกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ. ๒๕๕๙ ก่อนที่กฎกระทรวงนี้จะมีผลใช้บังคับ และมีระยะเวลายังไม่ครบหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำการตรวจวัด ให้ถือว่านายจ้างได้ดำเนินการตรวจวัดตามกฎกระทรวงนี้แล้วจนกว่าจะครบระยะเวลาหนึ่งปี”

(๓) กำหนดรองรับการใดที่ได้ดำเนินการตามกฎหมายฉบับเดิมให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ โดยให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมายฉบับใหม่และกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติ

ข้อ .. ..(การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมายฉบับเดิม)...
อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมายฉบับใหม่)... โดย...(กำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติ)...

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบสุขภาพลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๒ การดำเนินการของนายจ้างตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบสุขภาพของลูกจ้างและส่งผลการตรวจแก่พนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๗ อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมายฉบับใหม่และการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๖ บรรดาคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองที่ได้ออกโดยชอบตามกฎหมายฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายฉบับนี้ และให้ดำเนินการยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไปได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๓ ผู้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากรที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินการต่อไปได้และให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้แล้ว โดยให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงการอนุญาตจัดตั้งและเลิกการดำเนินการคลังสินค้าทัณฑ์บนโรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๙ คลังสินค้าทัณฑ์บน คลังสินค้า โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินการ

ต่อไปได้และให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้แล้ว โดยให้ยื่นขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ”

(๔) กำหนดรองรับการดำเนินการตามกฎกระทรวงฉบับเดิม และกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการต่อไป

ข้อ .. ..(การดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เคยดำเนินการ)...ตาม...(ชื่อกฎกระทรวงฉบับเดิม)...อยู่ในวันก่อนวันที่...(ชื่อกฎกระทรวงฉบับใหม่)...ใช้บังคับ จะดำเนินการต่อไปได้ประการใดให้เป็นไปตามที่...(ชื่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง)...กำหนด

ตัวอย่าง

- กฎ ก.ค.ศ. การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๒๓ การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ อยู่ในวันก่อนวันที่กฎ ก.ค.ศ. นี้ใช้บังคับและมีได้กำหนดไว้ในกฎ ก.ค.ศ. นี้ จะดำเนินการต่อไปได้ประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด”

๓.๕ บทเฉพาะกาลรองรับสิทธิประโยชน์ของบุคคล

(๑) การรับรองสิทธิของบุคคลตามกฎหมายฉบับเดิม

ข้อ .. ..(บุคคลที่เคยได้รับสิทธิตามกฎหมายฉบับเดิม)...อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้มีสิทธิได้รับ...(กำหนดประเภทของสิทธิตามกฎหมายฉบับใหม่ที่บุคคลนั้นจะได้รับ)...ตามกฎหมายฉบับนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานอันเนื่องมาที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๔ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนในกรณีว่างงานตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน พ.ศ. ๒๕๔๗ อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและได้รับเงินทดแทนยังไม่ครบกำหนดเวลาตามสิทธิดังกล่าว ให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนในอัตราและระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นตามกฎหมายฉบับนี้ เฉพาะเงินทดแทนที่ยังเหลืออยู่ตามสิทธิของตนเท่านั้น”

- กฎกระทรวงการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร พ.ศ. ๒๕๖๑
“ข้อ ๙ ผู้ใดมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร
ตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราการจ่ายประโยชน์ทดแทน
ในกรณีสงเคราะห์บุตร พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์
วิธีการ เงื่อนไข และอัตราการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๔ และยังคงมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรตามกฎหมายนี้
ให้ได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตรา
ที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

(๒) การรองรับคำตอบแทนที่เคยได้รับอยู่แล้วตามกฎหมายฉบับเดิม

ข้อ .. ให้...(ชื่อประเภทของผู้ที่มีสิทธิได้รับคำตอบแทนตามกฎหมายฉบับเดิม)... ได้รับ...(เงินเดือนหรือค่าจ้างรวมทั้งสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ)... ตามอัตรา
ที่ได้รับอยู่ตาม...(ชื่อกฎหมายลำดับรองที่ประสงค์จะให้ได้รับคำตอบแทนดังกล่าว)... จนกว่า
จะมีการกำหนดคำตอบแทนใหม่ตาม...(ประเภทกฎหมายลำดับรอง)...ซึ่งออกตาม
กฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขายทอดตลาด
พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๒๒ ให้กรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดราคาเริ่มต้น
และราคาที่เหมาะสมในการขายทอดตลาด และกรรมการกำหนดราคาทรัพย์
ได้รับคำตอบแทนตามอัตราที่ได้รับอยู่ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมซึ่งออกตามกฎหมาย
กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขายทอดตลาด พ.ศ. ๒๕๕๔ จนกว่าจะมี
การกำหนดคำตอบแทนใหม่ตามระเบียบซึ่งออกตามกฎหมายนี้”

๓.๖ บทเฉพาะกาลรองรับกฎหมายลำดับรอง

กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับกฎหมายลำดับรองที่ออกตามกฎหมายฉบับเดิม เพื่อให้การปฏิบัติการตามกฎหมายฉบับใหม่สามารถดำเนินการต่อไปได้
อย่างต่อเนื่องไม่ติดขัด โดยกำหนดให้นำรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง
ที่ออกตามกฎหมายฉบับเดิมมาใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย
ฉบับใหม่ จนกว่าจะมีกฎหมายลำดับรองตามกฎหมายฉบับใหม่ใช้บังคับ

ข้อ .. บรรดา...(ประเภทกฎหมายลำดับรอง)...ที่ออกตาม...(ชื่อกฎกระทรวงฉบับเดิม)...ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมี...(ประเภทกฎหมายลำดับรอง)...ตามกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตให้ผู้ผลิตหรือผู้ซ่อมเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องชั่งตวงวัดที่ตนผลิตหรือซ่อม พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๓ บรรดาประกาศและระเบียบที่ออกตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้จนกว่าจะมีประกาศหรือระเบียบตามกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจชั่งตวงวัดและการจดทะเบียนเครื่องหมายเฉพาะตัว พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๔ บรรดาระเบียบที่ออกตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้จนกว่าจะมีประกาศหรือระเบียบตามกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขายทอดตลาด พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๒๑ บรรดาประกาศหรือระเบียบที่ออกตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขายทอดตลาด พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้จนกว่าจะมีประกาศหรือระเบียบตามกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ประกาศขายทอดตลาดซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ประกาศตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขายทอดตลาด พ.ศ. ๒๕๕๙ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และการขายทอดตลาดตามประกาศนั้นยังไม่สิ้นสุด ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป โดยต้องดำเนินการต่อไปตามกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชง (Hemp) พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๔๖ ประกาศที่ออกตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะเฮมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมีประกาศที่ออกตามกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกประกาศตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลหอการค้าและสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๓๑ บรรดาประกาศ ระเบียบ และคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมีประกาศหรือระเบียบที่ออกตามกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับที่อับอากาศ พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๒๒ ให้ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และหลักสูตรการฝึกอบรมความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมีประกาศตามข้อ ๒๐ ใช้บังคับ

ให้หน่วยงานฝึกอบรมความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศที่ได้ขึ้นทะเบียน ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และหลักสูตรการฝึกอบรมความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ดำเนินการตามประกาศดังกล่าวต่อไป และให้ถือเป็นนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑ ตามข้อ ๒๐ วรรคสอง จนกว่าจะมีนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑ ดำเนินการ”

- กฎกระทรวงกำหนดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๐

“ข้อ ๑๕ บรรดาประกาศหรือระเบียบที่ออกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมีประกาศหรือระเบียบตามกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

“ข้อ ๒๐ บรรดาระเบียบหรือประกาศที่ออกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศตามกฎกระทรวงนี้ออกมาใช้บังคับ”

๓.๗ บทเฉพาะกาลที่มีสาระสำคัญเฉพาะเรื่อง

กรณีที่มีการกำหนดบทเฉพาะกาลขึ้นด้วยเหตุผลและความจำเป็นเฉพาะเรื่อง ตามวัตถุประสงค์ของกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องนั้น ๆ ซึ่งไม่อาจกำหนดให้อยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ดังที่กล่าวมาข้างต้นได้ จึงมีแนวทางการเขียนบทเฉพาะกาลในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) การยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติบางข้อในกฎกระทรวงฉบับใหม่มาใช้บังคับ

ข้อ .. มิให้นำ/ความใน...(บทบัญญัติตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ที่กำหนดให้ต้องปฏิบัติ)... มาใช้บังคับกับ/มิให้นำมาใช้กับ...(การใดหรือบุคคลใด)...ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงสุกษลักษณะการจัดการสิ่งปฏิภูม พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๒๐ มิให้นำมาตรฐานของระบบกำจัดสิ่งปฏิภูมตามข้อ ๑๔ มาใช้บังคับกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ้านพักอาศัย อาคาร หรือสถานที่ตามข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ที่ได้ติดตั้งระบบกำจัดสิ่งปฏิภูมอยู่แล้วในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๒๑ มิให้นำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำประตูห้องส้วมในข้อ ๗ วรรคหนึ่ง (๗) ที่กำหนดให้ประตูต้องเปิดออกจากด้านใน เป็นบานพับ หรือบานเลื่อน มาใช้บังคับกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ที่ให้บริการสาธารณะ ตามข้อ ๗ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะหรือแพที่มีส้วมเคลื่อนที่ตามข้อ ๘ ซึ่งได้ดำเนินการอยู่แล้วในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๑

“ข้อ ๒๑ ความในข้อ ๓ (๔) ข้อ ๕ เว้นแต่การรักษาความสะอาด อย่างสม่ำเสมอ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๘ (๒) และข้อ ๑๙ (๑) มิให้นำมาใช้บังคับแก่โรงแรมประเภท ๑ และประเภท ๒ ที่ประกอบธุรกิจโรงแรมโดยได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ หรือโรงแรมประเภท ๑ และประเภท ๒ ที่ประกอบธุรกิจโรงแรมโดยไม่ได้ รับใบอนุญาตอยู่ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ แต่ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อ นายทะเบียนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๒๒ ความในข้อ ๓ (๔) และข้อ ๒๐ (๓) มิให้นำมาใช้บังคับแก่ โรงแรมประเภท ๓ และประเภท ๔ ที่ประกอบธุรกิจโรงแรมโดยได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อน หรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ หรือโรงแรมประเภท ๓ และประเภท ๔ ที่ประกอบธุรกิจ โรงแรมโดยไม่ได้ รับใบอนุญาตอยู่ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ แต่ได้ยื่นคำขอ รับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

(๒) การยกเว้นมิให้นำกฎกระทรวงฉบับใหม่มาใช้บังคับกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ข้อ .....(การดำเนินการตามกฎกระทรวงฉบับเก่า)...ที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว
ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการรับฟังความเห็นของประชาชนสำหรับโครงการระบบ
การขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๒ ระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว
ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการ
หรือทุพพลภาพ และคนชรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๙ อาคารตามข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก
ในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘ และอาคารตามข้อ ๓
แห่งกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ
และคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ ที่มีอยู่แล้วก่อนวันที่
กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ หรือที่ได้รับใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง
หรือเปลี่ยนการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และยังก่อสร้าง ดัดแปลง
หรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จ หรือที่ได้ยื่นขออนุญาตหรือได้แจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง
หรือเปลี่ยนการใช้อาคารต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๓๙ ทวิ ไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้
ใช้บังคับ และยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ได้รับยกเว้น
ไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร และมาตรฐาน
หลักเกณฑ์และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๗ การก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารที่ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต
หรือได้แจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น
หรือได้ยื่นรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานการประเมินผลกระทบ
สิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ก่อนวันที่
กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้
อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๗ อาคารที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง
หรือเปลี่ยนการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย
เฉพาะว่าด้วยกิจการนั้นก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังก่อสร้าง ดัดแปลง
หรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้
แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อกฎกระทรวงนี้ไม่ได้”

- กฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลง
อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนในท้องที่จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๗ อาคารที่มีอยู่แล้วในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ ๓ ข้อ ๔
และข้อ ๕ ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตาม
กฎกระทรวงนี้ แต่ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงอาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิด
หรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕

ข้อ ๘ อาคารที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง
หรือเปลี่ยนแปลงใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย
เฉพาะว่าด้วยกิจการนั้นก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังคงก่อสร้าง ดัดแปลง
หรือเปลี่ยนแปลงใช้ไม่แล้วเสร็จให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้
แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อกฎกระทรวงนี้ไม่ได้”

(๓) การกำหนดระยะเวลาการชะลอการใช้บังคับบทบัญญัติใหม่บางข้อ เมื่อกฎกระทรวงฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ

ข้อ .. มิให้นำความใน/ความใน...(ข้อที่ประสงค์จะให้ชะลอการใช้บังคับ)...
มาใช้บังคับแก่/มิให้นำมาใช้บังคับกับ...(การใดหรือบุคคลใด)... จนกว่า...(หลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขใด)...จะมีผลใช้บังคับ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการผลิตและการนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร
ซึ่งยาแผนปัจจุบัน โดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภากาชาดไทย
และองค์การเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๒๒ มิให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับแก่หน่วยงานที่ยื่นแบบแจ้ง
ผลิตยาภายหลังจากวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ จนกว่าหลักเกณฑ์และวิธีการในการผลิตยา
ในโรงพยาบาลที่รัฐมนตรีกำหนดจะมีผลใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการผลิตยาแผนปัจจุบัน
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๑ ความในข้อ ๘/๓ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งกฎกระทรวงกำหนด
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการผลิตยาแผนปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
กฎกระทรวงนี้ มิให้นำมาใช้บังคับกับบรรดาคำขอที่ยื่นภายหลังจากกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ
จนกว่าหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกระจายยาแผนปัจจุบันดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับ”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๐ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐

“ข้อ ๑๑ ความในข้อ ๘/๒ วรรคหนึ่ง แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ เกี่ยวกับการตรวจประเมินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกระจายยาแผนปัจจุบัน มิให้นำมาใช้บังคับกับบรรดาคำขอที่ยื่นภายหลังจากกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับจนกว่าหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกระจายยาแผนปัจจุบันดังกล่าวมีผลใช้บังคับ”

(๔) การกำหนดให้การอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎกระทรวงหรือประกาศฉบับเดิมเป็นการตามกฎกระทรวงฉบับใหม่

ข้อ .. ..(เรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่กฎกระทรวงหรือประกาศฉบับเดิมให้การรับรองหรือคุ้มครอง)...ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็น...(เรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่กฎกระทรวงฉบับใหม่รับรองหรือคุ้มครอง)...ตามกฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๘ ให้คลินิกการแพทย์แผนไทยที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ และโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ เป็นคลินิกการแพทย์แผนไทยประยุกต์หรือโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยประยุกต์ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ แล้วแต่กรณี โดยโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยประยุกต์ต้องจัดให้มีหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงสถานบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๒๗ เขตสถานบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลวของสถานบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการไว้แล้วก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นเขตบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลวตามกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงคุณสมบัติและการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุม
น้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๘

“ข้อ ๓๐ ผู้ที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรผู้ปฏิบัติงานของกรมธุรกิจ
พลังงานที่จัดโดยผู้รับมอบหมายจากกรมธุรกิจพลังงานเกี่ยวกับด้านรถขนส่งน้ำมัน
คลังน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน หรือสถานีสบริการน้ำมัน ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ
ให้ถือว่าเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้ปฏิบัติงานในกิจการรถขนส่งน้ำมัน คลังน้ำมันและสถานีส
บริการน้ำมัน ประเภท ฉ สถานที่เก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่สาม หรือสถานีสบริการน้ำมัน
ประเภท ก สถานีสบริการน้ำมัน ประเภท ข สถานีสบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง
และสถานีสบริการน้ำมัน ประเภท จ ลักษณะที่สอง แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๑ พนักงานบรรจุก๊าซที่ได้รับบัตรประจำตัวพนักงานบรรจุก๊าซ
สำหรับยานพาหนะขนส่งก๊าซทางบก ลานบรรจุก๊าซ สถานีสบรรจุก๊าซ ห้องบรรจุก๊าซ
และสถานีสบริการ ตามประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง แบบ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข
การฝึกอบรมพนักงานบรรจุก๊าซ การออกหนังสือรับรอง และบัตรประจำตัวพนักงานบรรจุก๊าซ
ลงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติงาน
ในกิจการรถขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวคลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว
ประเภทโรงบรรจุ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทห้องบรรจุ และสถานีสบริการ
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว

ข้อ ๓๒ ผู้ควบคุมดูแลการจำหน่ายก๊าซ หรือผู้ขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว
ที่ได้รับบัตรประจำตัวตามประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข
การฝึกอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบดูแลร้านจำหน่ายก๊าซ โรงเก็บก๊าซ หรือการขนส่ง
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้
ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานในกิจการสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภท
ร้านจำหน่าย ลักษณะที่สอง และสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภท
โรงเก็บ ลักษณะที่สอง

ข้อ ๓๓ บุคลากรเฉพาะที่รับผิดชอบดูแลสถานที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว
ที่ได้รับบัตรประจำตัวตามประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ การฝึกอบรม
เรื่อง ก๊าซปิโตรเลียมเหลว การระวางและการป้องกันอันตรายของบุคลากรเฉพาะที่รับผิดชอบ
ดูแลสถานที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ก่อนวันที่
กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานในกิจการสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียม
เหลวประเภทสถานที่ใช้ ลักษณะที่สาม

ข้อ ๓๔ ผู้ที่ผ่านการอบรมผู้ปฏิบัติงานก๊าซธรรมชาติตามประกาศ
กรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง คุณสมบัติและคุณวุฒิผู้ปฏิบัติงานก๊าซธรรมชาติของสถานีสบริการ
ก๊าซธรรมชาติ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือผู้ปฏิบัติงานก๊าซธรรมชาติในสถานที่
ใช้ก๊าซธรรมชาติ ตามประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การออกใบรับรองวิทยากรฝึกอบรม

และการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่า เป็นผู้ปฏิบัติงานในกิจการสถานบริการก๊าซธรรมชาติหรือสถานที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ แล้วแต่กรณี”

(๕) การรองรับการดำเนินการตามกฎกระทรวงฉบับเดิมที่ยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ

ข้อ .. (การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง)...ก่อนวันที่...(ชื่อกฎกระทรวง)... ใช้บังคับ ให้...(การดำเนินการ)... ตาม...(ชื่อกฎหมาย/ข้อบังคับ/มติคณะรัฐมนตรี)...จนกว่า จะถึงที่สุด/เสร็จสิ้น/แล้วเสร็จ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔

“ข้อ ๑๓ คดีอาญาใดที่ได้ดำเนินการสอบสวนไปก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวน คดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด”

(๖) การรองรับการอ้างถึงถ้อยคำใดหรือเรื่องใดในกฎกระทรวงฉบับเดิม ให้เป็นการอ้างถึงถ้อยคำหรือเรื่องที่บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงฉบับใหม่

ข้อ .. บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด/บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งในเรื่องใดอ้างถึง...(เรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่กฎกระทรวงฉบับเดิมกำหนด หรือให้การรับรอง)...ตาม...(ชื่อกฎหมายฉบับเดิม)... ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย/ กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งในเรื่องนั้นอ้างถึง...(เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามที่กฎกระทรวงฉบับใหม่กำหนดหรือที่จะให้การรับรอง)...ตามกฎกระทรวงนี้ แล้วแต่กรณี

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ลดอัตราค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสาร พร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นเกี่ยวกับหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๗ เมื่อกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับแล้ว บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด อ้างถึงอัตราค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ลดอัตราค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสาร

พร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นอ้างถึงอัตราค่าธรรมเนียมแห่งกฎกระทรวงนี้ ในบทข้อที่มีนัยเช่นเดียวกัน”

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๓ บรรดา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งในเรื่องใดที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับซึ่งอ้างถึงกองบังคับการตำรวจมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ๙๐๔ ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษในกองบังคับการตำรวจมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ๙๐๔ ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ให้ถือว่ากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งในเรื่องนั้นอ้างถึงกองบังคับการปฏิบัติการพิเศษ ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองกำกับการต่อต้านการก่อการร้าย ในกองบังคับการปฏิบัติการพิเศษ ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ แล้วแต่กรณี”

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๑๖ บรรดา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งในเรื่องใดที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับซึ่งอ้างถึงศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศตรวจคนเข้าเมืองในสังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ฝ่ายประมวลผลข้อมูล และกลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศในศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศตรวจคนเข้าเมือง ในสังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ให้ถือว่ากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งในเรื่องนั้นอ้างถึงศูนย์เทคโนโลยีตรวจคนเข้าเมืองในสังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ฝ่ายประมวลผล และฝ่ายจัดการระบบและฐานข้อมูลในศูนย์เทคโนโลยีตรวจคนเข้าเมือง ในสังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ แล้วแต่กรณี”

(๗) การกำหนดรองรับให้หน่วยงานหรือบุคคลดำเนินการตามกฎกระทรวง ฉบับใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ .. ให้หน่วยงาน/บุคคลที่...(ดำเนินการใด ๆ)...อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ...(ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎกระทรวงฉบับใหม่ประสงค์ให้ดำเนินการ)... ภายใน...(ระยะเวลาดำเนินการ)...นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการผลิตและการนำเข้าหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งยาแผนปัจจุบัน โดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภากาชาดไทย และองค์การเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๒๑ ให้หน่วยงานที่ดำเนินการผลิตยาอยู่ในวันก่อนวันที่ กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ แจ้งการผลิตยาต่อเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาตามข้อ ๔ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๒๓ ให้หน่วยงานหรือบุคคลตามข้อ ๔ ที่ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัด มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ดำเนินการ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตามข้อ ๕ และผู้ปฏิบัติงานตามข้อ ๖ ภายในสองปีนับแต่ วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ดำเนินการเก็บและขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ภายในสองปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และดำเนินการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวงนี้ภายในสามปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่หน่วยงานหรือบุคคลตามข้อ ๔ ที่ดำเนินการเก็บ และขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน แต่ยังมีได้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการจัดให้มี เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตามข้อ ๕ และผู้ปฏิบัติงานตามข้อ ๖ ภายในสองปีนับแต่วันที่ กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และดำเนินการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ภายในสามปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงความมั่นคงปลอดภัยทางรังสี พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑๔ ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แจ้งซึ่งได้รับใบอนุญาตหรือได้รับใบรับแจ้ง อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎกระทรวงนี้ภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลสัตว์และลักษณะ การให้บริการของสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์อยู่ก่อนวันที่ กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับต้องดำเนินการให้มีลักษณะสถานพยาบาลสัตว์และลักษณะ การให้บริการของสถานพยาบาลสัตว์ตามกฎหมายนี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ”

ส่วนที่ ๘ บัญชีท้ายกฎกระทรวง

๑. ความมุ่งหมายของบัญชีท้ายกฎกระทรวง

บัญชีท้ายกฎกระทรวงเป็นส่วนหนึ่งของกฎกระทรวง ปรากฏในส่วนท้ายสุดของกฎกระทรวงในหน้าถัดไปต่อการลงนามของรัฐมนตรีในกฎกระทรวงนั้น ความจำเป็นในการกำหนดบัญชีท้ายกฎกระทรวงขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระของกฎกระทรวงฉบับนั้นเองว่าจำเป็นที่จะต้องมีบัญชีท้ายกฎกระทรวงหรือไม่ บัญชีท้ายกฎกระทรวงจะพบได้ในกรณีเนื้อหาของกฎกระทรวงที่บังคับแก่การนั้นมีสาระหรือมีรายละเอียดจำนวนมาก เนื้อหาดังกล่าวข้างต้นมีความจำเป็นที่ต้องแยกออกจากเนื้อหาส่วนอื่น เพราะหากบัญญัติไว้ในกฎกระทรวงแต่ละข้อจะก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้ใช้กฎหมายได้ สำหรับความมุ่งหมายของบัญชีท้ายกฎกระทรวง มี ๓ ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง เพื่อกำหนดรายละเอียดสำคัญของกฎกระทรวงที่มีเนื้อหาเรื่องเดียวกันให้มีความกะทัดรัดและสามารถเข้าใจได้ง่าย

ประการที่สอง เพื่อให้แก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดได้สะดวกเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ต้องเสนอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาในแต่ละข้อของกฎกระทรวง

ประการที่สาม เพื่อให้ผู้ใช้กฎหมายสามารถทำความเข้าใจสาระของกฎกระทรวงได้ดียิ่งขึ้น

๒. แนวทางการเขียนบัญชีท้ายกฎกระทรวง

บัญชีท้ายกฎกระทรวงมิใช่สิ่งจำเป็นต้องมีในกฎกระทรวงทุกฉบับ แต่ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของเนื้อหาสาระในกฎกระทรวงนั้น ๆ ซึ่งหากจะกำหนดให้มีบัญชีท้ายกฎกระทรวงก็ต้องคำนึงถึงแนวทางการเขียนบัญชีท้ายกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดชื่อบัญชีท้าย ควรหลีกเลี่ยงการนำชื่อกฎกระทรวงมากำหนดไว้ต่อท้ายชื่อบัญชี เนื่องจากในกรณีที่ได้ออกกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงบัญชีท้ายกฎกระทรวงอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ว่าบัญชีท้ายที่จะปรับปรุงเป็นบัญชีท้ายของกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมหรือบัญชีท้ายของกฎกระทรวงฉบับแรก

(๒) การใช้ถ้อยคำในบัญชีท้ายกฎกระทรวงจะต้องใช้ถ้อยคำให้สอดคล้องกับเนื้อหาของกฎกระทรวงและพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงนั้น

(๓) การที่พระราชบัญญัติกำหนดให้ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดอัตราภาษีหรืออัตราค่าธรรมเนียม กรณีที่รายละเอียดของการกำหนดอัตราไม่มากจะมีการกำหนดไว้ในเนื้อหาของกฎกระทรวง เช่น กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตหนังสือรับรองการจ้าง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ลดอัตราค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่น

ที่เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่ในกรณีที่รายละเอียดมีจำนวนมาก การกำหนดอัตราจะกำหนดในรูปแบบบัญชีท้ายกฎกระทรวงโดยจะจัดทำเป็นตาราง เช่น กฎกระทรวงกำหนดบัญชีอัตราเงินเดือนเพื่อใช้ในการคำนวณเงินสะสม เงินสมทบ เงินชดเชย และบำเหน็จบำนาญของพนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๔ กฎกระทรวงกำหนด พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐

(๔) การจัดทำบัญชีท้ายกฎกระทรวง สมควรใช้วิธีการตีตารางกำหนดจำนวนช่อง และแถวตามจำนวนหัวข้อ ใช้ตัวเลขแทนลำดับที่ของหัวข้อเรียงตามลำดับลงไปจนครบ ตามจำนวนเรื่องที่กำหนด และระบุตัวเลขไว้ในช่องลำดับที่ เช่น กฎกระทรวงกำหนด ประเภท ชนิด และขนาดของโรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๓

(๕) กรณีที่ไม่อาจดำเนินการกำหนดบัญชีท้ายกฎกระทรวงโดยใช้รูปแบบตาม (๔) ได้ ผู้ร่างกฎหมายจะต้องพิจารณาว่าควรจะกำหนดอย่างไรเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาของร่างกฎกระทรวง

(๖) ในกรณีที่เนื้อหาในกฎกระทรวงได้จัดแบ่งบัญชีท้ายกฎกระทรวงออกเป็นหลายบัญชี สมควรกำหนดบัญชีแยกจากกัน และเรียงลำดับให้สอดคล้องกับเนื้อหาในกฎกระทรวงด้วย โดยกฎกระทรวงที่มีบัญชีท้ายหลายบัญชีก็อาจใช้ชื่อบัญชีเรียงตามลำดับตัวอักษร เช่น กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ มีการกำหนดบัญชีท้าย กฎกระทรวง ประกอบด้วย บัญชี ก. บัญชี ข. และบัญชี ค.

๓. รูปแบบการเขียนบัญชีท้ายกฎกระทรวง

(๑) กำหนดตารางบัญชีท้ายกฎกระทรวงที่ไม่มีการแบ่งข้อย่อย

บัญชี.....(ชื่อเรื่อง).....	
ลำดับที่	รายการ
๑	...(ชื่อรายละเอียด)...
๒	...(ชื่อรายละเอียด)...
๓	...(ชื่อรายละเอียด)...
๔	...(ชื่อรายละเอียด)...
๕	...(ชื่อรายละเอียด)...

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นานยนต์บนสะพานมิตรภาพ
ไทย – เมียนมา ข้ามแม่น้ำเมย/ตองยีน แห่งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓

“บัญชีท้ายกฎกระทรวง

กำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นานยนต์บนสะพานมิตรภาพไทย – เมียนมา
ข้ามแม่น้ำเมย/ตองยีน แห่งที่ ๒

พ.ศ. ๒๕๖๓

ลำดับที่	ประเภทยานยนต์ ที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียม	อัตราค่าธรรมเนียม การใช้นานยนต์บนสะพานต่อหนึ่งครั้ง
๑	รถยนต์นั่งไม่เกิน ๗ ที่นั่ง	๕๐.๐๐ บาท
๒	รถโดยสารขนาดเล็กเกิน ๗ ที่นั่ง แต่ไม่เกิน ๑๒ ที่นั่ง	๑๐๐.๐๐ บาท
๓	รถโดยสารขนาดกลางเกิน ๑๒ ที่นั่ง แต่ไม่เกิน ๒๔ ที่นั่ง	๑๕๐.๐๐ บาท
๔	รถโดยสารขนาดใหญ่เกิน ๒๔ ที่นั่ง	๒๐๐.๐๐ บาท
..	.....	.....”

(๒) กำหนดตารางบัญชีท้ายกฎกระทรวงที่มีการแบ่งย่อย

บัญชี.....(ชื่อเรื่อง).....		
ลำดับที่	รายการ	...(เรื่องที่กฎกระทรวง ประสงค์จะกำหนด)...
๑	๑.๑ ...(ชื่อของรายการ)...	...
	๑.๒ ...(ชื่อของรายการ)...	...
	๑.๓ ...(ชื่อของรายการ)...	...
	๑.๓.๑ ...(ชื่อเรื่อง)...	...
	๑.๓.๒ ...(ชื่อเรื่อง)...	...
	๑.๓.๒.๑ ...(ชื่อเรื่อง)...	...
	๑.๓.๒.๒ ...(ชื่อเรื่อง)...	...
๒	...(ชื่อของรายการ)...	...

(๓) กำหนดบัญชีท้ายกฎกระทรวงเกี่ยวกับรายละเอียดของเนื้อหา

บัญชี.....(ชื่อเรื่อง).....

๑. ...(ชื่อรายละเอียด)...

๒. ...(ชื่อรายละเอียด)...

๓. ...(ชื่อรายละเอียด)...

ส่วนที่ ๙ หมวดหมู่กฎกระทรวง

๑. ความมุ่งหมายของหมวดหมู่กฎกระทรวง

ในการร่างกฎกระทรวงแต่ละฉบับต้องมีการวางโครงสร้างของร่างกฎกระทรวงว่า เนื้อหาสาระของกฎกระทรวงประกอบด้วยเรื่องใดบ้าง ร่างกฎกระทรวงที่มีเนื้อหาสาระค่อนข้างยาวและมีหลายเรื่องนั้น ผู้ร่างกฎกระทรวงต้องเขียนและจัดเรียงเนื้อหาสาระของกฎกระทรวงให้เป็นไปตามลำดับต่อเนื่องกันไปและสอดคล้องกันตามลำดับของเรื่องอย่างเป็นระบบ โดยต้องคำนึงด้วยว่าเหตุการณ์ใดเป็นเรื่องที่เหมาะสมเกิดขึ้นก่อนและเหตุการณ์ใดเป็นเรื่องที่เหมาะสมเกิดขึ้นภายหลัง เพื่อให้กฎกระทรวงนั้นอ่านแล้วไม่สับสนหรือวุ่น เพราะหากไม่มีการจัดลำดับเรื่องให้ต่อเนื่องและสอดคล้องกันตามลำดับอย่างเป็นเหตุเป็นผลย่อมทำให้ผู้ใช้กฎกระทรวงเกิดความสับสนและไม่เข้าใจ ทำให้การใช้กฎหมายทำได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ

การแบ่งหมวดหมู่กฎกระทรวงจึงเป็นเทคนิคการร่างกฎหมายที่นำมาใช้เพื่อแบ่งแยกและจัดเรียงเนื้อหาสาระตามลำดับความสำคัญของเรื่องออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ใช้กฎกระทรวงหรือผู้อยู่ใต้บังคับของกฎกระทรวงมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎกระทรวงเป็นอย่างดี ตลอดจนยังทำให้การอ่านและค้นหาเรื่องที่ต้องการทราบเป็นไปได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

๒. แนวทางการเขียนหมวดหมู่กฎกระทรวง

การที่ผู้ร่างกฎกระทรวงจะแบ่งเนื้อหาของข้อในกฎกระทรวงออกเป็นหมวดหมู่ได้ อย่างเป็นระบบนั้น ผู้ร่างกฎกระทรวงจำเป็นต้องเข้าใจถึงเนื้อหาสาระของกฎกระทรวง ทั้งฉบับเสียก่อน จากนั้นจึงพิจารณาแบ่งแยกและจัดเรียงเนื้อหาสาระให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญของเรื่องที่กฎกระทรวงกำหนดด้วย โดยหลักเกณฑ์ที่ผู้ร่างกฎกระทรวงควรพิจารณามีดังต่อไปนี้

(๑) ต้องพิจารณาโครงสร้างของร่างกฎกระทรวงนั้นก่อนว่ามีเนื้อหาที่จะกำหนด มากน้อยเพียงใด หากกฎกระทรวงมีเนื้อหาสาระน้อยและเป็นการกำหนดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพียงเรื่องเดียว อาจไม่จำเป็นต้องแบ่งกฎกระทรวงออกเป็นข้อ หรือหากเนื้อหาสาระ หรือจำนวนข้อของกฎกระทรวงนั้นมีจำนวนน้อย ก็ไม่มีความจำเป็นต้องแบ่งหมวดหมู่ของกฎกระทรวง

(๒) ในกรณีที่กฎกระทรวงฉบับนั้นมีจำนวนข้อมาก มีเนื้อหาสาระที่ต้องกำหนด หลายเรื่อง และมีโครงสร้างไม่ซับซ้อนอาจแบ่งออกเป็นเพียง “หมวด” และ “ข้อ” และหากกฎกระทรวงมีเนื้อหาสาระและโครงสร้างซับซ้อนอาจแบ่งกฎกระทรวงออกเป็น “หมวด” “ส่วนที่” และ “ข้อ” ตามลำดับ สำหรับกฎกระทรวงที่มีเนื้อหาสาระและมีโครงสร้าง

ซับซ้อนมากอาจแบ่งกฎกระทรวงออกเป็น “ภาค” “ลักษณะ” “หมวด” “ส่วนที่” และ “ข้อ” ตามลำดับ ก็ได้

(๓) วิธีการแบ่งแยกและจัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระของกฎกระทรวงนั้น ควรแบ่งแยกและจัดเรียงเนื้อหาสาระในเรื่องเดียวกันไว้ในหมวดเดียวกัน และใช้ชื่อของหมวดให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และควรกำหนดชื่อหมวดหมู่ด้วยชื่อเต็ม หลีกเลี่ยงการใช้คำย่อหรืออักษรย่อ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรล่วัตถุประสงค์ของการแบ่งหมวดหมู่ที่ต้องการให้ผู้ใช้กฎหมายสามารถเข้าใจโครงสร้างหรือเนื้อหาของกฎกระทรวงได้โดยง่าย ไม่จำเป็นต้องค้นหารายละเอียดหรือคำขยายความเพิ่มเติมอีก อนึ่ง ในกรณีมีกฎกระทรวงข้อใดไม่ได้มีเนื้อหาโดยตรงกับหมวดที่จัดแบ่งไว้ ผู้ร่างกฎหมายต้องพิจารณาว่ากฎกระทรวงข้อนั้นมีเนื้อหาใกล้เคียงกับหมวดใดแล้วนำกฎกระทรวงข้อดังกล่าวไปจัดเข้าไว้ในหมวดนั้น ในกรณีที่กฎกระทรวงข้อนั้นมีเนื้อหาที่เป็นบททั่วไป เช่น การกำหนดยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเก่า การกำหนดบทนิยาม การกำหนดวันใช้บังคับ ก็อาจจัดเข้าไว้ในลำดับข้อที่อยู่ก่อนหมวด ๑

(๔) การเรียงลำดับหมวดหมู่กฎกระทรวงมีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(ก) กฎกระทรวงที่เป็นบททั่วไปต้องอยู่ในลำดับก่อนกฎกระทรวงที่มีเนื้อหาใช้บังคับเฉพาะเรื่อง เนื่องจากกฎกระทรวงที่เป็นบททั่วไปนั้นจะนำไปใช้บังคับกับเนื้อหาสาระในส่วนอื่น ๆ ของกฎกระทรวงฉบับนั้นทั้งฉบับ ส่วนกฎกระทรวงที่มีเนื้อหาใช้บังคับเฉพาะเรื่องจะใช้บังคับกับกรณีใดกรณีหนึ่งเท่านั้น ในการแบ่งมักกำหนดให้มี “หมวด ๑ ...” โดยจะกำหนดไว้ถัดจากกฎกระทรวงข้อที่เป็นบททั่วไป ส่วนกฎกระทรวงที่มีเนื้อหาใช้บังคับเฉพาะเรื่องจะจัดเรียงไว้ในหมวดอื่นตามลำดับความสำคัญของแต่ละเรื่อง โดยให้เรียงตามความสำคัญมากหรือจากเรื่องที่เป็นหลักการใหญ่ของกฎกระทรวงนั้นไปหาเรื่องที่มีความสำคัญน้อยกว่าหรือเป็นรายละเอียดปลีกย่อย

(ข) หมวดที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปย่อมจัดไว้ก่อนหมวดบทเฉพาะกาล เพราะเนื้อหาของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปจะมีผลใช้บังคับตลอดไปจนกว่ากฎกระทรวงฉบับนั้นจะถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติม ในขณะที่บทเฉพาะกาลนั้นมีผลใช้บังคับเพียงช่วงระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเท่านั้นหรือเพื่อรองรับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น เช่น รับรองสิทธิของผู้ที่เคยมีสิทธิอยู่แล้วให้ยังคงมีสิทธิต่อไป รับรองสถานะเดิมของผู้ที่เคยอยู่ภายใต้บังคับของกฎกระทรวงเดิมที่ถูกยกเลิกไปแล้ว

(ค) การเขียนชื่อบทเฉพาะกาล มีการกำหนดรูปแบบเป็นการเฉพาะ โดยจะไม่ระบุเลขหมวดดังเช่นหมวดอื่น ๆ แต่จะใช้รูปแบบว่า “บทเฉพาะกาล” (ไม่มีเลขหมวด) ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าเนื้อหาของกฎกระทรวงในหมวดบทเฉพาะกาลมีความมุ่งหมายเพื่อให้มีผลใช้บังคับเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น มิได้มีผลใช้บังคับตลอดไปดังเช่นเนื้อหาของกฎกระทรวงในหมวดอื่น ๆ

(๕) การจัดเรียงกฎกระทรวงในแต่ละ “หมวด” หรือ “ส่วนที่” นั้น จะต้องจัดเรียงเนื้อหาในเรื่องเดียวกันหรือที่มีความสัมพันธ์กันไว้ด้วยกัน โดยให้คำนึงถึงลำดับขั้นตอนในการดำเนินการในเรื่องนั้นด้วย เพื่อให้เนื้อหาของเรื่องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงฉบับนั้น ในกรณีที่จำเป็นต้องแบ่งย่อยเนื้อหาใน “ข้อ” ของกฎกระทรวงออกเป็น “อนุข้อ” ก็ต้องจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของเรื่องเช่นเดียวกัน หากต่อมา มีการแก้ไขเพิ่มเติมเพียงอนุข้อใดก็จะต้องพิจารณาเนื้อหาสาระของกฎกระทรวงฉบับนั้น ทั้งฉบับด้วยว่า มีกฎกระทรวงข้อใดบ้างที่กล่าวอ้างถึงอนุข้อเดิมที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมนั้น มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมไปพร้อมกันด้วยหรือไม่ และหากในการแก้ไขเพิ่มเติม อนุข้อนั้นแล้วมีการจัดเรียงลำดับอนุข้อนั้นใหม่ ก็จะมีผลกระทบถึงเนื้อหาของกฎกระทรวง ข้ออื่นที่อ้างถึงอนุข้อที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้วย

(๖) ในกรณีที่กฎกระทรวงข้อใดมีเนื้อหาสาระจำนวนมาก จำเป็นต้องแบ่งย่อยเนื้อหาใน “ข้อ” ของกฎกระทรวงออกเป็น “อนุข้อ” ไม่ควรกำหนดวรรคไว้ในอนุข้อ และไม่ควรถูกกำหนดอนุข้อไว้ในวรรคอื่นนอกจากวรรคหนึ่งของข้อ โดยหากจำเป็นต้องมีการแบ่งย่อยเนื้อหาในลักษณะเช่นนั้นควรแยกออกเป็นอนุข้อใหม่หรือเป็นข้อใหม่อีกข้อ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการอ้างวรรคในอนุข้อและข้อของกฎกระทรวง

(๗) ในกรณีที่กฎกระทรวงข้อใดมีเนื้อหาสาระจำนวนมาก จำเป็นต้องแบ่งย่อยเนื้อหาใน “ข้อ” ของกฎกระทรวงออกเป็นข้อย่อยหลายระดับ รูปแบบการแบ่งข้อย่อยของ “ข้อ” ควรแบ่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ .....

(๑) .....

(ก) .....

๑) .....

ก) .....

(๘) หากเนื้อหาสาระของกฎกระทรวงฉบับนั้นมีลักษณะเหมือนหรือใกล้เคียงกับกฎกระทรวงฉบับอื่น สมควรนำรูปแบบการแบ่งหมวดหมู่และข้อในกฎกระทรวงฉบับอื่นมาศึกษาเปรียบเทียบกับ เพื่อมิให้การแบ่งหมวดหมู่และลำดับข้อในกฎกระทรวงที่มีลักษณะเหมือนหรือใกล้เคียงกันแตกต่างกัน ทั้งนี้ ในการนำรูปแบบการแบ่งหมวดหมู่ตามกฎกระทรวงอื่นมาใช้เป็นแบบการร่างกฎกระทรวง ผู้ร่างกฎหมายจะต้องพิจารณาเปรียบเทียบโครงสร้างและเนื้อหาสาระของร่างกฎกระทรวงฉบับนั้นกับกฎกระทรวงที่จะนำมาเป็นแบบด้วยว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือไม่ เพียงใด เนื่องจากหลักการตามกฎกระทรวงแต่ละฉบับจะแตกต่างกัน และอาจไม่สามารถนำรูปแบบของกฎกระทรวงฉบับหนึ่งมาใช้ได้กับร่างกฎกระทรวงอีกฉบับหนึ่งได้ในทันที ควรต้องศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างและเนื้อหาสาระอย่างละเอียดรอบคอบเสียก่อน

(๙) ควรหลีกเลี่ยงไม่แบ่งหมวดหมู่ย่อยมากเกินไป จนกระทั่งมีเนื้อหาในหมวดหรือส่วนนั้น ๆ เพียงข้อเดียว แต่ควรพยายามจัดกฎกระทรวงหลายข้อให้เป็นหมวดหมู่เดียวกัน เพื่อมิให้กฎกระทรวงมีรายละเอียดหมวดหมู่มากเกินไป อย่างไรก็ตาม ในกรณีจำเป็นหากผู้ร่างกฎหมายพิจารณาแบ่งเนื้อหาออกเป็นหมวดหมู่แล้วพบว่า มีเนื้อหาของกฎกระทรวงเพียงหนึ่งข้อที่ไม่สามารถจัดเข้าหมวดหมู่อื่นได้ ก็สามารถแบ่งเนื้อหานั้นออกเป็นหมวดได้ แม้หมวดนั้นจะมีเนื้อหาเพียงหนึ่งข้อก็ตาม

(๑๐) กฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมจะไม่มี การแบ่งหมวดหมู่ของกฎหมาย และแม้ว่ากฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมจะมีเนื้อหาของบทเฉพาะกาลไว้ด้วย ก็จะไม่มีการกำหนดหมวด “บทเฉพาะกาล” ไว้แต่อย่างใด โดยจะเขียนเป็นข้อบทเฉพาะกาลเพิ่มเติมในร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมนั่นเอง เนื่องจากเป็นบทเฉพาะกาลของร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม แต่หากต้องการให้มีการเพิ่มหมวดหมู่ขึ้นใหม่หรือยกเลิกหมวดหมู่ใดในกฎกระทรวงเดิม สามารถกำหนดได้ตามแนวทางของการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง

๓. รูปแบบการเขียนหมวดหมู่กฎกระทรวง

รูปแบบการแบ่งหมวดหมู่ของกฎกระทรวง มีดังต่อไปนี้

ร่าง กฎกระทรวง   .....   พ.ศ. ....   _____   อาศัยอำนาจตามความใน.....   ....   ข้อ ๑ .....   ข้อ ๒ .....   หมวด ๑ (ชื่อเรื่อง)   _____   ข้อ .. ..

หมวด ๒
(ชื่อเรื่อง)

ส่วนที่ ๑
(ชื่อเรื่อง)

ข้อ ..

ส่วนที่ ๒
(ชื่อเรื่อง)

ข้อ ..

หมวด ๓
(ชื่อเรื่อง)

ข้อ ..

(๑) ..

(๒) ..

(ก) ..

(ข) ..

หมวด ๔
(ชื่อเรื่อง)

ข้อ ..

บทเฉพาะกาล

ข้อ .. ..

ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. ....

นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

กฎกระทรวง

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความใน.....

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“.....” หมายความว่า .....

“.....” หมายความว่า .....

หมวด ๑

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดกลุ่ม

ข้อ ๒ .....

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๑๙ .....

หมวด ๒
มาตรการการส่งเสริมและสนับสนุน

ข้อ ๒๐ .....

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๒๓ .....

หมวด ๓
การประเมินคุณภาพ

ข้อ ๒๔ .....

ข้อ ๒๕ .....

หมวด ๔
การปฏิรูประบบควบคุมและกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา

ข้อ ๒๖ .....

(๑) .....

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) .....

ข้อ ๒๗ .....

หมวด ๕
การจัดสรรงบประมาณให้แก่สถาบันอุดมศึกษา

ข้อ ๒๘ .....

ข้อ ๒๙ .....

หมวด ๖
การติดตามผลสัมฤทธิ์

ข้อ ๓๐ .....

ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. ....

รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๕๓)
ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความใน.....

ข้อ ๑ ในนี้

“.....” หมายความว่า .....

“.....” หมายความว่า .....

หมวด ๑
ลักษณะของอาคาร

ข้อ ๒ .....

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๑๓ .....

ส่วนที่ ๑
วัสดุของอาคาร

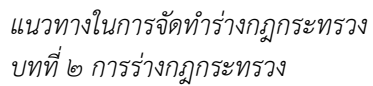
ส่วนที่ ๒
พื้นที่ภายในอาคาร

ส่วนที่ ๓
บันไดของอาคาร

ส่วนที่ ๔
บันไดหนีไฟ

১০৫

๑๓๑

หมวด ๓

๑๓๑

หมวด ๔

๑๓๑

ให้ไว้ ณ วันที่

พ.ศ. ....

รู้มันตรีว่าการกระทรวง.....

บทที่ ๓

การร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวงยกเลิก

บทที่ ๓ การร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวงยกเลิก

เมื่อกฎกระทรวงฉบับหนึ่งฉบับใดได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานแล้ว อาจมีเหตุสมควรที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎกระทรวง เช่น สถานการณ์ตามที่เคยใช้เป็นฐานในการออกกฎกระทรวงเปลี่ยนแปลงไป มีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงกลไกของพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงทำให้ต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงให้สอดคล้องกับกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงนั้น หรือแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน หรือในบางกรณีกฎกระทรวงนั้นอาจไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่มีประสิทธิภาพหรือประโยชน์ในการบังคับใช้ต่อไป หรือมีกลไกตามกฎหมายอื่นที่สามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพมากกว่า จึงอาจต้องพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎกระทรวงนั้นก็ได้ ซึ่งประเด็นเหล่านี้ผู้ร่างกฎหมายต้องพิจารณาโดยรอบคอบทั้งในด้านกฎหมายและสภาพการณ์ปัจจุบันว่าสมควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎกระทรวงฉบับหนึ่งฉบับใดนั้นหรือไม่ อย่างไร

เมื่อเห็นสมควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎกระทรวงฉบับหนึ่งฉบับใดแล้ว จะนำไปสู่การยกร่างกฎกระทรวงซึ่งเรียกให้เข้าใจกันโดยง่ายว่า “กฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมหรือกฎกระทรวงยกเลิก” โดยกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมนั้นมีโครงสร้างและรูปแบบบางประการที่แตกต่างไปจากแบบทั่วไปของกฎกระทรวงฉบับใหม่หรือกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง กล่าวคือ แม้ว่าจะมีโครงสร้างของตัวกฎหมายที่คล้ายคลึงกับรูปแบบทั่วไปของกฎกระทรวงก็ตาม แต่ก็ปรากฏลักษณะพิเศษเฉพาะบางประการที่จำเป็นต้องมีการพิจารณาแบบไว้แยกต่างหาก ในขณะเดียวกันกฎกระทรวงยกเลิกหรือกฎกระทรวงซึ่งกำหนดเนื้อหาเพื่อให้มีผลทางกฎหมายเป็นการยกเลิกกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ก็มีรูปแบบที่ใช้เป็นการเฉพาะโดยมิได้มีรูปแบบการเขียนอย่างเดียวกับแบบกฎกระทรวงทั่วไปทั้งหมดในทุกเรื่อง จึงจำเป็นต้องนำกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมและกฎกระทรวงยกเลิกมากล่าวโดยละเอียดแยกเป็นหัวข้อต่างหาก ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายของประเทศมีรูปแบบการเขียนกฎหมายที่สอดคล้องกัน ง่ายต่อการเข้าใจของผู้ใช้กฎหมาย ผู้ใช้กฎหมายสามารถเข้าใจกฎหมายไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งเพื่อให้เข้าใจโครงสร้างในภาพรวมของการออกกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมและกฎกระทรวงยกเลิกมากยิ่งขึ้น ในบทนี้จึงได้เสนอและให้ข้อมูลประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการยกร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมและกฎกระทรวงยกเลิกดังกล่าว โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑ โครงสร้างของกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม

ส่วนที่ ๒ บทแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวด

ส่วนที่ ๓ โครงสร้างของกฎกระทรวงยกเลิก

ส่วนที่ ๑

โครงสร้างของกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม

๑. ความมุ่งหมายในการออกกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงนั้นเป็นการดำเนินการที่ประสงค์ยกเลิกหรือเพิ่มเติมเนื้อหาสาระบางประการของกฎกระทรวงฉบับหนึ่งฉบับใดในบางส่วน เพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจหรือทางสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป หรือเพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย หรืออาจมีเหตุสมควรอื่นที่จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของกฎกระทรวงนั้นโดยหลักต้องจัดทำเป็นรูปแบบของกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงที่บังคับใช้ในเรื่องนั้น ๆ

๒. โครงสร้างของกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม

โครงสร้างของกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นรูปแบบเดียวกับโครงสร้างตามแบบทั่วไปของกฎกระทรวง ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นได้ ดังต่อไปนี้

- บันทึกหลักการและเหตุผล

บันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างกฎกระทรวง..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....^๑ หลักการ .... เหตุผล	บันทึกหลักการ และเหตุผล

^๑ กรณีที่เป็นกฎกระทรวงรูปแบบเดิมนั้น การกำหนดชื่อกฎกระทรวงจะใช้ระบบการเรียงลำดับฉบับที่ติดต่อกันไปโดยต่อเนื่อง เช่น ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติ ..... พ.ศ. ....

- ตัวร่างกฎกระทรวง

ร่าง กฎกระทรวง ..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....^๒ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. .... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับ..... ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง ..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ข้อ .. ..” ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในวรรค.....ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง ..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “..... .....” ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ../. แห่งกฎกระทรวง ..... พ.ศ. .... “ข้อ ../. .....” ข้อ ๕ ให้ยกเลิกข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ.	ชื่อร่างกฎกระทรวง บทอาศัยอำนาจ วันใช้บังคับกฎหมาย การแก้ไขเพิ่มเติม โดยแก้ไขความ ที่กำหนดไว้เดิมทั้งข้อ การแก้ไขเพิ่มเติม โดยแก้ไขความ บางวรรคของข้อ ที่กำหนดไว้เดิม การแก้ไขเพิ่มเติม โดยเพิ่มความ เป็นข้อใหม่ การแก้ไขเพิ่มเติม โดยยกเลิกข้อที่กำหนดไว้เดิม

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในหมวด...(ชื่อหมวด)... ข้อ .. ข้อ ..
และข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ..
...(ชื่อหมวด)..
_____

ข้อ .. ..
.....
ข้อ .. ..
.....
ข้อ .. ..
.....”

ข้อ ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ../.. (ชื่อหมวด)...
ข้อ ../๑ ข้อ ../๒ และข้อ ../๓ แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

“หมวด ../..
...(ชื่อหมวด)..
_____

ข้อ ../๑ .....
.....
ข้อ ../๒ .....
.....
ข้อ ../๓ .....
.....”

ข้อ ๘ .....

ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. ....

นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

การแก้ไขเพิ่มเติม
โดยแก้ไขความใน
หมวดและข้อ
ในหมวดที่กำหนด
ไว้เดิมทั้งหมด

การแก้ไขเพิ่มเติม
โดยเพิ่มหมวด
และข้อขึ้นใหม่
ทั้งหมด

บทเฉพาะกาล

๓. ข้อพิจารณาทั่วไปของกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม

รูปแบบหรือหลักการในการกำหนดโครงสร้างส่วนต่าง ๆ ของร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม เช่น บันทึกลักษณะและเหตุผล ชื่อร่างกฎกระทรวง บทอาศัยอำนาจ วันใช้บังคับ เป็นไปตามโครงสร้างตามบทที่ ๒ แบบทั่วไปของกฎกระทรวง เช่น ในบทอาศัยอำนาจ หากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงฉบับนั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาก่อนต้องระบุชื่อพระราชบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับล่าสุดด้วย โดยใช้ถ้อยคำต่อท้ายชื่อพระราชบัญญัตินั้นว่า “ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” การอ้างบทอาศัยอำนาจในกรณีมาตรานี้ให้อำนาจนั้นมีหลายวรรคให้อ้างบทอาศัยอำนาจเฉพาะวรรคที่ระบุให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง^๓ การอ้างมาตรารักษาการในบทอาศัยอำนาจของกฎกระทรวง ให้ระบุเฉพาะวรรคที่เกี่ยวข้องเท่านั้น กล่าวคือ ให้ระบุวรรคของมาตรารักษาการที่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมีอำนาจออกกฎกระทรวง^๔

อย่างไรก็ดี มีข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง เช่น ในบันทึกหลักการไม่จำเป็นต้องเขียนวงเล็บระบุเลขข้อที่แก้ไขไว้ท้ายหลักการ เว้นแต่มีเหตุผลพิเศษ^๕ การกำหนดชื่อกฎกระทรวงที่ออกใช้บังคับในปีเดียวกัน ในกรณีที่แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับเดิมนั้นการกำหนดชื่อจะใช้ถ้อยคำว่า “ฉบับที่”^๖ นอกจากนี้ ในกรณีที่หน่วยงานเสนอแก้ไขเพิ่มเติมเพียงบางวรรคหรือบางอนุข้อ ในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายนั้นสามารถแก้ไขเพิ่มเติมทั้งข้อได้ ไม่ว่าเนื้อหาของข้อนั้นจะยาวหรือไม่ก็ตาม หากเป็นการสะดวกในการอ้างอิงหรือใช้กฎหมาย หรือกรณีที่บางข้อมีเนื้อหายาวและมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วหลายครั้ง แต่หน่วยงานเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมมาเพียงบางอนุข้อย่อยหรือบางวรรคของอนุข้อย่อยแยกกันหลายส่วนภายในข้อเดียวกันซึ่งยากต่อการอ้างอิง กรณีนี้ให้แก้ไขเพิ่มเติมทั้งข้อนั้น^๗

^๓ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๓/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๙

^๔ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๗/๒๕๕๔ วันศุกร์ ที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔

^๕ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๙/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙

^๖ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ วันพุธ ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๗

^๗ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ วันพุธ ที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐

ส่วนที่ ๒

บทแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวด

๑. ความมุ่งหมายในการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวด

การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านกฎหมายทราบว่า ผู้ร่างกฎหมายประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันอย่างไร กล่าวคือ จะต้องมียกข้อที่กำหนดว่า ให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกหมวด ข้อ วรรค หรืออนุข้อใดในกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ พร้อมทั้งกำหนดเนื้อความขึ้นใหม่แทนที่หมวด ข้อ วรรค หรืออนุข้อของกฎกระทรวงในส่วนที่ประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมด้วย โดยการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่เพียงบางเรื่องเท่านั้นมิได้เป็นการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระทั้งฉบับ แต่หากเป็นกรณีที่ประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของกฎกระทรวงทั้งฉบับหรือเป็นจำนวนมากอาจต้องพิจารณาปรับปรุงกฎกระทรวงดังกล่าวโดยจัดทำในรูปแบบของร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุงเพื่อใช้แทนที่กฎกระทรวงเดิมนั้นทั้งฉบับ

สำหรับการยกเลิกข้อและหมวดมีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้นำเนื้อหาสาระของข้อใดข้อหนึ่งหรือหมวดใดหมวดหนึ่งมาใช้บังคับอีกต่อไป เนื่องจากเนื้อหาสาระนั้น ๆ อาจหมดความจำเป็นหรือล้าสมัยแล้ว

๒. แนวทางการกำหนดบทแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวด

การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวดของกฎกระทรวงนั้นจะต้องจัดทำในรูปแบบของร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม โดยจะมีแนวทางในการกำหนดตั้งแต่บันทึกหลักการและเหตุผล ชื่อร่างกฎกระทรวง บทอาศัยอำนาจ ตลอดจนบทแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวดของร่างกฎกระทรวงที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดบทแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวดของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับเดิมจะต้องมีข้อกำหนดว่าให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกหมวด ข้อ วรรค หรืออนุข้อใดของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ โดยเรียกข้อความในส่วนนี้ว่า “มาตราคลุม” ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) การแก้ไข มีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ แล้วกำหนดเนื้อความขึ้นใหม่แทนที่เนื้อหาของเดิมของกฎกระทรวง ซึ่งอาจเป็นการแก้ไขทั้งข้อ การแก้ไขวรรค หรือแก้ไขอนุข้อก็ได้

(ข) การเพิ่ม มีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มเนื้อหาสาระใหม่ในกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ โดยที่ไม่เป็นการยกเลิกหรือแก้ไขเนื้อหาของเดิมของกฎกระทรวงนั้น ซึ่งอาจเป็นการเพิ่มข้อใหม่ เพิ่มวรรคใหม่ หรือเพิ่มอนุข้อใหม่ก็ได้

(ค) การยกเลิก มีจุดประสงค์เพื่อยกเลิกเนื้อหาสาระในกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่เฉพาะบางเรื่องหรือบางส่วนของกฎกระทรวงให้สิ้นผลไป โดยไม่มีการกำหนดความขึ้นใหม่แทนที่เนื้อความเดิม ซึ่งอาจเป็นการยกเลิกเนื้อความทั้งข้อ ยกเลิกวรรค หรือยกเลิกอนุข้อก็ได้

(๒) โครงสร้างการเขียนมาตราคลุมเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาสาระในกฎกระทรวงที่ใช้บังคับ ประกอบด้วย ๒ ส่วน ดังต่อไปนี้

(ก) ส่วนที่ ๑ มาตราคลุม ซึ่งต้องระบุเลขข้อ วรรค หรืออนุข้อที่จะแก้ไขหรือเพิ่มขึ้นใหม่ให้ชัดเจน

(ข) ส่วนที่ ๒ เนื้อความของข้อที่แก้ไขหรือเพิ่มขึ้นใหม่ในกฎกระทรวงที่ใช้บังคับแทนเนื้อความเดิมหรือเพิ่มขึ้นใหม่

(๓) โครงสร้างการเขียนมาตราคลุมเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกเนื้อหาสาระในกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

(ก) กรณีแก้ไข

ข้อ .. ให้ยกเลิกความในข้อ .. (วรรค...ของข้อ .. หรือ (..) ของวรรค...ของข้อ ..) แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“ .. ”

(ข) กรณีเพิ่ม

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ .. (วรรค...ของข้อ .. หรือ (..) ของวรรค...ของข้อ ..) แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....
“ .. ”

(ค) กรณียกเลิก

ข้อ .. ให้ยกเลิกข้อ .. (วรรค...ของข้อ .. หรือ (..) ของวรรค...ของข้อ ..) แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

(๔) การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อจะต้องกำหนดโดยให้เรียงตามลำดับข้อเสมอ และต้องระบุเลขข้อที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกให้ครบถ้วนและชัดเจนในมาตราคลุมหรือในกรณีที่เป็นกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกวรรคในข้อ อนุข้อ วรรคในอนุข้อ อนุข้อในวรรค ต้องระบุวรรคและอนุข้อที่จะแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกให้ชัดเจนในมาตราคลุมด้วย

(๕) การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อจำนวนสองข้อติดต่อกัน ให้ใช้คำว่า “และ” เป็นคำเชื่อม เช่น “ข้อ ๑ และข้อ ๒” หากเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อตั้งแต่สามข้อขึ้นไป ให้ใช้คำว่า “และ” เป็นคำเชื่อมหน้าข้อสุดท้ายของข้อที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก เช่น “ข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓”

(๖) การเพิ่มข้อหรืออนุข้อใหม่ไม่ต้องอ้าง “ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย...” แต่ถ้าเป็นการแก้ไขข้อหรืออนุข้อที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาก่อนจะต้องอ้างอิงกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมไว้ในมาตราคลุมด้วย โดยใช้ถ้อยคำว่า “ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” และหากข้อหรืออนุข้อนั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วหลายครั้ง ให้อ้างอิงเฉพาะกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับล่าสุดหรือฉบับสุดท้ายเท่านั้น โดยไม่ต้องอ้างอิงกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ

(๗) การเพิ่มข้อที่เคยถูกยกเลิก ในกรณีที่มีการยกเลิกข้อใดของกฎกระทรวง ซึ่งข้อนั้นจะถูกเว้นว่างไว้ เพื่อให้ทราบว่าเคยมีข้อนั้นอยู่ก่อน ถ้าจำเป็นต้องเพิ่มข้อใหม่แทนที่ข้อที่ถูกยกเลิก ให้ใช้คำว่า “ข้อ ../๑”

(๘) มาตรการกลุ่มหนึ่งจะต้องกำหนดโดยมีจุดประสงค์เดียวกัน กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมข้อ เพิ่มข้อ หรือยกเลิกข้อ โดยหลักไม่สามารถกำหนดให้มาตรการกลุ่มหนึ่งมีทั้งการแก้ไขเพิ่มเติม เพิ่ม และยกเลิกข้อรวมอยู่ในมาตรการกลุ่มเดียวกันได้ หากมีกรณีเช่นนั้น ต้องกำหนดมาตรการกลุ่มคนละข้อแยกจากกันเพื่อให้เกิดความชัดเจน

อย่างไรก็ดี ในมาตรการกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน สามารถกำหนดให้มีการแก้ไข เพิ่ม หรือยกเลิกข้อซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงเดิมที่ต่อเนื่องกันได้ แต่ข้อที่ต่อเนื่องกันดังกล่าวจะต้องถูกแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายพร้อมกันด้วย หากข้อดังกล่าวมีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายไม่พร้อมกัน จะต้องกำหนดมาตรการกลุ่มคนละข้อแยกจากกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถย้อนกลับไปตรวจสอบประวัติการแก้ไขเพิ่มเติมในข้อนั้นได้ เช่น ประสงค์แก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ของกฎกระทรวงฉบับหนึ่ง แต่ปรากฏว่าข้อ ๒ ได้เคยถูกแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้ว (แม้เป็นเพียงการแก้ไขเฉพาะความในวรรคใดวรรคหนึ่งก็ตาม) กรณีนี้ไม่สามารถกำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมทั้งสามข้อโดยใช้มาตรการกลุ่มเดียวกันได้ ซึ่งต้องแยกการแก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดมาตรการกลุ่มออกเป็น ๓ ข้อ เพื่อแสดงการแก้ไขข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ รวมถึงกรณีที่ประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมข้อหลายข้อที่ต่อเนื่องกัน แต่อยู่คนละหมวดหรือส่วนทำให้แต่ละข้อไม่ติดต่อกัน กรณีนี้จะต้องกำหนดมาตรการกลุ่มแยกจากกันด้วย แม้ว่าแต่ละข้อจะไม่เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาก่อน หรือเคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายพร้อมกันก็ตาม

(๙) การเพิ่มข้อใหม่ในระหว่างข้อเดิมของกฎกระทรวงที่ใช้บังคับซึ่งเดิมจะใช้แบบภาษาสันสกฤต เช่น ทวิ ตริ จัตวาฯ เรียงต่อไปเป็นลำดับ แต่เนื่องจากมีปัญหาว่า การใช้ลำดับในแบบภาษาสันสกฤตดังกล่าวเป็นสิ่งที่สับสนสำหรับผู้ร่างกฎหมายและผู้ใช้กฎหมาย จึงมีการเปลี่ยนแปลงการลำดับข้อจากเดิมกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อเป็นแบบภาษาสันสกฤตไปใช้ระบบตัวเลขแทนทั้งหมด ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ เรื่อง การวางแบบกฎหมาย (การเปลี่ยนรูปแบบมาตรา .. ทวิ เป็นมาตรา ../๑) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(ก) กฎกระทรวงโดยังไม่เคยมีการเพิ่มข้อขึ้นใหม่ในระหว่างข้อเดิม ถ้าภายหลังจะมีการเพิ่มข้อใหม่ให้ใช้เป็นระบบตัวเลข คือ ข้อ ../๑ ข้อ ../๒ ข้อ ../๓ ต่อเนื่องกันไป

(ข) กฎกระทรวงได้มีการเพิ่มข้อใหม่ไว้แล้วโดยใช้แบบภาษาสันสกฤต ถ้าต้องเพิ่มข้อใหม่ต่อเนื่องจากข้ออื่นที่มีใช้ข้อที่เพิ่มไว้เดิม ข้อที่เพิ่มใหม่นั้นให้ใช้ระบบตัวเลข เช่น กฎกระทรวงเดิมมีข้อ ๙ ทวิ ข้อ ๙ ตริ และข้อ ๙ จัตวา แล้วมีข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ต่อเนื่องกันไป ถ้าต่อมาต้องการเพิ่มข้อใหม่ในระหว่างข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ นั้น ให้ใช้เป็นข้อ ๑๐/๑ ข้อ ๑๐/๒ ต่อเนื่องกันไป

(ค) กฎกระทรวงใดมีการเพิ่มข้อขึ้นใหม่ไว้แล้วโดยใช้แบบภาษาสันสกฤต ถ้าต้องเพิ่มข้อใหม่อีกโดยเป็นข้อต่อเนื่องกับข้อเดิมที่เคยเพิ่มไว้แล้ว ให้ใช้ระบบภาษาสันสกฤตต่อเนื่องกันไป เพื่อเป็นลำดับตามระบบเดียวกัน เช่น เดิมมีข้อ ๙ ทวิ ข้อ ๙ ตรี และข้อ ๙ จัตวา อยู่แล้ว ถ้าจะเพิ่มข้อใหม่ต่อจากข้อ ๙ จัตวา ให้ใช้ข้อ ๙ เบญจ

(ง) เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อที่ใช้รูปแบบภาษาสันสกฤตที่เพิ่มเติมไว้ทั้งหมดระหว่างข้อใดข้อหนึ่ง ให้เปลี่ยนไปใช้ระบบตัวเลขแทนทั้งหมด เช่น กฎกระทรวงเดิมมีข้อ ๙ ทวิ และข้อ ๙ ตรี ต่อมามีการยกเลิกข้อดังกล่าวและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ให้ใช้ข้อ ๙/๑ และข้อ ๙/๒ แทน ทั้งนี้ หากมีกรณีอ้างอิงข้อที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวในข้ออื่นของกฎกระทรวง เช่น อ้างถึงข้อ .. ทวิ ให้อาศัยการตีความช่วยได้ว่าเป็นการอ้างอิงข้อ ../๑ นั้นเอง ทำนองเดียวกับการตีความที่มีการเปลี่ยนแปลงลำดับมาตราใหม่โดยมีเนื้อหาเดิม

(๑๐) การยกเลิกข้อที่ใช้แบบภาษาสันสกฤตและเปลี่ยนรูปแบบมาใช้ระบบตัวเลข อาจใช้แนวทางการเขียนได้^๔ ดังต่อไปนี้

ข้อ .. ให้ยกเลิกข้อ .. (ภาษาสันสกฤต เช่น ทวิ)... แห่งกฎกระทรวง
..... พ.ศ. .... ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง..... (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ../(ตัวเลข เช่น ข้อ ๑/๑) .....”

(๑๑) การเพิ่มข้อต่อท้ายข้อสุดท้ายของกฎกระทรวงไม่จำเป็นต้องใช้เป็นระบบตัวเลข (ข้อ ../๑ ข้อ ../๒ ข้อ ../๓ ต่อเนื่องกันไป) อีก เนื่องจากมิได้เป็นการเพิ่มข้อแทรกระหว่างข้อเดิม โดยสามารถกำหนดเลขข้อต่อเนื่องไปได้ตามปกติ เช่น ข้อสุดท้ายของกฎกระทรวงคือ ข้อ ๓๐ หากประสงค์เพิ่มข้อใหม่จำนวน ๒ ข้อต่อจากข้อดังกล่าว สามารถกำหนดให้เป็น การเพิ่มข้อ ๓๑ และมาตรา ๓๒ ได้

(๑๒) การแก้ไขวรรคในข้อ ซึ่งเป็นกรณีที่ประสงค์จะแก้ไขเฉพาะวรรคหนึ่งวรรคใดของข้อโดยไม่ประสงค์จะแก้ไขทุกวรรคในข้อ มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

(ก) การแก้ไขเฉพาะบางวรรคในข้อจะต้องระบุตัวเลขลำดับวรรคที่ประสงค์จะแก้ไขโดยเขียนเป็นตัวอักษร เช่น วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสี่ วรรคหก และระบุว่าวรรคที่จะแก้ไขดังกล่าวมาจากข้อใดแห่งกฎกระทรวงใดด้วย

(ข) การแก้ไขความในวรรคสุดท้ายของข้อ ในกฎหมายเก่าบางฉบับจะใช้คำว่า “วรรคท้าย” แต่ในปัจจุบันจะไม่นำรูปแบบดังกล่าวมาใช้แล้ว โดยจะใช้วิธีการระบุเลขลำดับวรรคให้ชัดเจนว่าวรรคสุดท้ายนั้นเป็นวรรคใด เช่น วรรคสี่ วรรคหก หรือวรรคแปด

(ค) การแก้ไขความในวรรคหนึ่งของข้อใด ซึ่งจะต้องกำหนดความใหม่เข้ามาแทนความในวรรคหนึ่งเดิม ต้องระบุเลขข้อกำกับไว้หน้าความในวรรคหนึ่งใหม่นั้นด้วย เช่น “ข้อ .. ..”

^๔ โดยเทียบเคียงตามแนวทางในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม (บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันพุธ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒)

(๑๓) การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกความในอนุข้อของวรรคของข้อนั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีแนวทางการตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย โดยกำหนดให้ในมาตราหนึ่ง ๆ มีอนุมาตราอยู่เพียงวรรคเดียว คือ ในวรรคหนึ่งเท่านั้น โดยหลีกเลี่ยงการกำหนดอนุมาตราในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคอื่น ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน^๔ ดังนั้น การอ้างอิงถึงอนุข้อของกฎกระทรวงที่ประสงค์ให้มีการแก้ไข เพิ่ม หรือยกเลิก จึงไม่จำเป็นต้องมีการอ้างอิงถึงวรรคหนึ่งอีกต่อไป เพราะในข้อนั้น ๆ จะปรากฏอนุข้ออยู่เพียงวรรคเดียวอยู่แล้ว เช่น ข้อ ๓๐ (๒) (มีข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง (๒)) อย่างไรก็ตาม อาจปรากฏกฎกระทรวงที่กำหนดอนุข้ออยู่ในหลายวรรคของข้อหนึ่ง ๆ ในการแก้ไข เพิ่ม หรือยกเลิกอนุข้อดังกล่าว ในการตรวจพิจารณา ร่างกฎกระทรวงนั้นสามารถแก้ไขเพิ่มเติมทั้งข้อได้ไม่ว่าเนื้อหาของข้อนั้นจะยาวหรือไม่ก็ตาม หากเป็นการสะดวกในการอ้างอิงหรือใช้กฎหมาย แต่หากจะดำเนินการเฉพาะในส่วนที่ประสงค์แก้ไข เพิ่ม หรือยกเลิกอนุข้อเท่านั้น ควรระบุวรรคด้วย มีแนวทางการเขียนดังต่อไปนี้

(ก) กรณีแก้ไข

ข้อ .. ให้ยกเลิกความใน (..) ของวรรค...ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง.....
พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(..) .....”

(ข) กรณีเพิ่ม

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (..) ของวรรค...ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง
..... พ.ศ. ....

“(..) .....”

(ค) กรณียกเลิก

ข้อ .. ให้ยกเลิก (..) ของวรรค...ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง
..... พ.ศ. ....

(๑๔) การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกหมวดและข้อในหมวด มีแนวทางดังต่อไปนี้

(ก) การแก้ไขชื่อหมวดและข้อในหมวดนั้น อาจเป็นการแก้ไขชื่อหมวดและข้อทั้งหมดที่อยู่ในหมวดหรือเพียงส่วนหนึ่งก็ได้ ซึ่งจะต้องมีการระบุทั้งชื่อหมวดและข้อที่อยู่ในหมวดด้วย โดยหากเป็นชื่อหมวดและข้อที่ต่อเนื่องจากชื่อหมวดแล้ว สามารถกำหนดอยู่ในมาตราคลุมเดียวได้ แต่หากข้อที่ต้องการแก้ไขนั้นมิได้อยู่ต่อเนื่องจากชื่อหมวด ต้องกำหนดโดยใช้มาตราคลุมแยกจากกัน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน เช่น หมวด ๒ แห่งกฎกระทรวงฉบับหนึ่ง ประกอบด้วยข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ หากประสงค์จะแก้ไขชื่อหมวดและข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ แล้ว สามารถกำหนดโดยใช้มาตราคลุมเดียวกันได้ แต่หากประสงค์แก้ไขชื่อหมวดและข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ เท่านั้น ไม่ประสงค์แก้ไขข้อ ๑๑ ด้วย กรณีนี้จะต้องกำหนดโดยใช้มาตราคลุมแยกจากกัน

^๔ ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ในบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดราคาประเมิน การจัดทำบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และแผนที่ประกอบ การประเมินราคาที่ดิน พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๗๔/๒๕๖๓)

(ข) การแก้ไขเฉพาะข้อที่อยู่ในหมวดเท่านั้น โดยมีได้ประสงค์จะแก้ไขข้อหมวดให้ใช้วิธีการและแนวทางการแก้ไขข้อตามปกติ เช่น ให้กำหนดโดยเรียงลำดับข้อ หากข้อที่ประสงค์แก้ไขอยู่ต่อเนื่องกันก็สามารถกำหนดโดยใช้มาตราคลุมเดียวกันได้ แต่ถ้าข้อที่แก้ไขไม่อยู่ต่อเนื่องกันหรือประสงค์ให้มีการแก้ไขและเพิ่มข้อซึ่งแม้จะเป็นข้อที่ต่อเนื่องกัน กรณีเช่นนี้ต้องกำหนดมาตราคลุมคนละมาตราแยกจากกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจน

(ค) การเพิ่มหมวดและข้อในหมวด ซึ่งรูปแบบการเขียนต้องมีทั้งชื่อหมวดและข้อที่อยู่ในหมวดด้วย ในกรณีที่มีการเพิ่มหมวดและในการเพิ่มนั้นมีการเพิ่มข้อตั้งแต่สิบข้อให้ระบุข้อโดยเรียงลำดับข้อทุกข้อในหมวดนั้น โดยให้ใช้ถ้อยคำว่า “ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ... (ชื่อหมวด)... ข้อ .. ข้อ .. ข้อ .. ข้อ .. และข้อ .. แห่งกฎกระทรวง.....” แต่ถ้ากรณีที่มีการเพิ่มหมวดและในการเพิ่มนั้นมีการเพิ่มข้อเกินสิบข้อให้ระบุเพียงข้อแรกและข้อสุดท้ายของหมวดโดยใช้ถ้อยคำว่า “ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ... (ชื่อหมวด)... ข้อ .. ถึงข้อ .. แห่งกฎกระทรวง.....”

(ง) การยกเลิกหมวดและข้อในหมวด ซึ่งรูปแบบการเขียนต้องมีทั้งชื่อหมวดและข้อที่อยู่ในหมวดด้วย โดยให้ใช้ถ้อยคำว่า “ให้ยกเลิกหมวด ... (ชื่อหมวด)... ข้อ .. ข้อ .. และข้อ .. แห่งกฎกระทรวง.....”

(๑๕) การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยาม เนื่องจากบทนิยามจะกำหนดรวมไว้ในข้อเดียวกันและแบ่งเป็นวรรคละหนึ่งบทนิยาม ดังนั้น กรณีที่ประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามใดบทนิยามหนึ่งหรือหลายบทนิยามแล้ว มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

(ก) การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำเดียวหรือบทนิยามหลายคำที่อยู่ติดกัน ให้ระบุบทนิยามนั้นทั้งหมดในแนวทางเดียวกันกับการแก้ไขเพิ่มเติมข้อ กล่าวคือ สามารถใช้มาตราคลุมเดียวกันได้ แต่หากบทนิยามที่จะแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไม่ใช่บทนิยามที่อยู่ติดหรือต่อเนื่องกันหรือในกรณีที่บทนิยามใดเคยได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมมาก่อนแต่แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายไม่พร้อมกัน ต้องกำหนดมาตราคลุมแยกจากกันเพื่อให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย

(ข) การเพิ่มบทนิยามขึ้นใหม่ ให้ใช้หลักการระบุบทนิยามทั้งหมดเช่นเดียวกับการแก้ไขเพิ่มเติม แต่ในกรณีนี้จะต้องระบุในมาตราคลุมให้ชัดเจนด้วยว่าจะกำหนดให้บทนิยามนั้นไปปรากฏในส่วนใด เช่น หากประสงค์ให้บทนิยามที่จะเพิ่มขึ้นใหม่แทรกระหว่างบทนิยามเดิมที่มีอยู่ ต้องระบุให้ชัดเจนว่าให้เพิ่มบทนิยามนั้น “ระหว่างบทนิยามคำว่า “...” และ “...” ในข้อ ..” หรือหากประสงค์ให้บทนิยามที่จะเพิ่มขึ้นใหม่เป็นบทนิยามแรกก่อนบทนิยามเดิมทั้งหมด ต้องระบุว่าให้เพิ่มบทนิยามนั้น “ก่อนบทนิยามคำว่า “...(บทนิยามลำดับที่หนึ่ง)...” ในข้อ ..”

(๑๖) การแก้ไขถ้อยคำโดยมิได้แก้ไขเนื้อหาในกฎกระทรวงนั้น สามารถกระทำได้เนื่องจากในบางกรณีขอบเขตของกฎกระทรวงอาจมีการเปลี่ยนแปลงไป การใช้ถ้อยคำตามที่กำหนดไว้เดิมอาจไม่เหมาะสม จึงสามารถแก้ไขถ้อยคำได้ โดยอาจแก้ไขถ้อยคำทุกแห่ง

หรือเฉพาะในบางข้อก็ได้ เช่น ข้อ .. ให้แก้ไขคำว่า “.....” ในกฎกระทรวง.....พ.ศ. .... เป็นคำว่า “.....” ทุกแห่ง โดยไม่ต้องอ้างกฎกระทรวงที่กำหนดให้แก้ไขถ้อยคำเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย เพราะเป็นการแก้ไขถ้อยคำในลักษณะทั่วไปโดยไม่เจาะจงว่าให้แก้ไขมาตราใด^{๑๐}

(๑๗) การเพิ่มข้อแรกหรือข้อสุดท้ายของหมวด ต้องอ้างถึงเลขหมวดและชื่อหมวดเอาไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบว่าข้อที่เพิ่มขึ้นใหม่อยู่ในหมวดใดและป้องกันมิให้เข้าใจผิดว่าข้อที่เพิ่มขึ้นใหม่อยู่ในหมวดอื่น แต่ถ้ายกเว้นการเพิ่มข้อที่อยู่ตำแหน่งอื่นซึ่งไม่ใช่ข้อแรกหรือข้อสุดท้ายของหมวดนั้น ไม่จำเป็นต้องอ้างเลขหมวดและชื่อหมวดเอาไว้ด้วย เช่น ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ .. ของหมวด .. ..(ชื่อหมวด)... แห่งกฎกระทรวง.....

๓. รูปแบบการเขียนบทแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกข้อและหมวด

๓.๑ แบบการแก้ไข

(๑) การแก้ไขทั้งข้อ

ข้อ .. ให้ยกเลิกความในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ .. ..”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๖ แห่งกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๖ ให้พัสดุส่งเสริมความมั่นคงด้านความปลอดภัยทางอาหารและสินค้าเกษตรดังต่อไปนี้ เป็นพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน

(๑) บริษัทห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด

(๒) อุตสาหกรรมพัฒนามูลนิธิ”

- กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับได้มีกำหนดแปดปี”

^{๑๐} โดยเทียบเคียงตามแนวทางในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม (บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒๗/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๙)

- กฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมเครื่องเล่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔
- ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมเครื่องเล่น พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้
- “ข้อ ๖ การออกแบบและควบคุมการก่อสร้างเครื่องเล่นต้องเป็นไปตามที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารประกาศกำหนดตามมาตรา ๘ วรรคสอง”

(๒) การแก้ไขวรรค

ข้อ .. ให้ยกเลิกความในวรรค...ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง.....
พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ .. ”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการได้มาซึ่งกรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ และกรรมการลุ่มน้ำผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการลุ่มน้ำ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงการได้มาซึ่งกรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ และกรรมการลุ่มน้ำผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการลุ่มน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้สำนักงานภาคจัดให้มีการประชุมเพื่อคัดเลือกกรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหนังสือเชิญผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่งเท่าที่มีอยู่ในจังหวัดเข้าร่วมประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนถึงวันประชุม กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีเขตการปกครองอยู่ในหลายลุ่มน้ำ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นระบุในใบตอบรับเข้าร่วมประชุมว่าประสงค์จะเข้ารับ การคัดเลือกกรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลุ่มน้ำใดเพียงลุ่มน้ำเดียว หรือหลายลุ่มน้ำที่อยู่ในเขตการปกครองนั้นก็ได้”

- กฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมเครื่องเล่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๑๗ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมเครื่องเล่น พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๗ ในระหว่างการใช้เครื่องเล่น ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีวิศวกร พิจารณาตรวจสอบและบำรุงรักษาโครงสร้าง ชิ้นส่วนอุปกรณ์ เครื่องจักรกล และระบบต่าง ๆ ของเครื่องเล่นว่า อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างปลอดภัยอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง หรือตามที่ กำหนดไว้ในคู่มือการติดตั้งเครื่องเล่นและคู่มือการบำรุงรักษาเครื่องเล่นของผู้ผลิตเครื่องเล่น

แล้วแต่ระยะเวลาใดสั้นกว่าและบันทึกผลการพิจารณาตรวจสอบและเก็บไว้ ณ ที่ตั้ง
ของเครื่องเล่นนั้นด้วย”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการให้สินเชื่อ
เพื่อธุรกิจหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวงการอนุญาต
ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๕
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕ ในการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภท
การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจหลักทรัพย์ รัฐมนตรีต้องกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องดำรง
โครงสร้างของผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด
ไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต”

(๓) การแก้ไขอนุข้อ

(ก) การแก้ไขอนุข้อของวรรค

ข้อ .. ให้ยกเลิกความใน (..) ของวรรค...ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง
..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“ .. ”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนครราชสีมา (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคสองของข้อ ๑๐ แห่งกฎกระทรวง
ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานตามประเภท ชนิด และจำพวก
ท้ายกฎกระทรวงนี้”

(ข) การแก้ไขอนุข้อของข้อ

ข้อ .. ให้ยกเลิกความใน (..) ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง.....
พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“(..) .. ”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของข้อ ๒๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) งานจ้างบริการเกี่ยวกับไฟฟ้าและประปาของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง และการประปาส่วนภูมิภาค”

- กฎกระทรวงกำหนดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

ให้ยกเลิกความใน (๖) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงกำหนดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่เกี่ยวกับการจัดประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปคและการประชุมที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งการเตรียมการการประชุมประชาสัมพันธ์หรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปค”

(ค) การแก้ไขอนุช้อย่อยของอนุข้อของข้อ

ข้อ .. ให้ยกเลิกความใน (..) ของ (..) ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง ..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“(..) ..”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน (ฐ) ของ (๑๓) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ฐ) กองบังคับการปฏิบัติการพิเศษ ประกอบด้วย

(๑) ฝ่ายอำนวยการ

(๒) - (๗) กองกำกับการ ๑ - ๖

(๘) กองกำกับการวิเคราะห์ข่าวและเครื่องมือพิเศษ

(๙) กองกำกับการต่อต้านการก่อการร้าย

(๑๐) กองกำกับการสายตรวจ”

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น
ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน (ก) ของ (๑๖) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ก) กองบังคับการอำนวยการ ประกอบด้วย

(๑) - (๖) ฝ่ายอำนวยการ ๑ - ๖”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของ (๑) ของข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวง
ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) ระบบไฟฟ้า ซึ่งประกอบด้วยสายไฟฟ้า ฉนวน สวิตช์ แบตเตอรี่
และอุปกรณ์อื่น ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

จำนวน ขนาด คุณลักษณะ ระบบการทำงาน สมรรถนะ และประสิทธิภาพ
ของอุปกรณ์ของระบบไฟฟ้า รวมทั้งการติดตั้งและการเชื่อมต่อระบบไฟฟ้า ให้เป็นไปตามที่
อธิบดีประกาศกำหนด”

(๔) การแก้ไขชื่อหมวด

ข้อ .. ให้ยกเลิกชื่อหมวด .....(ชื่อหมวด)... แห่งกฎกระทรวง.....
พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ..
...(ชื่อหมวด)...”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๙ (พ.ศ. ๒๕๖๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกชื่อหมวด ๒ ระบบระบายอากาศ ระบบไฟฟ้า
และระบบป้องกันเพลิงไหม้ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๒

ระบบระบายอากาศ ระบบไฟฟ้า และระบบความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย
หรือภัยพิบัติอย่างอื่น”

- กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการ
หรือทุพพลภาพ และคนชรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑๕ ให้ยกเลิกชื่อหมวด ๙ โรงแรม หอประชุม และโรงแรม
แห่งกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ
และคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๙

โรงแรม หอประชุม โรงแรม ศาสนสถานหรือฌาปนสถาน
และอาคารประเภทและลักษณะอื่น”

(๕) การแก้ไขชื่อหมวดและข้อในหมวด

ข้อ .. ให้ยกเลิกชื่อหมวด ... (ชื่อหมวด)... และความในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง ..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน   “หมวด .. ...(ชื่อหมวด)...   ข้อ .. ”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการ
ส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกชื่อหมวด ๒ พัสดุส่งเสริมวิสาหกิจและการประกอบอาชีพ
และพัสดุส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส และความในข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวงกำหนด
พัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๒

พัสดุส่งเสริมวิสาหกิจและการประกอบอาชีพ

ข้อ ๕ ในหมวดนี้

“พัสดุส่งเสริมวิสาหกิจและการประกอบอาชีพ” หมายความว่า ผลผลิต
ชิ้นงาน หรือบริการที่ผลิตหรือจัดทำขึ้น เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเริ่มต้นของประเทศไทย
หรือพัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรม หรือสินค้าหรือบริการของ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพที่อยู่ในการกำกับ
ดูแลของหน่วยงานของรัฐหรือที่หน่วยงานของรัฐรับรองหรือกลุ่มอาชีพอื่นที่มีลักษณะ
เดียวกัน หรือองค์กร หรือมูลนิธิเพื่อคนพิการ หรือองค์การสงเคราะห์ที่ได้รับการรับรอง
จากหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๖ ให้พัสดุส่งเสริมวิสาหกิจและการประกอบอาชีพดังต่อไปนี้
เป็นพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน

(๑) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพในหมู่บ้านและตำบลที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นบุคคลซึ่งอยู่ในชุมชนพื้นที่นั้นรวมตัวกันเป็นกลุ่มตั้งแต่ห้าคน
ขึ้นไปประกอบอาชีพเพื่อเสริมสร้างรายได้และคุณภาพชีวิตในพื้นที่หมู่บ้านและตำบลนั้น

(ข) มีการบริหารจัดการกลุ่มและมีการทำกิจกรรมของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง
รวมทั้งมีทรัพย์สินหรือเงินทุนของกลุ่มเพื่อดำเนินกิจการร่วมกัน

(..) .....

(๖) การแก้ไขบทนิยาม

(ก) การแก้ไขบทนิยามทั้งข้อ

ข้อ .. ให้ยกเลิกความในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“ข้อ .. ..

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒)
ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) สมาชิกสภาท้องถิ่น ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(๓) พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา และพนักงานส่วนตำบล

(๔) ลูกจ้างประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ลูกจ้างประจำ
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

“เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอื่น” หมายความว่า

(๑) ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น ได้แก่ เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา
ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา และให้หมายความรวมถึงตำแหน่งอื่นซึ่งกฎหมาย
จัดตั้งกำหนดให้มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น

(๒) ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ได้แก่ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
รองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี รองนายกเมืองพัทยา
เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษานายก
เมืองพัทยา ที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายก
องค์การบริหารส่วนตำบล และให้หมายความรวมถึงตำแหน่งอื่นซึ่งกฎหมายจัดตั้งกำหนดให้
มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น”

(ข) การแก้ไขบทนิยามคำเดียว

ข้อ .. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “.....” ในข้อ ..
แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“ “.....” หมายความว่า ..... ”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมเครื่องเล่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เครื่องเล่น” ในข้อ ๑
แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมเครื่องเล่น พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ “เครื่องเล่น” หมายความว่า สิ่งทีก่อสร้างขึ้นสำหรับให้บุคคลใช้เล่น
ในสวนสนุกหรือในสถานที่อื่นใดเพื่อประโยชน์ในลักษณะเดียวกันและมีลักษณะอย่างหนึ่ง
อย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) มีการขับเคลื่อนด้วยกำลังของเครื่องยนต์หรือกำลังไฟฟ้า
ที่ทำให้ผู้เล่นเครื่องเล่นเคลื่อนที่ได้โดยมีความเร็วสูงสุดไม่น้อยกว่า ๖ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

(๒) มีความสูงจากระดับพื้นที่ตั้งของเครื่องเล่นถึงระดับพื้นที่สูงที่สุดที่ผู้เล่นเครื่องเล่นขึ้นไปเพื่อเล่นเครื่องเล่นไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เมตร หรือมีการเปลี่ยนระดับของผู้เล่นในขณะที่ใช้งานไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เมตร

(๓) มีขนาดกำลังของเครื่องกลไม่น้อยกว่า ๑.๑ กิโลวัตต์ หรือ ๑.๕ แรงม้า แล้วแต่กรณี

(๔) มีความลึกของระดับน้ำที่ใช้เล่นไม่น้อยกว่า ๐.๘๐ เมตร”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “โครงการเมืองต้นแบบ สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“โครงการเมืองต้นแบบ สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” หมายความว่า พื้นที่อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส อำเภอเบตง จังหวัดยะลา อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และพื้นที่อื่นใดที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นเมืองต้นแบบในการพัฒนาให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

- กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “คลินิกการแพทย์แผนไทย” ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“คลินิกการแพทย์แผนไทย” หมายความว่า คลินิกที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย”

(ค) การแก้ไขบทนิยามหลายคำ

ข้อ .. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “.....” “.....” และ “.....” ในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“.....” หมายความว่า .....

“.....” หมายความว่า .....

“.....” หมายความว่า .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ ข” “ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ ค” และ “ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ ง” ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ ข” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ได้หลายประเภทธุรกิจหลักทรัพย์ ประกอบด้วยธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทดังต่อไปนี้

- (๑) การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์อันเป็นตราสารแห่งหนี้และศุภก
- (๒) การค้าหลักทรัพย์อันเป็นตราสารแห่งหนี้และศุภก
- (๓) การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์อันเป็นตราสารแห่งหนี้และศุภก
- (๔) การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน
- (๕) กิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์

“ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ ค” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ได้หลายประเภทธุรกิจหลักทรัพย์ ประกอบด้วยธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดการกองทุนรวม
- (๒) การจัดการกองทุนส่วนบุคคล
- (..) .....

(ง) การแก้ไขอนุช้อย่อยของบทนิยาม

ข้อ .. ให้ยกเลิกความใน (..) ของบทนิยามคำว่า “.....”
ในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“(..) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน (๓) และ (๔) ของบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความต่อไปนั้แทน

“(๓) พนักงานส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล พนักงานเมืองพัทยา และข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนของรัฐบาลที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาจัดเป็นเงินเดือนของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

(๔) ลูกจ้างประจำ ได้แก่ ลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา”

(๗) การแก้ไขถ้อยคำที่ปรากฏในเนื้อหาของกฎกระทรวง

ข้อ .. ให้แก้ไขคำว่า “.....” ในกฎกระทรวง..... พ.ศ. .... เป็นคำว่า “.....” ทุกแห่ง

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงว่าด้วยการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตในการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๑ ให้แก้ไขคำว่า “ผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ” ในกฎกระทรวงว่าด้วยการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตในการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ” ทุกแห่ง

(๘) การแก้ไขอัตราค่าธรรมเนียม/ บัญชีท้าย/ ตารางท้าย/ แบบคำขอ

(ก) การแก้ไขทั้งหมด

ข้อ .. ให้ยกเลิก.....ท้ายกฎกระทรวง..... พ.ศ. .... และให้ใช้.....ท้ายกฎกระทรวงนี้แทน

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคม (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินสมทบบัญชี ก. ทำয়กฎกระทรวงกำหนดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้แทน

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการผลิตยาแผนปัจจุบัน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๘ ให้ยกเลิกแบบ ผ.ย. ๖ (ก) ทำয়กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการผลิตยาแผนปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้แบบ ผ.ย. ๖ (ก) ทำয়กฎกระทรวงนี้แทน

- กฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกแผนที่หมายเลข ๔/๙ (จังหวัดตราด) ทำয়กฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้แผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้แทน

- กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ให้ยกเลิกบัญชีท้ายกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้แทน

(ข) การแก้ไขบางส่วน

ข้อ .. ให้ยกเลิกความใน..... ของ.....
ทำয়กฎกระทรวง..... พ.ศ. .... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“ .....”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๑๔ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของ ๒.๑ ของ ๒. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ท้ายกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ผู้ขอรับใบอนุญาต	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ใบละ	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ใบละ
“(๔) ผู้ขอรับใบอนุญาตที่มีหรือนิติบุคคลในกลุ่มนิติบุคคลเดียวกันมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ ข ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ ค หรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ จ ใดๆ อย่างใดอย่างหนึ่งอยู่แล้ว	-	๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท”

- กฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในลำดับที่ ๑๓ ของสัตว์ป่าจำพวกปลา ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองท้ายกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
“๑๓	ปลาเสือตอ หรือปลาเสือ หรือปลาลาด (Datnioides pulcher)”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในลำดับที่ ๒๒ ของบัญชีค่าเข้าชมโบราณสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปะวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปะวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ลำดับ	จังหวัด	รายชื่อ	อัตราค่าเข้าชม (บาท)			
			สัญชาติไทย		สัญชาติอื่น	
			บัตรปลีก	บัตรรวม	บัตรปลีก	บัตรรวม
“๒๒	สุพรรณบุรี	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี	๑๐	-	๓๐	-
		อำเภอเมืองสุพรรณบุรี พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทอง อำเภออุทอง	๑๐	-	๓๐”	-

๓.๒ แบบการเพิ่ม

(๑) การเพิ่มข้อ

(ก) การเพิ่มข้อแทรกระหว่างข้อ

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ../๑ ข้อ ../๒ และข้อ ../๓ แห่งกฎกระทรวง
..... พ.ศ. ....

“ข้อ ../๑ .....

ข้อ ../๒ .....

ข้อ ../๓ .....”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดเครื่องแต่งกาย เครื่องหมาย ประวัติคนขับรถ
บัตรประจำตัวคนขับรถ และการแสดงบัตรประจำตัวคนขับรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการธุรกิจ
รถยนต์บริการทัศนาจร และรถจักรยานยนต์สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๙/๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดเครื่องแต่งกาย
เครื่องหมาย ประวัติคนขับรถ บัตรประจำตัวคนขับรถ และการแสดงบัตรประจำตัว
คนขับรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการทัศนาจร และรถจักรยานยนต์
สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๕

“ข้อ ๙/๑ ความในข้อ ๒ วรรคสองและวรรคสาม ข้อ ๔ ข้อ ๗ ข้อ ๘
และข้อ ๙ ไม่ใช้บังคับแก่คนขับรถยนต์รับจ้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์”

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานเครื่องมือหรืออุปกรณ์และมาตรการ
เพื่อความปลอดภัยในการทำงานบนเรือ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑/๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนด
มาตรฐานเครื่องมือหรืออุปกรณ์และมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานบนเรือ
พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑/๑ เจ้าของเรือต้องกำหนดมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน
บนเรือเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนเรือในทะเลและในท่าเรือตามประมวลข้อปฏิบัติ

เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุบนเรือในทะเลและในท่าเรือ ค.ศ. ๑๙๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (Code of practice entitled Accident prevention on board ship at sea and in port, 1996 as amended) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO)”

- กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๓/๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘

“ข้อ ๓/๑ รายละเอียดเกี่ยวกับป้ายสัญลักษณ์ รูปสัญลักษณ์ เครื่องหมาย โครงสร้าง ขนาด การจัดวาง และตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา นอกจากจะได้กำหนดไว้ในหมวด ๑ ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก หมวด ๒ ทางลาดและลิฟต์ หมวด ๓ บันได หมวด ๔ ที่จอดรถ หมวด ๕ ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร หมวด ๖ ประตู หมวด ๗ ห้องส้วม หมวด ๘ พื้นผิวต่างสัมผัส และหมวด ๙ โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม ศาสนสถาน หรือฌาปนสถาน และอาคารประเภทและลักษณะอื่นแล้ว ให้เป็นไปตามมาตรฐานอื่นที่ได้รับการยอมรับทั่วไปและกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นชอบ”

(ข) การเพิ่มข้อต่อจากข้อสุดท้ายของกฎกระทรวง

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ .. ข้อ .. และข้อ .. แห่งกฎกระทรวง .. พ.ศ. ....   “ข้อ .. .. .   ข้อ .. .. .   ข้อ .. .. .”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๕ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมค่ายื่นคำขอตามข้อ ๒ (๘) แห่งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังต่อไปนี้ ให้แก่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานหรือนายจ้าง

(๑) ค่ายื่นคำขอเปลี่ยนแปลงหลักประกัน

(๒) ค่ายื่นคำขอรับหลักประกันคืน”

- กฎกระทรวงการอนุญาตจัดตั้งและการเลิกดำเนินการเขตปลอดอากร
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวงการอนุญาตจัดตั้ง
และการเลิกดำเนินการเขตปลอดอากร พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๕ การขอจัดตั้งเขตปลอดอากรเพื่อการประกอบอุตสาหกรรมต้องมี
สถานที่ที่มีขนาดและพื้นที่เหมาะสมกับประเภทกิจการและเป็นพื้นที่ที่สามารถประกอบ
อุตสาหกรรมได้ตามกฎหมายหรือได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง”

- กฎกระทรวงการได้มาซึ่งกรรมกรลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรรมกรลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ และกรรมกรลุ่มน้ำผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการลุ่มน้ำ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒๔ แห่งกฎกระทรวงการได้มาซึ่ง
กรรมกรลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมกรลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ
และกรรมกรลุ่มน้ำผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการลุ่มน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๒๔ ในวาระเริ่มแรก ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมกรลุ่มน้ำ
ผู้ทรงคุณวุฒิคณะหนึ่ง ในแต่ละเขตลุ่มน้ำ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานภาค
เป็นประธานกรรมการสรรหา และกรรมการสรรหาจำนวนเก้าคน โดยให้เลขาธิการแต่งตั้งจาก
เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
พาณิชย์จังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดอุตสาหกรรมจังหวัด ประธานสภาเกษตรกร
จังหวัด ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด ประธานหอการค้าจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ใน
เขตลุ่มน้ำ และผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนจำนวนหนึ่งคนและให้แต่งตั้งข้าราชการของ
สำนักงานภาคเป็นเลขานุการ โดยกรณีที่เขตลุ่มน้ำมีพื้นที่ครอบคลุมหลายจังหวัด
ให้เลขาธิการพิจารณาแต่งตั้งกรรมการสรรหาซึ่งมาจากจังหวัดต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำนั้น”

(ค) การเพิ่มข้อแรกหรือข้อสุดท้ายของหมวด

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ../๑ ข้อ ../๒ และข้อ ../๓ ของหมวด .. ...(ชื่อหมวด)... แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....
“ข้อ ../๑ .....
ข้อ ../๒ .....
ข้อ ../๓ .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมเครื่องเล่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒๗/๑ ของหมวด ๓ ระบบความปลอดภัย
แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมเครื่องเล่น พ.ศ. ๒๕๕๘

“ข้อ ๒๗/๑ เครื่องเล่นแต่ละเครื่องต้องมีระยะห่างกันไม่น้อยกว่า ๔ เมตร โดยวัดระยะจากส่วนนอกสุดของเครื่องเล่นแต่ละเครื่องในขณะใช้งาน เว้นแต่เครื่องเล่นประเภทรถบังคับ โกคาร์ท หรือเครื่องเล่นที่ใช้เล่นในลักษณะเดียวกัน”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๙ (พ.ศ. ๒๕๖๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒๙/๑ และข้อ ๒๙/๒ ของหมวด ๒ ระบบระบายอากาศ ระบบไฟฟ้า และระบบป้องกันเพลิงไหม้ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๒๙/๑ อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับยานพาหนะในการปฏิบัติการด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอย่างอื่นดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับรถดับเพลิง อย่างน้อย ๑ คัน โดยเป็นที่ว่างและไม่อยู่ใต้ทางเดินเชื่อมระหว่างอาคาร มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร ความยาวไม่น้อยกว่า ๑๐.๐๐ เมตร ซึ่งอยู่ในบริเวณที่พนักงานดับเพลิงเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วที่สุดและให้อยู่ใกล้หัวรับน้ำดับเพลิงที่ติดตั้งภายนอกอาคารมากที่สุด

(๒) สำหรับรถพยาบาลหรือรถปฏิบัติการฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการแพทย์ฉุกเฉิน อย่างน้อย ๑ คัน มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒.๔๐ เมตร ความยาวไม่น้อยกว่า ๗.๐๐ เมตร มีระยะตั้งไม่น้อยกว่า ๒.๘๕ เมตร และมีทางเดินจากลิฟต์ดับเพลิงหรือทางปล่อยออกจากทางหนีไฟ ไปสู่พื้นที่สำหรับรถพยาบาลหรือรถปฏิบัติการฉุกเฉิน ในระยะห่างไม่เกิน ๖๐.๐๐ เมตร เมื่อวัดตามแนวทางเดิน

เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารต้องดูแลพื้นที่ปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง ให้รถดับเพลิง รถพยาบาล หรือรถปฏิบัติการฉุกเฉินสามารถเข้าถึงได้สะดวกตลอดเวลาโดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

รูปแบบ สัญลักษณ์ และรายละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่สำหรับยานพาหนะตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๒๙/๒ อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษ ที่เป็นอาคารสาธารณะต้องจัดให้มีพื้นที่หรือตำแหน่งเพื่อติดตั้งเครื่องฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบอัตโนมัติ (Automated External Defibrillator : AED) โดยรายละเอียดของเครื่องฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบอัตโนมัติจำนวน ตำแหน่ง และระบบการติดตั้ง ให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติการฉุกเฉินที่คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉินประกาศกำหนด”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒๙/๑ ของหมวด ๓ การรื้อถอนอาคาร แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๒๙/๑ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง
ตามข้อ ๑๑/๑ มาใช้บังคับแก่การรื้อถอนอาคารด้วยโดยอนุโลม”

(๒) การเพิ่มวรรค

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค...ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง ..... พ.ศ. .... “ ..... ”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการได้มาซึ่งกรรมกรรุ่มน้ำผู้แทนองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น กรรมกรรุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ และกรรมกรรุ่มน้ำผู้ทรงคุณวุฒิ
ในคณะกรรมการรุ่มน้ำ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวง
การได้มาซึ่งกรรมกรรุ่มน้ำผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมกรรุ่มน้ำผู้แทนองค์กร
ผู้ใช้น้ำ และกรรมกรรุ่มน้ำผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการรุ่มน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับในกรณีที่เขตการปกครองใดมีหลายรุ่มน้ำ
เมื่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมกรรุ่มน้ำผู้แทน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตรุ่มน้ำใดแล้วจะดำรงตำแหน่งเป็นกรรมกรรุ่มน้ำผู้แทน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอีกรุ่มน้ำหนึ่งที่อยู่ในเขตปกครองก็ได้”

- กฎกระทรวงว่าด้วยการประกอบกิจการสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของข้อ ๑๔ แห่งกฎกระทรวง
ว่าด้วยการประกอบกิจการสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๕

“สมุดทะเบียนสถานพยาบาลอาจจัดทำหรือบันทึกการแก้ไขเปลี่ยนแปลง
รายการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือรูปแบบอื่นตามที่ผู้อนุญาตกำหนดก็ได้ และเมื่อผู้อนุญาต
สามารถเข้าถึงสมุดทะเบียนสถานพยาบาลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือรูปแบบอื่นได้
ให้ถือว่าเป็นการมอบสมุดทะเบียนสถานพยาบาลให้ผู้อนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐานแล้ว”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๘ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ ๔๔ แห่งกฎกระทรวง
ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“ในกรณีที่อาคารนั้นมีสิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่นเป็นอาคารตามกฎหมาย
ว่าด้วยการควบคุมอาคารตั้งอยู่บนหลังคา ดาดฟ้า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารด้วย
ไม่ต้องนำความสูงของสิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่นนั้นมาคิดรวมเป็นความสูงของอาคาร”

(๓) การเพิ่มอนุข้อ

(ก) การเพิ่มอนุข้อของข้อ

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (..) (..) และ (..) ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง ..... พ.ศ. .... “(..) ..... (..) ..... (..) .....”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานเครื่องมือหรืออุปกรณ์และมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานบนเรือ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) ของข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานเครื่องมือหรืออุปกรณ์และมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานบนเรือ พ.ศ. ๒๕๖๑

“(๕) การเข้ายาม การกำหนดชั่วโมงการพักผ่อน และความเหนื่อยล้าจากการทำงาน”

- กฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๔

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔๒) และ (๔๓) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๓

“(๔๒) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)

(๔๓) สถาบันอนุญาโตตุลาการ”

- กฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมเครื่องเล่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓) ของข้อ ๑๙ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมเครื่องเล่น พ.ศ. ๒๕๕๘

“(๓) ระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองที่แยกเป็นอิสระจากระบบอื่นและสามารถทำงานได้ ในกรณีที่ระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าปกติหยุดทำงานหรือสำหรับการช่วยเหลือกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินสำหรับเครื่องเล่นที่ขับเคลื่อนด้วยกำลังของเครื่องยนต์หรือกำลังไฟฟ้า”

(ข) การเพิ่มวรรคของอนุข้อของข้อ

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค...ของ (..) ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง
..... พ.ศ. ....
“ ..... ”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๖๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในประมวล
รัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของ (๑๐๒) ของข้อ ๒
แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วย
การยกเว้นรัษฎากร

“ในกรณีที่ผู้มีเงินได้ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ให้ผู้มีเงินได้นั้นหมดสิทธิได้รับยกเว้นตามวรรคหนึ่ง
หรือวรรคสาม และต้องเสียภาษีเงินได้สำหรับเงินได้ที่ได้รับยกเว้นตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม
มาแล้วด้วย”

(ค) การเพิ่มอนุข้อย่อยของอนุข้อของข้อ

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (..) (..) และ (..) ของ (..) ของข้อ ..
แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....
“(.) .....
(.) .....
(.) ..... ”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น
ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (ท) ของ (๑๓) ของข้อ ๒
แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

“(ท) ศูนย์ฝึกอบรม ประกอบด้วย

(๑) ฝ่ายอำนวยการ

(๒) ฝ่ายฝึกอบรม

(๓) ฝ่ายวิชาการ

(๔) ฝ่ายวิทยบริการ”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (ก) ของ (๑) ของข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

“(ก) ระบบห่วงวงความเร็วของรถซึ่งทำหน้าที่ชะลอความเร็วรถ ซึ่งมีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน สมรรถนะ และประสิทธิภาพของระบบห่วงวงความเร็วของรถ รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องมีระบบห่วงวงความเร็วของรถตามที่อธิบดีประกาศกำหนด”

(๔) การเพิ่มหมวด

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ../๑ ...(ชื่อหมวด)... ข้อ ../๑ ข้อ ../๒ และข้อ ../๓ แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

“หมวด ../๑

...(ชื่อหมวด)...

ข้อ ../๑ .....

ข้อ ../๒ .....

ข้อ ../๓ .....”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงว่าด้วยการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตในการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑/๑ อายุใบอนุญาต ข้อ ๕/๑ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตในการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๗

“หมวด ๑/๑

อายุใบอนุญาต

ข้อ ๕/๑ ใบอนุญาตให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑/๑ ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน ข้อ ๒๒/๑ ข้อ ๒๒/๒ ข้อ ๒๒/๓ และข้อ ๒๒/๔ แห่งกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

“หมวด ๑/๑

ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ข้อ ๒๒/๑ สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป ให้นายจ้างจัดให้มีระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบกิจการ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) นโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๒) โครงสร้างการบริหารด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๓) แผนงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานและการนำไปปฏิบัติ

(๔) การประเมินผลและทบทวนการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๕) การดำเนินการปรับปรุงด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

การจัดทำระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระยะเวลาหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้นายจ้างปรับปรุงและพัฒนาระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๒/๒ ให้นายจ้างดำเนินการให้เป็นไปตามระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานตามข้อ ๒๒/๑ และมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมดูแลการดำเนินการตามระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน

(๒) ส่งเสริมให้ลูกจ้างทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ในกรณีที่ผู้แทนนายจ้างระดับบริหารเป็นผู้ดำเนินการแทนนายจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้รายงานผลการดำเนินการตามระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานต่อนายจ้าง

ข้อ ๒๒/๓ ให้นายจ้างจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการจัดให้มีระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานตามข้อ ๒๒/๑ เก็บไว้ในสถานประกอบกิจการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันจัดทำและพร้อมที่จะให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ

ข้อ ๒๒/๔ นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานได้”

(๕) การเพิ่มบทนิยาม

(ก) การเพิ่มบทนิยามเป็นบทนิยามคำแรกหรือคำลำดับที่หนึ่ง

ข้อ .. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “.....” ก่อนบทนิยามคำว่า “.....” ในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

“.....” หมายความว่า .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๑ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “น้ำมันเชื้อเพลิง” ก่อนบทนิยามคำว่า “ไอน้ำมันเชื้อเพลิง” ในข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวงควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๐

“น้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า น้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ไม่รวมถึงก๊าซธรรมชาติและก๊าซปิโตรเลียมเหลว”

(ข) การเพิ่มบทนิยามแทรกระหว่างบทนิยามเดิม

ข้อ .. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “.....” “.....” และ “.....” ระหว่างบทนิยามคำว่า “.....” และ “.....” ในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

“.....” หมายความว่า .....

“.....” หมายความว่า .....

“.....” หมายความว่า .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๒ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ จ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ ง” และ “ผู้ขอรับใบอนุญาต” ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“ “ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ จ” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ได้หลายประเภทธุรกิจหลักทรัพย์ ประกอบด้วยธุรกิจหลักทรัพย์ประเภท ดังต่อไปนี้

- (๑) การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์อันเป็นตราสารทุน
- (๒) การค้าหลักทรัพย์อันเป็นตราสารทุน
- (๓) การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์อันเป็นตราสารทุน
- (๔) การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน
- (๕) กิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์”

- กฎกระทรวงกำหนดเครื่องวัดที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติ มาตรการขังตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ ชนิด ลักษณะ รายละเอียดของวัสดุที่ใช้ผลิต อัตราเผื่อเหลือ เผื่อขาด และคำรับรองของเครื่องขังตวงวัด และหลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียน เครื่องหมายเฉพาะตัว (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๕ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ระบบการวัดมวล” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ระบบการวัดปริมาตรของเหลว” และ “อุปกรณ์ควบ” ในข้อ ๕๔ แห่งกฎกระทรวงกำหนด เครื่องวัดที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติมาตรการขังตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ ชนิด ลักษณะ รายละเอียดของวัสดุที่ใช้ผลิต อัตราเผื่อเหลือเผื่อขาด และคำรับรองของเครื่องขังตวงวัด และหลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียนเครื่องหมายเฉพาะตัว พ.ศ. ๒๕๔๖

“ “ระบบการวัดมวล” หมายความว่า ระบบที่ประกอบด้วยมาตรวัดมวล โดยตรงอุปกรณ์ควบและอุปกรณ์เสริม”

(ค) การเพิ่มบทนิยามต่อท้ายบทนิยามคำสุดท้าย

ข้อ .. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “.....” ต่อจากบทนิยามคำว่า “.....”
ในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....
“ “.....” หมายความว่า .....

(ง) การเพิ่มอนุช้อย่อยของบทนิยาม

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (..) ของบทนิยามคำว่า “.....”
ในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....
“(.) .....”

(จ) การเพิ่มวรรคของบทนิยาม

ข้อ .. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค...ของบทนิยามคำว่า “.....”
ในข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....
“ .....”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔
ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของบทนิยามคำว่า “มูลฝอยติดเชื้อ”
ในข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดการมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕
“มูลฝอยประเภทหรือแหล่งกำเนิดอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
โดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ”

(๖) การเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมท้าย/ บัญชีท้าย/ ตารางท้าย/ แบบ (กรณีที่ไม่เคยมีการกำหนดมาก่อน)

ข้อ .. ให้เพิ่ม.....ท้ายกฎกระทรวงนี้เป็น.....
ท้ายกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดค่าบริการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้า
เกษตรสำหรับมาตรฐานบังคับ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑
ข้อ ๒ ให้เพิ่มตารางที่ ๔ และตารางที่ ๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นตารางที่ ๔
และตารางที่ ๕ ท้ายกฎกระทรวงกำหนดค่าบริการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้า
เกษตรสำหรับมาตรฐานบังคับ พ.ศ. ๒๕๖๐

- (๗) การเพิ่มรายการในอัตราค่าธรรมเนียมท้าย/ บัญชีท้าย/ ตารางท้าย/ ภาคผนวก (กรณีที่มีการกำหนดไว้แล้ว)

ตัวอย่าง

- ข้อ ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๒.๔/๑ ของ ๒. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ท้ายกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑
- “๒.๔/๑ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แบบ จ สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นนิติบุคคลตามข้อ ๗/๑ ของกฎกระทรวงให้เป็นไปตามอัตราดังต่อไปนี้

୧୫୩

- กฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลำดับที่ ๒๐๒ ของสัตว์ป่าจำพวก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองท้ายกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิด เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๔๖

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
“๒๐๒	ช้างแอฟริกา (<i>Loxodonta africana</i>)”

- กฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลำดับที่ ๗ ของสัตว์ป่าจำพวก สัตว์เลื้อยคลานในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ท้ายกฎกระทรวงกำหนดชนิด ของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ. ๒๕๔๖

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้
“๗	ตะพาบหรือปลาฝา (<i>Amyda cartilaginea</i>)”

๓.๓ แบบการยกเลิก

(๑) การยกเลิกทั้งข้อ

ข้อ .. ให้ยกเลิกข้อ .. และข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกข้อ ๔๖ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความใน มาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

- กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๕๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร
พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารบก ฉบับที่ ๘๑

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกข้อ ๒๓ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารบก ฉบับที่ ๘๐

(๒) การยกเลิกวรรคของข้อ

ข้อ .. ให้ยกเลิกวรรค... วรรค... และวรรค... ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง
..... พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดเชียงราย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกวรรคสามของข้อ ๑๑ แห่งกฎกระทรวงให้ใช้บังคับ
ผังเมืองรวมจังหวัดเชียงราย พ.ศ. ๒๕๕๖

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกวรรคสามของข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕
(พ.ศ. ๒๕๓๙) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) การยกเลิกอนุข้อ

ข้อ .. ให้ยกเลิก (..) ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดยะลา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก (๒) ของข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม
จังหวัดยะลา พ.ศ. ๒๕๕๕

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๕๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
จดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔

ให้ยกเลิก (๗) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๒)
ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔

(๔) การยกเลิกอนุช้อย่อยของอนุข้อ

ข้อ .. ให้ยกเลิก (..) ของ (..) ของข้อ .. แห่งกฎกระทรวง.....
พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น
ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก (ณ) ของ (๒) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ
เป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น
ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก (๔) ของ (ง) ของ (๒๑) ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๒

(๕) การยกเลิกหมวด

ข้อ .. ให้ยกเลิกหมวด .. ..(ชื่อหมวด)..... ข้อ .. ข้อ .. และข้อ ..
แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

(๖) การยกเลิกบทนิยาม

ข้อ .. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “.....” และ “.....” ในข้อ ..
แห่งกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดเครื่องวัดที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติ
มาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ ชนิด ลักษณะ รายละเอียดของวัสดุที่ใช้ผลิต อัตราเพื่อเหลือ
เพื่อขาด และคำรับรองของเครื่องซึ่งดวงวัด และหลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียน
เครื่องหมายเฉพาะตัว (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “ระบบการวัดมวลของเหลว” ในข้อ ๕๔
แห่งกฎกระทรวงกำหนดเครื่องวัดที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด
พ.ศ. ๒๕๔๒ ชนิด ลักษณะ รายละเอียดของวัสดุที่ใช้ผลิต อัตราเพื่อเหลือเพื่อขาด

และคำรับรองของเครื่องชั่งตวงวัด และหลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียนเครื่องหมาย
เฉพาะตัว พ.ศ. ๒๕๕๖

(๗) การยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้าย/ บัญชีท้าย/ ตารางท้าย/ แบบคำขอ
(ก) การยกเลิกทั้งหมด

ข้อ .. ให้ยกเลิก..... ท้ายกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดตราด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒
ข้อ ๗ ให้ยกเลิกบัญชีท้ายกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดตราด

พ.ศ. ๒๕๕๖

- กฎกระทรวงกำหนดแบบ วิธีการ และค่าธรรมเนียมในการยื่นคำขอ
เกี่ยวกับการได้สัญชาติไทย การแปลงสัญชาติเป็นไทย และการกลับคืนสัญชาติไทยสำหรับ
คนต่างด้าวซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกแบบคำขออนุญาตสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทย
ของคนต่างด้าวซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย ชกน. ๔ ท้ายกฎกระทรวงกำหนดแบบ วิธีการ
และค่าธรรมเนียมในการยื่นคำขอเกี่ยวกับการได้สัญชาติไทย การแปลงสัญชาติเป็นไทย
และการกลับคืนสัญชาติไทยสำหรับคนต่างด้าวซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย พ.ศ. ๒๕๕๕

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๒ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกแบบคำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ท.ด. ๑
และ ท.ด. ๑ ก ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒
(พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

(ข) การยกเลิกบางส่วน

ข้อ .. ให้ยกเลิก..... ของ.....
ท้ายกฎกระทรวง..... พ.ศ. ....

ส่วนที่ ๓

โครงสร้างของกฎกระทรวงยกเลิก

๑. ความมุ่งหมายในการออกกฎกระทรวงยกเลิก

เมื่อมีการประกาศใช้บังคับกฎกระทรวงไปแล้วระยะหนึ่ง ในเวลาต่อมาอาจไม่มีความจำเป็นที่ใช้บังคับกฎกระทรวงในเรื่องนั้นอีกต่อไป ซึ่งอาจเกิดจากการที่รัฐบาลไม่ประสงค์จะควบคุมหรือดำเนินการตามกฎหมายหรือกฎกระทรวงหรือกฎหมายนั้นล้าสมัยหรือหมดสภาพในการใช้บังคับ กรณีจึงต้องมีการออกกฎกระทรวงเพื่อยกเลิกกฎกระทรวงดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้มีผลบังคับในทางกฎหมายเช่นกัน โดยการยกเลิกกฎกระทรวงนั้นจะต้องจัดทำหรือออกกฎกระทรวงในรูปแบบของกฎกระทรวงยกเลิก เพื่อยกเลิกกฎกระทรวงที่มีผลใช้บังคับทั้งฉบับโดยสิ้นเชิงในทำนองเดียวกันกับการดำเนินการยกเลิกกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ

๒. โครงสร้างของกฎกระทรวงยกเลิก

โครงสร้างของกฎกระทรวงยกเลิกเป็นรูปแบบเดียวกับโครงสร้างตามแบบทั่วไปของกฎกระทรวง ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นได้ ดังต่อไปนี้

- บันทึกหลักการและเหตุผล

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงยกเลิก.....
พ.ศ. ....
_____
หลักการ
.....
.....
.....
เหตุผล
.....
.....
.....

บันทึกหลักการ
และเหตุผล

- ตัวร่างกฎกระทรวงยกเลิก

ร่าง กฎกระทรวง ยกเลิก..... พ.ศ.	ชื่อร่างกฎกระทรวง
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. .... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้	บทอาศัยอำนาจ
ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับ.....	วันใช้บังคับกฎหมาย
ข้อ ๒ ให้ยกเลิก.....	บทยกเลิกกฎหมาย
ข้อ ๓	บทเฉพาะกาล
.....	
ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ.	
นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....	

๓. แนวทางการเขียนและรูปแบบกฎกระทรวงยกเลิก

แนวทางการเขียนและรูปแบบกฎกระทรวงยกเลิกไม่ว่าจะเป็นในส่วนของบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวง ชื่อร่างกฎกระทรวง วันใช้บังคับ เนื้อหาสาระของร่างกฎกระทรวงนั้นสามารถนำแนวทางการเขียนและรูปแบบทั่วไปของกฎกระทรวงมาใช้ได้ อย่างไรก็ตาม กฎกระทรวงยกเลิกมีความแตกต่างจากกฎกระทรวงทั่วไปและกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกหลักการและเหตุผล

ตัวอย่าง

- ร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องเสียงวิทยุทัศน์ และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการด้านความปลอดภัยต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔ พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๙๖๐/๒๕๖๔)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
เครื่องเสียง วีดิทัศน์ และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการ
ด้านความปลอดภัย ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔
พ.ศ. ....

หลักการ

ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องเสียง วีดิทัศน์
และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการด้านความปลอดภัย ต้องเป็นไป
ตามมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔

เหตุผล

เนื่องจากกฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องเสียง วีดิทัศน์
และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการด้านความปลอดภัย ต้องเป็นไป
ตามมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องเสียง วีดิทัศน์
และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการด้านความปลอดภัย
ต้องเป็นไปตามมาตรฐานเลขที่ มอก. ๑๑๙๕ - ๒๕๖๑ แต่มาตรฐานดังกล่าวมีขอบข่าย
ครอบคลุมไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศด้านความปลอดภัย
ของเครื่องเสียง วีดิทัศน์ บริภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในปัจจุบัน ประกอบกับ
คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเห็นชอบให้ดำเนินการกำหนดให้
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมบริภัณฑ์เสียง วีดิทัศน์ บริภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ต้องเป็นไปตามมาตรฐานเลขที่ มอก. ๖๒๓๖๘ เล่ม ๑ - ๒๕๖๓ จำนวน ๒๐ รายการ ซึ่งเป็น
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับมาตรฐานดังกล่าว จึงอาจเกิดความซ้ำซ้อนขึ้นได้
ดังนั้น เพื่อดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานให้มีขอบข่ายที่ชัดเจน ลดความซ้ำซ้อน เป็นไปตาม
มาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับการผลิตและเทคโนโลยีการใช้งาน
ในปัจจุบัน และใช้มาตรฐานเลขที่ มอก. ๑๑๙๕ - ๒๕๓๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไปพลางก่อน
สมควรยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องเสียง วีดิทัศน์ และเครื่องใช้
อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการด้านความปลอดภัย ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน
พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

- ร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๗ พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๓/๒๕๖๓)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๗ พ.ศ. ....

หลักการ

ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๗

เหตุผล

เนื่องจากการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณาได้มีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และกฎหมายว่าด้วยอาหารกำหนดให้มีการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคไว้เป็นการเฉพาะแล้ว สมควรยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

- ร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๘๓๔/๒๕๕๕)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

เหตุผล

โดยที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรร
เงินภาษีรถประจำปีตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น แต่ปัจจุบันการกำหนดสัดส่วนและจัดสรรภาษีและรายได้ให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งบัญญัติให้หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข
อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้และการได้รับเงินรายได้สำหรับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กำหนด และในขณะนี้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ได้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินภาษีดังกล่าวแล้ว จึงมีผลให้กฎกระทรวง
ดังกล่าวไม่มีสภาพใช้บังคับต่อไป สมควรยกเลิกกฎกระทรวงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออก
กฎกระทรวงนี้

(๒) ตัวยกเลิกกฎกระทรวงยกเลิก

(๒.๑) การยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดียว

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องเสียง
วีดิทัศน์ และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการด้านความปลอดภัย
ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔ พ.ศ. ๒๕๖๔

กฎกระทรวง

ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องเสียง วีดิทัศน์
และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการด้านความปลอดภัย

ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔

พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๘๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องเสียงวิทยุทัศน์ และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการด้านความปลอดภัยต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

สุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๐

กฎกระทรวง

ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๘ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่ตำบลดูใต้ ตำบลกองควาย อำเภอเมืองน่าน และตำบลท่านาว ตำบลนาปัง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๕๖

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการ
การรับราชการทหารบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๘

กฎกระทรวง
ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน
พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ (๓) และมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง
แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓ เมื่อกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับแล้ว ให้บุคคลซึ่งเคยได้รับยกเว้น
ไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๑๘)
ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ อยู่ในวันก่อนวันที่
กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับยังคงได้รับยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘
พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พลเอก อนุพจน์ เฝ้าจินดา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๒.๒) การยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์
และตลาดหลักทรัพย์บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๔

กฎกระทรวง

ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๐ วรรคสี่
แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๔) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วย
ซึ่งถูกยกเลิกโดยกฎกระทรวงนี้ซึ่งยังประกอบธุรกิจหลักทรัพย์อยู่ในวันที่กฎกระทรวงนี้
ใช้บังคับ ให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ตามที่ได้รับอนุญาตต่อไปได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน
ใบอนุญาตดังกล่าว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

อาคม เติมพิทยาไพสิฐ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยสุราบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๕

กฎกระทรวง
ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
บางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน
พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

กิตติรัตน์ ณ ระนอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

- กฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๕๑

กฎกระทรวง
ยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมแร่ดีบุก
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “แร่” ในมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๙ วรรคสอง มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑

และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิก

- (๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๔) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๕) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๖) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๗) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๘) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๙) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๕๑๔

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สุวิทย์ คุณกิตติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

บทที่ ๔

กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม

บทที่ ๔ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม

๑. ความมุ่งหมายของกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม

การกำหนดเรื่องค่าธรรมเนียมในกฎกระทรวงนั้น เป็นการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามกฎหมายเพื่อให้ประชาชนทราบว่าในการทำธุรกรรมใดกับภาครัฐภายใต้กฎหมายนั้น ๆ ประชาชนจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการธุรกรรมดังกล่าวเป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในกฎกระทรวงนั้นจะต้องอยู่ภายในขอบเขตและไม่เกินอัตราขั้นสูงที่กฎหมายแม่บทกำหนดไว้

๒. หลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าธรรมเนียมในกฎกระทรวง

คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔) ได้กำหนดแนวทางในการที่หน่วยงานของรัฐจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ ได้ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้^๑

ข้อ ๑ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต้องมีกฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ และต้องกำหนดอัตราขั้นสูงไว้ในกฎหมาย

ในการกำหนดค่าธรรมเนียมและอัตราค่าธรรมเนียม หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ต้นทุนในการควบคุมหรือกำกับดูแลของรัฐ นโยบายของรัฐในเรื่องนั้นว่า ต้องการส่งเสริมหรือควบคุม ภาระและความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชน ต้นทุนทางธุรกิจที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ประกอบการ และความคุ้มค่าประกอบกัน โดยเฉพาะในกรณีที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพียงเล็กน้อย ควรพิจารณาว่าค่าธรรมเนียมที่ได้รับจะคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการเรียกเก็บหรือไม่

ข้อ ๒ หน่วยงานของรัฐไม่พึงเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากประชาชนในการที่ประชาชนต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อให้ภาครัฐได้ข้อมูล เช่น การแจ้งเกิด การแจ้งตาย การแจ้งย้ายที่อยู่ การจดทะเบียนพาณิชย์ หรือค่าธรรมเนียมที่มีจำนวนเพียงเล็กน้อย เช่น ค่าธรรมเนียมใบคำขอต่าง ๆ

รัฐไม่พึงเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการขอรับสิทธิประโยชน์ที่รัฐให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอันเนื่องมาจากสภาพร่างกาย ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือข้อบกพร่องอื่นของผู้ขอ เช่น สวัสดิการผู้พิการ สวัสดิการผู้มีรายได้น้อย หรือเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ข้อ ๓ การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ให้คำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้

- (๑) ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการดำเนินการเรื่องนั้น และในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม
- (๒) ประโยชน์ที่บุคคลนั้นจะได้รับ หรือผลกระทบทางลบที่บุคคลนั้นก่อให้เกิดขึ้น
- (๓) ความสามารถของประชาชนในการจ่ายค่าธรรมเนียม

^๑ หลักเกณฑ์ว่าด้วยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบริการ (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๗๕/๒๕๖๔)

(๔) การเทียบเคียงกับอัตราเดิมที่เคยเรียกเก็บ อัตราค่าธรรมเนียมอื่นในลักษณะเดียวกัน หรืออัตราของต่างประเทศที่มีการเรียกเก็บ

(๕) การได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ และความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ

(๖) อัตราเงินเฟ้อที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อ ๔ ในการกำหนดค่าธรรมเนียม ให้หน่วยงานดำเนินการดังนี้

(๑) รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม

(๒) ในกรณีที่หน่วยงานให้บริการผ่านระบบดิจิทัล ให้หน่วยงานพิจารณายกเลิกค่าธรรมเนียมที่เคยเรียกเก็บเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการให้บริการเช่นนั้น ซึ่งการให้บริการผ่านระบบดิจิทัลไม่มีต้นทุนค่าใช้จ่ายนั้นอีก หรือถึงมีก็เพียงเล็กน้อย เช่น ค่าคำขอหรือแบบคำขอ ค่าใบอนุญาต ค่าใบแทนใบอนุญาต ค่าแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต เป็นต้น

(๓) ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทบทวนความเหมาะสมของอัตราค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์นี้ โดยให้ดำเนินการไปพร้อมกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่กำหนดให้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมนั้น

ข้อ ๕ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียกเก็บค่าบริการ จึงไม่พึงกำหนดค่าบริการไว้ในกฎหมาย

ในการกำหนดอัตราค่าบริการ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าบริการสำหรับกิจการที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดของรัฐ ต้องไม่สูงเกินสมควร โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตหรือการให้บริการต่อหน่วย และเทียบเคียงกับอัตราที่เรียกเก็บกันมานานในประเทศ

(๒) ค่าบริการสำหรับกิจการที่มีลักษณะเป็นการกึ่งผูกขาดของรัฐ ต้องไม่สูงหรือต่ำเกินสมควร โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตหรือการให้บริการต่อหน่วย

(๓) ค่าบริการสำหรับกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกันโดยเสรีในตลาด ต้องไม่ต่ำเกินสมควรอันอาจกระทบต่อการแข่งขันทางการค้า เว้นแต่รัฐมีอำนาจแทรกแซงในเรื่องนั้นเพื่อรักษาราคาที่เหมาะสมในตลาด

การกำหนดอัตราค่าบริการของกิจการของรัฐต้องไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะแสวงหากำไรสูงสุด (maximization of profit) หากแต่เป็นการจัดให้มีกำไร (ถ้ามี) เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุง และขยายบริการสาธารณะให้ดีขึ้นหรือทั่วถึงยิ่งขึ้น

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์นี้ไม่ใช้บังคับแก่การเรียกเก็บเงินที่เกิดจากการเจรจาและการทำสัญญาระหว่างภาครัฐและเอกชน เช่น ค่าตอบแทนสิทธิตามสัญญาสัมปทาน ค่าตอบแทนสิทธิการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติ แต่ทั้งนี้ หน่วยงานผู้พิจารณาทำสัญญาดังกล่าวควรคำนึงถึงแนวทางการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบริการตามหลักเกณฑ์นี้ด้วย

บรรดาค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานของรัฐได้จ่ายไปแทนบุคคลใดเพื่อให้การควบคุมหรือกำกับดูแลตามกฎหมายสามารถกระทำได้ เช่น ค่าลากจูงพาหนะ ค่าเก็บรักษาของที่ไม่มีผู้รับตามกำหนด มิใช่เป็นค่าธรรมเนียมที่จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์นี้ หน่วยงานของรัฐจึงสามารถเรียกค่าใช้จ่ายดังกล่าวคืนจากบุคคลนั้นได้ตามกฎหมาย

ข้อ ๗ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายหรือกฎทั้งปวงพิจารณาและดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหรือกฎให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดนี้ในโอกาสแรกที่กระทำได้ แต่ต้องไม่ช้ากว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายนั้นครั้งแรก

ดังนั้น ในการร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมจึงต้องยึดถือแนวทางดังกล่าวข้างต้นด้วย

๓. แนวทางการเขียนกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม

ในการร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมมีองค์ประกอบเช่นเดียวกับกฎกระทรวงอื่น ๆ เช่น การกำหนดชื่อกฎกระทรวงที่ต้องสื่อให้เห็นถึงสาระสำคัญของร่างใช้ถ้อยคำสั้น ๆ เข้าใจง่าย สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่ใช้ซ้ำกับกฎกระทรวงอื่น ๆ หรือการอ้างบทอาศัยอำนาจที่ต้องยึดถือตามบทอาศัยอำนาจตามที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจออกกฎกระทรวงนั้นไว้ แต่ก็มีลักษณะเฉพาะบางประการที่ใช้เฉพาะกับกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

(๑) ในการเรียงลำดับรายการอัตราค่าธรรมเนียมต้องยึดถือการเรียงลำดับตามที่กฎหมายแม่บทกำหนดไว้

(๒) กรณีที่จะกำหนดยกเว้นค่าธรรมเนียมจะใช้เฉพาะกรณีมีเหตุการณ์พิเศษ เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และจะยกเว้นโดยมีเงื่อนไขเวลากำหนดไว้เฉพาะช่วงเวลาที่กำหนด

(๓) การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้กำหนดจำนวนเงินเป็นตัวเลข รวมถึงกรณีที่กำหนดค่าธรรมเนียมเป็นศูนย์ด้วย เช่น กฎกระทรวงอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่น พ.ศ. ๒๕๖๕

๔. รูปแบบการเขียนกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม

๔.๑ กรณีกำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียม

ร่าง	
กฎกระทรวง	
กำหนดค่าธรรมเนียม.....	
พ.ศ.	
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ.....	
พ.ศ. .... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้	
ให้กำหนดค่าธรรมเนียม..... ดังต่อไปนี้	
(๑)	
(๒)	
(๓)	
ให้ไว้ ณ วันที่	พ.ศ. ....
นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....	

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๐

กฎกระทรวง
กำหนดอัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง
พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างให้เป็นไปตาม
อัตราในบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

อภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

บัญชีอัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

ประเภทงาน	รายการ	ขนาดโครงการ (ล้านบาท)	อัตรา (ร้อยละวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้าง)		
			ไม่ซับซ้อน	ซับซ้อน	ซับซ้อนมาก
งานสถาปัตยกรรม	ออกแบบ	ขนาดเล็ก (< ๕๐)	๔.๕	๖.๕	๘.๕
		ขนาดกลาง (๕๐ < ๒๕๐)	๔	๕.๒๕	๗
		ขนาดใหญ่ (๒๕๐ < ๗๕๐)	๓.๕	๔	๖
		ขนาดพิเศษระดับที่หนึ่ง (๗๕๐ < ๒,๕๐๐)	๓	๓.๕	๕
		ขนาดพิเศษระดับที่สอง (๒,๕๐๐ < ๕,๐๐๐)	๒.๕	๓	๔
		ขนาดพิเศษระดับที่สาม (> ๕,๐๐๐)	๑.๕	๒.๕	๓
	ควบคุมงาน ก่อสร้าง	ขนาดเล็ก (< ๕๐)	๔.๕	๖.๕	๘.๕
		ขนาดกลาง (๕๐ < ๒๕๐)	๔	๕.๒๕	๗
		ขนาดใหญ่ (๒๕๐ < ๗๕๐)	๓.๕	๔	๖
		ขนาดพิเศษระดับที่หนึ่ง (๗๕๐ < ๒,๕๐๐)	๓	๓.๕	๕
		ขนาดพิเศษระดับที่สอง (๒,๕๐๐ < ๕,๐๐๐)	๒.๕	๓	๔
		ขนาดพิเศษระดับที่สาม (> ๕,๐๐๐)	๑.๕	๒.๕	๓

หมายเหตุ - ลักษณะความซับซ้อนของงานสถาปัตยกรรม ได้แก่

ซับซ้อนมาก หมายถึง งานอาคาร งานสถาปัตยกรรมภายใน งานภูมิสถาปัตยกรรม
ที่มีแบบแผนวิจิตรต้องใช้ความประณีตขั้นสูง ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ความชำนาญเฉพาะด้าน

มีความสลับซับซ้อน หรือมีผู้ใช้สอยจำนวนมาก มีลักษณะพิเศษเชิงคุณค่าทางด้านสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม วัฒนธรรม หรือธรรมชาติ เช่น พิพิธภัณฑสถาน อาคารทางศาสนา ศาลากลางจังหวัด โรงพยาบาล อาคารห้องปฏิบัติการ อาคารที่มีความสลับซับซ้อน สนามบิน อนุสาวรีย์ รัฐสภา ศูนย์วัฒนธรรม อาคารอนุรักษ์ สถานทูต อาคารเก็บวัสดุที่เสี่ยงอันตรายหรือเสี่ยงต่อสุขภาพ งานสถาปัตยกรรมภายในของบ้านพักอาศัย ภูมิทัศน์ในพื้นที่อนุรักษ์ ภูมิทัศน์ในอาคาร สวนหลังคา สวนพฤกษศาสตร์ สวนสมุนไพร สวนสัตว์ สวนสาธารณะกลางเมือง หรืองานปรับปรุงอาคารหรือภูมิทัศน์ในบริเวณที่มีการใช้สอยหรือสิ่งปลูกสร้างอยู่เดิม

ซับซ้อน หมายถึง งานอาคาร งานสถาปัตยกรรมภายใน งานภูมิสถาปัตยกรรม ที่ต้องใช้ความประณีต ความชำนาญ มีประโยชน์ใช้สอยที่ซับซ้อน มีลักษณะการก่อสร้างที่ซับซ้อน มีกฎเกณฑ์ควบคุมเฉพาะ หรือมีการใช้งานหลากหลาย เช่น อาคารมหาวิทยาลัย อาคารเรียนรวม หอสมุด หอประชุม อาคารพักอาศัยรวม สนามกีฬา สถานกักกัน หอพัก โรงเรียน ศาลาประชาคม อาคารสำนักงาน อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ สถาบันระดับสูงของรัฐ สถาบันการเงิน โรงแรม โรงภาพยนตร์ โรงมหรสพ ห้างสรรพสินค้า ศูนย์ประชุม ศูนย์แสดงสินค้าและนิทรรศการ สถานีขนส่งต่าง ๆ อาคารศูนย์การค้า สถานบริการและนันทนาการ สโมสร สวนสนุก สวนสาธารณะ ภูมิทัศน์ชุมชน ภูมิทัศน์บริเวณอาคารสาธารณะ โครงการจัดสรรที่ดิน หรือนิคมอุตสาหกรรม

ไม่ซับซ้อน หมายถึง งานอาคาร งานสถาปัตยกรรมภายใน งานภูมิสถาปัตยกรรม มีลักษณะเรียบง่าย เป็นมาตรฐานทั่วไป เช่น โรงเก็บพัสดุคลังสินค้า อาคารจอดรถยนต์ ตลาด ร้านค้า ศูนย์อาหาร โชว์รูม อาคารประเภทบ้านที่อยู่อาศัยหรือสำนักงานขนาดเล็ก สวนสาธารณะชานเมือง งานภูมิทัศน์ถนนหรือเส้นทางคมนาคม สวนเกษตร สวนประดับ หรือสวนหย่อม

- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพัก และการเป็นผู้จัดการหอพัก พ.ศ. ๒๕๖๐

กฎกระทรวง

กำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพักและการเป็นผู้จัดการหอพัก

พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้กำหนดค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก

(ก) หอพักที่มีห้องพักไม่เกินห้าสิบห้อง

หรือมีพื้นที่ทุกห้องรวมกันไม่เกินหนึ่งพันตารางเมตร ฉบับละ ๓,๐๐๐ บาท

- (ข) หอพักที่มีห้องพักเกินห้าสิบห้องแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยห้อง
หรือมีพื้นที่ทุกห้องรวมกันเกินหนึ่งพันตารางเมตร ฉบับละ ๔,๐๐๐ บาท
- (ค) หอพักที่มีห้องพักเกินหนึ่งร้อยห้อง
หรือมีพื้นที่ทุกห้องรวมกันเกินสองพันตารางเมตร ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
- (๒) ใบอนุญาตผู้จัดการหอพัก
- (ก) หอพักตาม (๑) (ก) ฉบับละ ๕๐๐ บาท
- (ข) หอพักตาม (๑) (ข) ฉบับละ ๗๕๐ บาท
- (ค) หอพักตาม (๑) (ค) ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
- (๓) การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก ครั้งละกึ่งหนึ่ง
ของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักนั้น
- (๔) การต่ออายุใบอนุญาตผู้จัดการหอพัก ครั้งละกึ่งหนึ่ง
ของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผู้จัดการหอพักนั้น
- (๕) การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก ครั้งละเท่ากับ
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักนั้น
- (๖) ใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก ฉบับละ ๒๐๐ บาท
- (๗) ใบแทนใบอนุญาตผู้จัดการหอพัก ฉบับละ ๑๐๐ บาท
- ในกรณีที่มีการคำนวณจำนวนห้องพักหรือพื้นที่ห้องพักทุกห้องรวมกัน
สำหรับหอพักใดแล้ว เป็นเหตุให้อาจชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักได้
ตามอัตราทั้ง (๑) (ก) (ข) หรือ (ค) ให้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก
สำหรับหอพักนั้นในอัตราที่สูงกว่า

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๔.๒ กรณีแก้ไขค่าธรรมเนียม

ร่าง กฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียม..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. .... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้
ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน (..) แห่งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ..... และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(..) .....”
ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (..) แห่งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ..... “(..) .....”
ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. .... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๖๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช ๒๕๓๔
กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๖๕)
ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช ๒๕๓๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติควบคุม
การขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช ๒๕๓๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔ (ฉบับที่ ๒) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๘ ค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้าของเก่า ให้เรียกเก็บดังนี้

(๑) การขายทอดตลาด ปีละ ๗,๕๐๐ บาท

(๒) การค้าของเก่า

(ก) ประเภทโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ

ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ

ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

ปีละ ๖,๒๕๐ บาท

(ข) ประเภทเพชร พลอย ทอง นาก เงิน หรืออัญมณี

ปีละ ๕,๐๐๐ บาท

(ค) ประเภทรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

ปีละ ๓,๗๕๐ บาท

(ง) ประเภทอื่น ๆ

ปีละ ๒,๕๐๐ บาท

การค้าของเก่าหลายประเภท ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในประเภทที่สูงกว่าประเภทเดียว”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๐ (พ.ศ. ๒๕๖๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๗๐ (พ.ศ. ๒๕๖๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ และข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑ ให้กำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

(๑) อาคารที่ใช้เพื่อการอยู่อาศัยไม่เกินสองชั้นและมีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันรวมกันไม่เกิน ๑๕๐ ตารางเมตร หรืออาคารที่ใช้เพื่อเก็บผลิตผลทางการเกษตรที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันรวมกันไม่เกิน ๑๐๐ ตารางเมตร หรืออาคารเพื่อการเลี้ยงสัตว์ที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันรวมกันไม่เกิน ๑๐๐ ตารางเมตร หรือรั้ว กำแพง หรือประตูที่เป็นอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เรียกเก็บในอัตรา ดังต่อไปนี้

(ก) ใบอนุญาตก่อสร้าง	ฉบับละ ๒๐ บาท
(ข) ใบอนุญาตดัดแปลง	ฉบับละ ๑๐ บาท
(ค) ใบอนุญาตรื้อถอน	ฉบับละ ๑๐ บาท
(ง) ใบอนุญาตเคลื่อนย้าย	ฉบับละ ๑๐ บาท
(จ) ใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้	ฉบับละ ๒๐ บาท
(ฉ) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ ๕ บาท

(๒) อาคารอื่นนอกจากอาคารตาม (๑) ให้เรียกเก็บในอัตรา ดังต่อไปนี้

(ก) ใบอนุญาตก่อสร้าง	ฉบับละ ๒๐๐ บาท
(ข) ใบอนุญาตดัดแปลง	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(ค) ใบอนุญาตรื้อถอน	ฉบับละ ๕๐ บาท
(ง) ใบอนุญาตเคลื่อนย้าย	ฉบับละ ๕๐ บาท
(จ) ใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้	ฉบับละ ๒๐๐ บาท
(ฉ) ใบรับรอง	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(ช) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง	ฉบับละ ๑๐ บาท

ข้อ ๒ ให้กำหนดค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

(๑) อาคารที่ใช้เพื่อการอยู่อาศัยไม่เกินสองชั้นและมีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันรวมกันไม่เกิน ๑๕๐ ตารางเมตร หรืออาคารที่ใช้เพื่อเก็บผลิตผลทางการเกษตรที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันรวมกันไม่เกิน ๑๐๐ ตารางเมตร หรืออาคารเพื่อการเลี้ยงสัตว์ที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันรวมกันไม่เกิน ๑๐๐ ตารางเมตร หรือรั้ว กำแพง หรือประตูที่เป็นอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เรียกเก็บในอัตรา ดังต่อไปนี้

(ก) ใบอนุญาตก่อสร้าง	ฉบับละ ๒๐ บาท
(ข) ใบอนุญาตดัดแปลง	ฉบับละ ๑๐ บาท
(ค) ใบอนุญาตรื้อถอน	ฉบับละ ๑๐ บาท
(ง) ใบอนุญาตเคลื่อนย้าย	ฉบับละ ๑๐ บาท

- (๒) อาคารอื่นนอกจากอาคารตาม (๑) ให้เรียกเก็บในอัตรา ดังต่อไปนี้
(ก) ใบอนุญาตก่อสร้าง	ฉบับละ ๒๐๐ บาท
(ข) ใบอนุญาตดัดแปลง	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(ค) ใบอนุญาตรื้อถอน	ฉบับละ ๕๐ บาท
(ง) ใบอนุญาตเคลื่อนย้าย	ฉบับละ ๕๐ บาท

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๔.๓ กรณีกำหนดให้ยกเลิกและปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียม

ร่าง	
กฎกระทรวง	
กำหนดค่าธรรมเนียม.....	
พ.ศ.	
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ.....	
พ.ศ. .... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้	
ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม.....	
ข้อ ๒ ให้กำหนดค่าธรรมเนียม..... ดังต่อไปนี้	
(๑)	
(๒)	
(๓)	
(๔)	
ให้ไว้ ณ วันที่	พ.ศ. ....
นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....	

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

กฎกระทรวง
กำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับเครื่องมือแพทย์
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๓ ให้กำหนดค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

(๑) ใบจดทะเบียนสถานประกอบการผลิต	ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท
(๒) ใบจดทะเบียนสถานประกอบการนำเข้า	ฉบับละ ๔,๐๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตผลิตเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตนำเข้าเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ ๒๐,๐๐๐ บาท
(๕) ใบอนุญาตขายเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(๖) ใบอนุญาตนำเข้าเครื่องมือแพทย์	
(ก) การโฆษณาบนสิ่งของที่แจก (Gimmick)	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(ข) การโฆษณาอื่น ๆ	ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท
(๗) ใบรับแจ้งรายการละเอียดผลิตเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
(๘) ใบรับแจ้งรายการละเอียดนำเข้าเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท
(๙) ใบรับจดแจ้งผลิตเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(๑๐) ใบรับจดแจ้งนำเข้าเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท
(๑๑) หนังสือรับรอง	
(ก) หนังสือรับรองระบบคุณภาพการผลิต การนำเข้า หรือการขายเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(ข) หนังสือรับรองการวินิจฉัยผลิตภัณฑ์ และหนังสือรับรองสูตรหรือส่วนประกอบ เครื่องมือแพทย์	ฉบับละ ๕๐๐ บาท

(ค) หนังสือรับรองการส่งออก หนังสือรับรองผู้ผลิต หนังสือรับรองแหล่งกำเนิด	
๑) ตั้งแต่ ๑ - ๕๐ รายการ	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
๒) ตั้งแต่ ๕๑ - ๕๐๐ รายการ	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
๓) เกิน ๕๐๐ รายการ	ฉบับละ ๓,๐๐๐ บาท
(ง) หนังสือรับรองฉลากหรือเอกสาร กำกับเครื่องมือแพทย์	
	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(จ) หนังสือรับรองการผลิตเครื่องมือแพทย์ เพื่อการส่งออก	
	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(ฉ) หนังสือรับรองอื่น ๆ	
	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๑๒) ใบรับรองการประเมินเครื่องมือแพทย์ ตามมาตรา ๒๒	
	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(๑๓) ใบแทนใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบแทนใบอนุญาต ใบแทนใบรับแจ้ง รายการละเอียด ใบแทนใบรับรอง การประเมินเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๒๒ และใบแทนหนังสือรับรอง	
	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๑๔) คำขอจดทะเบียนสถานประกอบการ	
	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๑๕) คำขออนุญาต	
	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(๑๖) คำขอแจ้งรายการละเอียด	
	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(๑๗) คำขอจดทะเบียน	
	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๑๘) คำขอย้ายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ผลิต นำเข้า ขาย หรือสถานที่เก็บรักษา เครื่องมือแพทย์	
	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๑๙) คำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการ ในใบจดทะเบียนสถานประกอบการ	
	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๒๐) คำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการ ในใบอนุญาต หรือรายการอื่น ๆ ที่ได้รับอนุญาต	
	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๒๑) คำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการ ในใบรับแจ้งรายการละเอียดหรือรายการอื่น ๆ ที่ได้รับแจ้งรายการละเอียด	
	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๒๒) การต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ เท่ากับค่าธรรมเนียมใบจดทะเบียน สถานประกอบการประเภทนั้น ๆ แต่ละฉบับ	

- (๒๓) การต่ออายุใบอนุญาตเท่ากับค่าธรรมเนียม
ใบอนุญาตประเภทนั้น ๆ แต่ละฉบับ
- (๒๔) การต่ออายุใบรับแจ้งรายการละเอียดเท่ากับ
ค่าธรรมเนียมใบรับแจ้งรายการละเอียด
ประเภทนั้น ๆ แต่ละฉบับ
- (๒๕) การต่ออายุใบรับจดทะเบียนผลิตเครื่องมือแพทย์ ฉบับละ ๕๐๐ บาท
- (๒๖) การต่ออายุใบรับจดทะเบียนนำเข้าเครื่องมือแพทย์ ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

อนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

- กฎกระทรวงอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่น พ.ศ. ๒๕๖๕

กฎกระทรวง

อัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่น

พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง
แห่งพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัล
เพื่อเศรษฐกิจและสังคมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงกำหนดอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่น
ตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์พุทธศักราช ๒๔๗๗ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) กฎกระทรวงกำหนดอัตราไปรษณียากรสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์
ภายในประเทศที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“จดหมายแบบซอง” หมายความว่า จดหมายที่มีน้ำหนักไม่เกินสองพันกรัม
ซึ่งมีขนาดความกว้าง ความยาว และความหนาของจดหมายรวมกันไม่เกินหกสิบเซนติเมตร

“จดหมายแบบหีบห่อ” หมายความว่า จดหมายที่มีน้ำหนักไม่เกินสองพันกรัม
ซึ่งมีขนาดความกว้าง ความยาว และความหนาของจดหมายรวมกันเกินหกสิบเซนติเมตร
หรือมีรูปแบบหีบห่อในลักษณะพิเศษ เช่น ซองขยายข้าง กล่อง หรือม้วนกลม

ข้อ ๓ อัตราไปรษณียากรสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์ภายในประเทศให้กำหนด
ดังต่อไปนี้

ประเภท	พิกัดน้ำหนัก	อัตรา (บาท/ฉบับ)
ตั้งแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗		
จดหมายแบบซอง	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	๓
	เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม	๕
	เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๑๐
	เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๑๕
	เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๒๐
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๓๕
	เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๕๕
จดหมายแบบหีบห่อ	ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๓๐
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๔๐
	เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๕๕
ไปรษณียบัตร		๒
ซองดีพิมพ์	ไม่เกิน ๕๐ กรัม	๓
	เกิน ๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๔
	เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๖
	เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๘
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๑๓
	เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๒๕
	ส่วนที่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๑๒
เครื่องอ่านสำหรับคนเสียจักษุ ที่มีน้ำหนักไม่เกิน ๗,๐๐๐ กรัม		๐
พัสดุไปรษณีย์	ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๒๐
	ส่วนที่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๑๕
ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป		
จดหมายแบบซอง	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	๕
	เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม	๖
	เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๑๑
	เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๑๗
	เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๒๓
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๔๐
	เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๖๒

ประเภท	พิกัดน้ำหนัก	อัตรา (บาท/ฉบับ)
จดหมายแบบหีบห่อ	ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๓๔
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๔๕
	เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๖๒
ไปรษณียบัตร		๓
ของตีพิมพ์	ไม่เกิน ๕๐ กรัม	๔
	เกิน ๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๕
	เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๘
	เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๑๑
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๑๗
	เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๓๓
	ส่วนที่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๑๖
เครื่องอ่านสำหรับคนเสียจักษุ ที่มีน้ำหนักไม่เกิน ๗,๐๐๐ กรัม		๐
พัสดุไปรษณีย์	ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๒๕
	ส่วนที่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๒๐

ข้อ ๔ การคำนวณพิกัดน้ำหนักของตีพิมพ์และพัสดุไปรษณีย์ตามข้อ ๓ ในส่วนที่เกินสองพันกรัมหรือหนึ่งพันกรัม แล้วแต่กรณี หากเศษของน้ำหนักในส่วนที่เกินนั้นไม่ถึงหนึ่งพันกรัมให้คิดเป็นหนึ่งพันกรัม

ข้อ ๕ การส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ทางไปรษณีย์ภายในประเทศสำหรับจดหมายแบบซองและของตีพิมพ์ หากเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ ให้มีอัตราไปรษณียากรตามที่กำหนดในข้อ ๖

- (๑) ผู้ที่ใช้บริการเป็นลูกค้าฝากส่งอย่างเป็นประจำหรือมีความต่อเนื่อง
- (๒) มีปริมาณงานฝากส่งต่อเดือน สำหรับจดหมายแบบซองเกินสามแสนฉบับขึ้นไป หรือของตีพิมพ์ตั้งแต่หนึ่งล้านฉบับขึ้นไป
- (๓) ได้คัดแยกตามรหัสไปรษณีย์แล้ว หรือดำเนินการอื่นใดเพื่ออำนวยความสะดวกในการคัดแยกและส่งต่อในระบบงานไปรษณีย์
- (๔) ฝากส่ง ณ ศูนย์รับฝากไปรษณีย์จำนวนมาก หรือที่ทำการไปรษณีย์รับจ่าย
- (๕) ฝากส่งและนำจ่ายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรปราการ) หรือฝากส่งและนำจ่ายในพื้นที่จังหวัดเดียวกันสำหรับส่วนภูมิภาค
- (๖) ฝากส่งภายในเวลา ๑๕.๐๐ น. ของวันจันทร์ - ศุกร์ หรือภายในเวลา ๑๐.๐๐ น. ของวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดราชการประจำปี

ข้อ ๖ อัตราไปรษณียากรสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์ภายในประเทศตามข้อ ๕
ให้กำหนด ดังต่อไปนี้

ประเภท	ปริมาณงาน (ฉบับ)	พิกัดน้ำหนัก	อัตรา (บาท/ฉบับ)
ตั้งแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗			
จดหมายแบบซอง	เกิน ๓๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	๒.๙๘
		เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม	๔.๒๕
		เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๙.๐๐
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๑๔.๐๐
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๑๙.๐๐
		เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๓๐.๕๐
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๕๐.๐๐
	เกิน ๔๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	๒.๙๖
		เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม	๔.๑๓
		เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๘.๙๔
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๑๓.๙๔
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๑๘.๙๔
		เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๓๐.๔๔
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๔๘.๗๕
	เกิน ๕๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	๒.๙๔
		เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม	๔.๐๐
		เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๘.๘๘
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๑๓.๘๘
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๑๘.๘๘
		เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๓๐.๓๘
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๔๗.๕๐
	เกิน ๖๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๗๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	๒.๙๒
		เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม	๓.๘๘
		เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๘.๘๑
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๑๓.๘๑
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๑๘.๘๑
		เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๓๐.๓๑
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๔๖.๒๕

ประเภท	ปริมาณงาน (ฉบับ)	พิกัดน้ำหนัก	อัตรา (บาท/ฉบับ)
	เกิน ๗๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๘๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๒.๙๐ ๓.๗๕ ๘.๗๕ ๑๓.๗๕ ๑๘.๗๕ ๓๐.๒๕ ๔๕.๐๐
	เกิน ๘๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๙๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๒.๘๗ ๓.๖๓ ๘.๖๙ ๑๓.๖๙ ๑๘.๖๙ ๓๐.๑๙ ๔๓.๗๕
	เกิน ๙๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๒.๘๔ ๓.๕๐ ๘.๖๓ ๑๓.๖๓ ๑๘.๖๓ ๓๐.๑๓ ๔๒.๕๐
	เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๑,๑๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๒.๘๒ ๓.๓๘ ๘.๕๖ ๑๓.๕๖ ๑๘.๕๖ ๓๐.๐๖ ๔๑.๒๕
	เกิน ๑,๑๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๒.๘๐ ๓.๒๕ ๘.๕๐ ๑๓.๕๐ ๑๘.๕๐ ๓๐.๐๐

ประเภท	ปริมาณงาน (ฉบับ)	พิกัดน้ำหนัก	อัตรา (บาท/ฉบับ)
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๔๐.๐๐
ของตีพิมพ์	๑,๐๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๕๐ กรัม	๒.๗๕
		เกิน ๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๓.๗๕
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๕.๗๕
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๗.๕๐
		เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๑๒.๕๐
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๒๓.๗๕
		ส่วนที่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๑๑.๕๐
	เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๕๐ กรัม	๒.๕๐
		เกิน ๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๓.๕๐
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๕.๕๐
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๗.๒๕
		เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๑๒.๒๕
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๒๓.๒๕
		ส่วนที่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๑๑.๒๕
	เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป	ไม่เกิน ๕๐ กรัม	๒.๒๕
		เกิน ๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๓.๒๕
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๕.๒๕
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๗.๐๐
		เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๑๑.๗๕
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๒๒.๕๐
		ส่วนที่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๑๐.๗๕
ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป			
จดหมายแบบซอง	เกิน ๓๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	๓.๙๘
		เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม	๔.๕๐
		เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๙.๕๐
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๑๕.๐๐
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๒๐.๕๐
		เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๓๓.๐๐
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๕๕.๐๐
	เกิน ๔๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	๓.๙๖
		เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม	๔.๔๔
		เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๙.๔๔
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๑๔.๘๘
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๒๐.๘๘
		เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๓๓.๘๘
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๕๕.๘๘
		ส่วนที่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๑๐.๘๘

ประเภท	ปริมาณงาน (ฉบับ)	พิกัดน้ำหนัก	อัตรา (บาท/ฉบับ)
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๒๐.๑๙ ๓๒.๖๓ ๕๓.๗๕
	เกิน ๕๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๓.๙๔ ๔.๓๘ ๙.๓๘ ๑๔.๗๕ ๑๙.๘๘ ๓๒.๒๕ ๕๒.๕๐
	เกิน ๖๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๗๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๓.๙๒ ๔.๓๑ ๙.๓๑ ๑๔.๖๓ ๑๙.๕๖ ๓๑.๘๘ ๕๑.๒๕
	เกิน ๗๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๘๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๓.๙๐ ๔.๒๕ ๙.๒๕ ๑๔.๕๐ ๑๙.๒๕ ๓๑.๕๐ ๕๐.๐๐
	เกิน ๘๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๙๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๓.๘๐ ๔.๑๙ ๙.๑๓ ๑๔.๓๑ ๑๙.๑๓ ๓๑.๑๙ ๔๘.๗๕
	เกิน ๙๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๓.๗๐ ๔.๑๓ ๙.๐๐

ประเภท	ปริมาณงาน (ฉบับ)	พิกัดน้ำหนัก	อัตรา (บาท/ฉบับ)
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๑๔.๑๓ ๑๙.๐๐ ๓๐.๘๘ ๔๗.๕๐
	เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๑,๑๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๓.๖๐ ๔.๐๖ ๘.๘๘ ๑๓.๙๔ ๑๘.๘๘ ๓๐.๕๖ ๔๖.๒๕
	เกิน ๑,๑๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป	ไม่เกิน ๑๐ กรัม เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม เกิน ๒๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๓.๕๐ ๔.๐๐ ๘.๗๕ ๑๓.๗๕ ๑๘.๗๕ ๓๐.๒๕ ๔๕.๐๐
ของตีพิมพ์	๑,๐๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๕๐ กรัม เกิน ๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม ส่วนที่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๓.๒๕ ๔.๒๕ ๖.๗๕ ๙.๐๐ ๑๔.๕๐ ๒๗.๗๕ ๑๓.๕๐
	เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐	ไม่เกิน ๕๐ กรัม เกิน ๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม ส่วนที่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๓.๐๐ ๔.๐๐ ๖.๕๐ ๘.๗๕ ๑๔.๒๕ ๒๗.๒๕ ๑๓.๒๕
	เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป	ไม่เกิน ๕๐ กรัม เกิน ๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม	๒.๗๕ ๓.๗๕

แนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวง
บทที่ ๔ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม

ประเภท	ปริมาณงาน (ฉบับ)	พิกัดน้ำหนัก	อัตรา (บาท/ฉบับ)
		เกิน ๑๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒๕๐ กรัม	๖.๒๕
		เกิน ๒๕๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	๘.๕๐
		เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม	๑๓.๗๕
		เกิน ๑,๐๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม	๒๖.๕๐
		ส่วนที่เกิน ๒,๐๐๐ กรัม คิด ๑,๐๐๐ กรัมละ	๑๒.๗๕

ข้อ ๗ การคำนวณพิกัดน้ำหนักของตีพิมพ์ตามข้อ ๖ ในส่วนที่เกินสองพันกรัม หากเศษของน้ำหนักในส่วนที่เกินนั้นไม่ถึงหนึ่งพันกรัม ให้คิดเป็นหนึ่งพันกรัม

ข้อ ๘ อัตราค่าธรรมเนียมสำหรับการรับส่งเงินทางธนาณัติภายในประเทศ ให้กำหนด ดังต่อไปนี้

ประเภท	วงเงิน (บาท)	อัตรา (บาท)
ธนาณัติ	ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท	๑๐
	ส่วนที่เกิน ๑,๐๐๐ บาท คิด ๑,๐๐๐ บาทละ	๒

ข้อ ๙ การคำนวณวงเงินสำหรับการรับส่งเงินทางธนาณัติภายในประเทศ ตามข้อ ๘ ในส่วนวงเงินที่เกินหนึ่งพันบาท หากเศษของวงเงินในส่วนที่เกินนั้นไม่ถึงหนึ่งพันบาท ให้คิดเป็นหนึ่งพันบาท

ข้อ ๑๐ อัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมสำหรับบริการการเงิน ต่างประเทศให้เรียกเก็บตามอัตราที่ตกลงกับต่างประเทศ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

- กฎกระทรวงกำหนดอัตราภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๖๓

กฎกระทรวง
กำหนดอัตราภาษีป้าย
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีป้าย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

ข้อ ๒ ให้กำหนดอัตราภาษีป้าย ดังต่อไปนี้

(๑) ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน

(ก) ป้ายที่มีข้อความที่เคลื่อนที่หรือเปลี่ยนเป็นข้อความอื่นได้ ให้คิดอัตรา ๑๐ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

(ข) ป้ายนอกจาก (ก) ให้คิดอัตรา ๕ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

(๒) ป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศ และหรือปนกับภาพ และหรือเครื่องหมายอื่น

(ก) ป้ายที่มีข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพที่เคลื่อนที่ หรือเปลี่ยนเป็นข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพอื่นได้ ให้คิดอัตรา ๕๒ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

(ข) ป้ายนอกจาก (ก) ให้คิดอัตรา ๒๖ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

(๓) ป้ายที่ไม่มีอักษรไทยไม่ว่าจะมีภาพหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ และป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ

(ก) ป้ายที่มีข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพที่เคลื่อนที่ หรือเปลี่ยนเป็นข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพอื่นได้ ให้คิดอัตรา ๕๒ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

(ข) ป้ายนอกจาก (ก) ให้คิดอัตรา ๕๐ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

ข้อ ๓ อัตราภาษีป้ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ให้ใช้บังคับสำหรับป้ายที่ต้องเสียภาษีป้ายตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ป้ายที่ต้องเสียภาษีป้ายก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้เป็นไปตามอัตราภาษีป้ายที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๔.๔ กรณีให้ยกเว้นการเก็บค่าธรรมเนียม

ร่าง กฎกระทรวง ยกเว้นค่าธรรมเนียม..... พ.ศ. ....
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. .... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้
ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียม.....
ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. .... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรอง
การแจ้งตามกฎหมายกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง
และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔

กฎกระทรวง

ยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายกำหนด
ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูล
หรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙

พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้
ดังต่อไปนี้

ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) และ (๕) และหนังสือรับรองการแจ้งตามข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

อนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

- กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและใบแทนใบอนุญาต
เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔

กฎกระทรวง

ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและใบแทนใบอนุญาตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและใบแทนใบอนุญาตเกี่ยวกับ
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและใบแทน
ใบอนุญาตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

สุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

- กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับการประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. ๒๕๖๕
กฎกระทรวง
ยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับการประกอบธุรกิจโรงแรม
พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม
พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมประกอบธุรกิจโรงแรมตามข้อ ๑ (๗) แห่งกฎกระทรวง
กำหนดค่าธรรมเนียม หลักเกณฑ์ และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการประกอบธุรกิจ
โรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม หลักเกณฑ์
และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการประกอบธุรกิจโรงแรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘
ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
พลเอก อนุพจน์ เฝ้าจินดา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บทที่ ๕

แบบการพิมพ์ร่างกฎกระทรวง

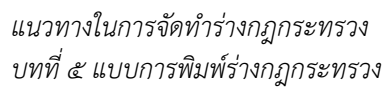

บทที่ ๕

แบบการพิมพ์ร่างกฎกระทรวง

แบบการพิมพ์ร่างกฎกระทรวง

เพื่อให้การจัดพิมพ์ร่างกฎหมายมีแนวทางเดียวกัน ที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมายครั้งที่ ๔๔ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๗ ได้มีมติให้จัดทำรูปแบบการพิมพ์ร่างกฎหมายเพื่อจะได้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน โดยมีรูปแบบดังต่อไปนี้

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวง.....
พ.ศ.]....

	๑ นิ้ว	} เว้น ๑ บรรทัด
	หลักการ	
๑ นิ้ว	กำหนด.....	} เว้น ๑ บรรทัด
	เหตุผล	
๑ นิ้ว	โดยที่/เนื่องจาก.....	} เว้น ๑ บรรทัด

ร่าง
กฎกระทรวง

.....
พ.ศ.]....

๑ นิ้ว

} เว้น ๑ บรรทัด

๑ นิ้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา[.] [มาตรา[.] [และมาตรา[.]
แห่งพระราชบัญญัติ.....[พ.ศ.]....[นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
.....ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๑][กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับ.....

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๒][.....

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๓][.....

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๔][.....

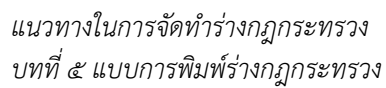
} เว้น ๒ บรรทัด

๑.๕ นิ้ว

ให้ไว้ ณ วันที่[.....พ.ศ.]....

} เว้น ๒ บรรทัด

นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวง.....
พ.ศ.]....

	๑ นิ้ว	}	เว้น ๑ บรรทัด
	หลักการ		
๑ นิ้ว	ปรับปรุง.....	}	เว้น ๑ บรรทัด
	เหตุผล		
๑ นิ้ว	โดยที่/เนื่องจาก.....	}	เว้น ๑ บรรทัด

ร่าง
กฎกระทรวง

.....
พ.ศ. ....

๑ นิ้ว

} เว้น ๑ บรรทัด

๑ นิ้ว
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา [..] [มาตรา] .. [และมาตรา] ..
แห่งพระราชบัญญัติ..... [พ.ศ.] .... [นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
.....ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๑] [กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับ.....

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๒] [ให้ยกเลิก.....

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๓] [.....

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๔] [.....

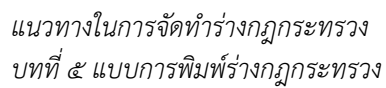
} เว้น ๒ บรรทัด

๑.๕ นิ้ว

ให้ไว้ ณ วันที่ [.....] พ.ศ. ....

} เว้น ๒ บรรทัด

นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวง.....[ฉบับที่ ..]
พ.ศ.]....

୧୯୦

ร่าง
กฎกระทรวง
.....[ฉบับที่..]
พ.ศ. ....

๑ นิ้ว

} เว้น ๑ บรรทัด

๑ นิ้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา[.] [มาตรา[.] และมาตรา[.]
แห่งพระราชบัญญัติ.....[พ.ศ.] ....[นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
.....ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๑][ให้ยกเลิกความในข้อ[.] แห่งกฎกระทรวง.....[พ.ศ.] ....
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“ข้อ[.] [.....
.....”

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๒][ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ[.] แห่งกฎกระทรวง.....[พ.ศ.] ....
“ข้อ[.] [.....
.....”

} เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ[๓][.....
“ข้อ[.] [.....
.....”

} เว้น ๑ บรรทัด

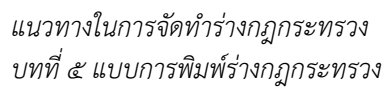
ข้อ[๔][.....
“ข้อ[.] [.....
.....”

} เว้น ๒ บรรทัด

๑.๕ นิ้ว

ให้ไว้ ณ วันที่[.....[พ.ศ.] ....
.....
} เว้น ๒ บรรทัด
นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวง.....
พ.ศ.]....

	๑ นิ้ว	}	เว้น ๑ บรรทัด
	หลักการ		
๑ นิ้ว	- ยกเลิกกฎกระทรวง.....[พ.ศ.].... - ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วย.....	}	เว้น ๑ บรรทัด
	เหตุผล		
๑ นิ้ว	โดยที่/เนื่องจาก.....	}	เว้น ๑ บรรทัด

ร่าง
กฎกระทรวง
ยกเลิก.....
พ.ศ. ....

๑ นิ้ว

๑ นิ้ว

..... } เว้น ๑ บรรทัด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา [..] [มาตรา] .. [และมาตรา] ..
แห่งพระราชบัญญัติ..... [พ.ศ.] ..... [นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
..... ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

..... } เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ [๑] ให้ยกเลิก.....

..... } เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ [๒] .....

..... } เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ [๓] .....

..... } เว้น ๑ บรรทัด

ข้อ [๔] .....

..... } เว้น ๑ บรรทัด

..... } เว้น ๒ บรรทัด

๑.๕ นิ้ว

ให้ไว้ ณ วันที่ ..... [พ.ศ.] ....

..... } เว้น ๒ บรรทัด

นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

- กาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์. “การร่างกฎหมาย : แบบของกฎหมาย.” *วารสารกฎหมาย*. เล่มที่ ๑๔ ตอนที่ ๓, (ธันวาคม ๒๕๓๖) : ๑๐๓-๑๓๗.
- ประเสริฐ สุขสบาย, “การออกกฎหมายของฝ่ายบริหาร.”, *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*, พ.ศ. ๒๕๔๙.
- หยุด แสงอุทัย. “การร่างกฎหมาย.” ใน *อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย*. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, ๒๕๒๓.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, คู่มือการร่างกฎหมาย “การร่างกฎหมายและแบบของกฎหมาย”
- อมร จันทรมบูรณ์, “กฎหมายปกครอง (ADMINISTRATIVE LAW)”, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๖, ๑๒๙.

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย

- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓/๒๕๔๕ วันพุธ ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๕
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ วันพุธ ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๗
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๔๔/๒๕๔๗ วันพุธ ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๗
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๙/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๙
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒๗/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๙
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒๙/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๙
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๓/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๙
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๗/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๙
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ วันพุธ ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๐
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๒
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ วันศุกร์ ที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๔
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ วันศุกร์ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๔
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๗/๒๕๕๔ วันศุกร์ ที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔
- บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันพุธ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒

ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ

ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๑๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง ให้ระบุบทยกเลิกกฎกระทรวงเก่าที่เกี่ยวข้องในร่างกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ เรื่อง การอ้างวรรคหรืออนุมาตราในบทอาศัยอำนาจในกรณีที่บทบัญญัติในส่วนดังกล่าวมีการเขียนอนุมาตราในวรรคหนึ่ง (บันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดราคาประเมิน การจัดทำบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และแผนประกอบการประเมินราคาที่ดิน พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๗๔/๒๕๖๓))

เรื่องเสร็จ

เรื่องเสร็จที่ ๒๔๕/๒๕๑๘ เรื่อง ร่างกฎกระทรวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๙๗

เรื่องเสร็จที่ ๓๘๓/๒๕๒๓ บันทึก เรื่อง การยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษให้แก่บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๘/๒๕๒๖ เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

เรื่องเสร็จที่ ๓๔๐/๒๕๓๕ บันทึก เรื่อง การออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๒/๒๕๓๖ บันทึก เรื่อง การออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ กำหนดค่าแบบพิมพ์ โดยกำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจประกาศกำหนดชนิดของแบบพิมพ์ที่ไม่เรียกเก็บค่าแบบพิมพ์

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๓/๒๕๓๗ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณในระดับจังหวัด

เรื่องเสร็จที่ ๔๘๔/๒๕๔๓ บันทึก เรื่อง การวางแบบกฎหมาย (เปลี่ยน “มาตรา .. ทวิ” เป็น “มาตรา ../๑”)

เรื่องเสร็จที่ ๔๙/๒๕๔๖ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดให้แพทย์ต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม

เรื่องเสร็จที่ ๔๙/๒๕๕๑ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ....

เรื่องเสร็จที่ ๘๓๔/๒๕๕๕ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

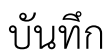
เรื่องเสร็จที่ ๑๐๓/๒๕๖๓ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๗ พ.ศ. ....

- เรื่องเสร็จที่ ๑๒๗๔/๒๕๖๓ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติ
การประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒
- เรื่องเสร็จที่ ๖๑๖/๒๕๖๔ เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย
(องค์การมหาชน) พ.ศ. ....
- เรื่องเสร็จที่ ๙๔๙/๒๕๖๔ เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเพื่อการยุติธรรม
แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) (องค์การมหาชน) พ.ศ. ....
- เรื่องเสร็จที่ ๙๖๐/๒๕๖๔ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดให้
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องเสียง วีดิทัศน์ และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์
ที่คล้ายกัน : คุณลักษณะที่ต้องการด้านความปลอดภัย ต้องเป็นไปตาม
มาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔ พ.ศ. ....
- เรื่องเสร็จที่ ๑๒๗๕/๒๕๖๔ เรื่อง ร่างหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
และค่าบริการ
- เรื่องเสร็จที่ ๘๙๓/๒๕๖๕ เรื่อง อำนาจในการออกอนุบัญญัติเพื่อผ่อนผัน ลดอัตรา
หรืองดเว้นไม่เก็บค่าธรรมเนียมการตรวจเรือ สำหรับเรือขับเคลื่อนด้วย
พลังงานไฟฟ้า

ผู้จัดทำ

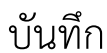
ที่ปรึกษา :	นายปกรณ์ นิลประพันธ์ นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง นายกิตติศักดิ์ จุลสำรวล	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการร่างกฎหมายประจำ
คณะผู้จัดทำ :	นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ นายธิวกร ยอดชาญ นายอภิวัฒน์ คงชาติ นางสาวบวรสวรรค์ ประจวบกลาง นางสาวธนวรรณ เกตุชาญสิริ นางสาวสุนันทา จันทร์แก้ว นายวชิระ ปากดี นายสง่า อัครปรีดี นายธีรพจน์ วินิจฉัยกุล นางสาวฉันทนา ไกรสถิตย์ นางสาวธมณัญญ์ พรหมณดี นางสาวพรรณพร สนธิไชย	ผู้อำนวยการกองหลักนิติบัญญัติ ผู้อำนวยการฝ่ายนิติบัญญัติ ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาปฏิบัติการ นักกฎหมายกฤษฎีกาปฏิบัติการ

บันทึก

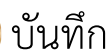

[illegible]

บันทึก

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting or typing. There are no margins, text, or other markings on the page.

บันทึก

[illegible]

หนังสือ : แนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวง
Ministerial Regulations Drafting Guideline
ISBN(e-book) : 978-616-8281-04-8
ปีที่พิมพ์ : ๒๕๖๕
จัดพิมพ์โดย : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ แขวงพระบรมมหาราชวัง

เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th